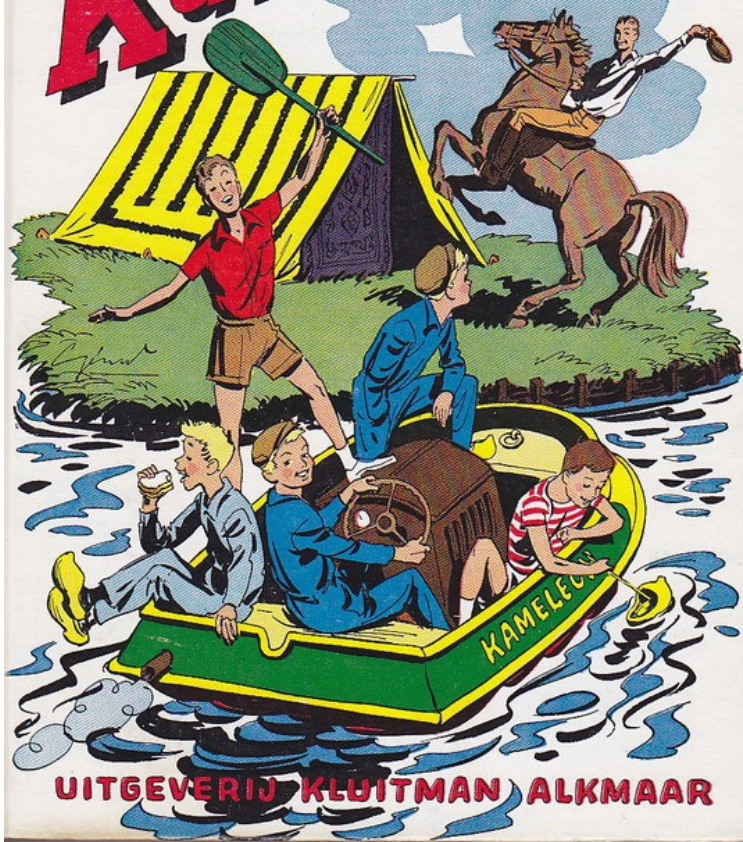

Vivat Kameleon!

H.de Roos

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

VIVAT KAMELEON!

DOOR

H. DE ROOS

Geïllustreerd door

G. VAN STRAATEN

LEEFTIJD TOT 12 JAAR

5e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN – ALKMAAR

HOOFDSTUK I

De pech van Kees bezorgt de tweeling straf

Smid Klinkhamer had een gebroken wiel gelast. Het nog gloeiend hete ijzer stond nu af te koelen en daarna moesten zijn zoons Hielke en Sietse het naar de boerderij van Jellema brengen.

De jongens zaten op de werkbank te wachten, totdat Sietse het wiel naar buiten kon rollen. Hij bracht het over het grasveldje achter de smederij naar de kant van de vaart, waar de jongens een boothuis hadden gebouwd. In dat boothuis lag hun motorbootje, de Kameleon. Hielke hield de deur van het boothuis open en dan rolde Sietse het grote wiel voorin de Kameleon. De motor werd gestart en de boot voer naar het midden van de vaart. Dan schakelde Sietse de versnelling om en de Kameleon begon vooruit te varen naar de brug, die daar vlakbij, de beide oevers van de vaart verbond, Snel gingen ze onder de brug door en dan lag een groot meer voor hen. De Kameleon zette nu koers naar links. Op het meer was het nog niet druk, slechts enkele zeilbootjes gleden voorbij. In de verte klonk het zware gepuf van een vrachtboot.

De Kameleon, die nogal lomp was gebouwd, kon snel varen, want ze had een sterke automotor. Maar de jongens hadden geen haast en als de motor op volle toeren ging draaien kostte dat extra benzine. Ze voeren nu evenwijdig aan een polderdijk, waarop een grote windmolen stond. Die molen heette „de Woudaap” en daarin woonde Dijkstra. Toen de Kameleon de Woudaap naderde, zagen Hielke en Sietse de zoon van Dijkstra op de balustrade staan, die rond de molen was gebouwd. » „Hé Kees!” riep Hielke, „ga je mee?” Kees had er wel zin in en Sietse stuurde naar de wal. Kees verdween in de molen en kwam dan beneden weer te voorschijn.

„Waar gaan jullie heen?” vroeg hij.

„We brengen dit wiel naar boer Jellema, en daarna kunnen wij het meer rondvaren,” zei Hielke.

Kees zocht een plaatsje naast het grote wiel en de Kameleon vervolgde zijn weg.

De boerderij, waarvan het rode pannendak boven de polderdijk uitstak, was nu niet ver meer. Weldra legde de Kameleon aan bij een steigertje dat daar was gebouwd om er de melkbussen op te zetten voor de melkvaarder. Hielke maakte de Kameleon vast, en samen met Kees droeg Sietse het wiel tegen de dijk op. Dan lieten zij het aan de andere kant

naar beneden rollen en holde Sietse er hard achteraan om het te sturen. Het gelukte hem om het wiel zonder ongelukken op het erf te rollen.

Gerben, de knecht van de boer, wachtte hem op. „Zo snelheidsduivel,” zei hij, „jij durft heel wat. Als het wiel tegen een paal van het hek was gebotst, had je vader het opnieuw moeten lassen.”

„Wel nee, ik liep er toch naast?” zei Sietse.

„Maar je kon vooruit niet weten of je het wiel bij kon houden,” zei Gerben, „je was roekeloos en dom, net als de man die dacht dat hij wel zeilen kon.”

„Welke man?” vroeg Hielke die nu ook op het erf was gekomen.

„Heb ik jullie dat nog nooit verteld?” vroeg Gerben verbaasd.

„Wel nee,” zei Hielke, „je hebt ons al heel wat op de mouw gespeld, maar van een man die niet kon zeilen, heb je ons nooit verteld.”

„Wel,” zei Gerben, „dat komt zeker, omdat het pas een week geleden gebeurd is. Een mijnheer uit de stad zat op de dijk naar het zeilen te kijken. Het leek hem mooi om het ook eens te proberen. Hij" dacht dat er geen kunst aan was, en hij ging naar de botenverhuurder. Maar die vermoedde direct dat de mijnheer een zondagszeiler was en daarom gaf hij hem

een grote roeiboort met een niet te groot zeil.

De man ging aan het roer zitten en voor het windje zeilde hij het meer op. Nauwelijks was hij twintig meter uit de wal of hij trok aan het roer met het gevolg dat het zeil omsloeg. De man kreeg een tik van de giek en verspeelde zijn hoed die het water inschoot.

Omdat hij niet nog eens zo'n tik wou hebben, ging hij plat op de bodem van de boot zitten en stak zijn benen onder de roeibanken. Alleen zijn hoofd kwam nu nog boven de bootrand uit. Het zeil kon nu zoveel heen en weer slaan als het wilde, maar het zou hem niet meer raken. En omdat onze stadsman helemaal niets van zeilen afwist, sloeg het zeil gedurig heen en weer. De man rukte veel te vaak aan het roer en de andere zeilers moesten dan ook goed uitkijken voor die rare schipper.

Toen beging de man de grootste fout die een zeiler kan maken. Hij zette het zeil vast aan de ene kant van de boot. Je snapt wat er toen gebeurde. De man gaf voor de zoveelste maal een ruk aan het roer en het zeil sloeg weer om. Maar doordat het vast zat, bleef het midden boven de boot staan. Er kwam een rukwind en tjoep, de hele boot kantelde ondersteboven. Natuurlijk kwam er meteen van alle kasten hulp opdagen. Verscheidene jongelui doken te water om de

verongelukte schipper te zoeken, maar hij was niet te vinden. De boot werd intussen weer recht gekanteld en wie lag daar op de bodem? Onze zeiler! Hij was nog kurkdroog.”

„Dat bestaat niet,” riepen de jongens.

„Je vergeet, dat er een grote luchtbel onder een gekantelde boot blijft,” zei Gerben, „die mijnheer bleef netjes onder de roeibanken hangen. Hij had dus helemaal geen last.”

„Je kunt mij nog meer vertellen, maar als je een boot weer recht kantelt schept hij altijd water. Daarom kon die zeiler onmogelijk droog blijven,” riep Sietse.

„Verroest,” zei Gerben, „als je alles zo nauw neemt, vertel ik jullie nooit weer wat. Geef dat wiel nu maar hier en hoepel maar gauw op!”

Lachend verlieten de jongens het erf. Gerben behoefde hen niets wijs te maken over de zeilsport, want daar wisten zij alles van,

In het gras bij het aanlegsteigertje ontdekten de jongens een hoopje oud ijzer. Jellema had het daar neergelegd voor de opkoper van oude metalen.

Er lag ook een heel oude motorfiets bij.

„Ha,” riep Sietse, „dat is er nog een uit het stenen tijdperk. Zou hij nog willen rijden?”

Ze trokken de motorfiets op de dijk. Er zaten geen banden

meer om de wielen en de remmen waren stuk, de benzinetank vertoonde een scheur en de spatborden waren verdwenen, maar de motor was er nog en ook het grote ouderwetse zadel.

Sietse ging erop zitten en Hielke en Kees gingen duwen. Zo begonnen zij op de dijk het spelletje te spelen van motorrenners. Maar dit verveelde al gauw en Sietse wist iets beters. Er lag even verder een plank over de sloot en nu wilde Sietse de dijk afrijden en over de plank sturen, Hielke waarschuwde hem, dat het vast verkeerd zou aflopen, maar Sietse die nu eenmaal een waaghals was, ging het toch proberen.

Hij zette de motor boven op de dijk recht tegenover de plank. Dan liet hij zich naar beneden rollen.

Met steeds meer snelheid naderde hij de sloot. En roets ging hij over de plank en kwam in het weiland tot staan.

„Het gaat geweldig!” riep hij. „Een kind kan het me nadoen.” Met z’n allen duwden zij de motor weer boven op de dijk en dan ging Sietse andermaal naar beneden.

Het ging zo goed, dat Hielke het ook wel eens wilde proberen. De volgende rit was dus voor hem en ook hij had er geen moeite mee om over de plank te sturen.

Hij en Sietse gingen nu om beurten rijden totdat Kees ervan

overtuigd was dat hij het ook wel zou kunnen en dus klom hij ook in het zadel. Om hem moed in te spreken, zei Hielke: „Je laat je maar gewoon gaan! Kijk voor je uit naar het midden van de plank, dan gaat alles vanzelf.”

Kees klemde zijn handen om het stuur alsof hij het stuk wilde knijpen en met grote ogen strak op de plank gericht, liet hij zich naar beneden rollen.

Maar of Kees niet goed oplette of dat hij te zenuwachtig was, is niet bekend, maar hij stuurde precies naast de plank en kwam met een plons in de modderige sloot terecht. Hielke en Sietse holden de dijk af en trokken hem op het droge.

„Heb je je bezeerd?” vroeg Hielke.

„Ik ga niet naar huis,” riep Kees.

„Dus je hebt je wel bezeerd?” vroeg Hielke.

„Wel nee!” riep Kees kwaad, „ik ben zo fris als een... een...”

„Verdronken kat,” vulde Sietse aan, „je stinkt van de blubber!”

„Ik ga me wassen en m’n kleren drogen,” zei Kees, „en jullie moeten mij helpen, want jullie hadden dit idiote spelletje bedacht.”

„Natuurlijk helpen wij je,” zei Sietse, „maar het is verstandiger als je naar huis ging.”

„Dat moet jij nodig zeggen,” ruziede Kees. „Zou jij naar huis

gaan? Gisteren heb ik achter de molen in de sloot gelegen, dus zwaait er wat, als ik zo weer thuis kom.”

„Weet je wat, Kees?” zei Hielke, „ga jij je bij het meer schoonspoelen, dan kunnen we daarna je kleren drogen!”

„Wel ja,” zei Sietse, „we gaan ergens een vuurtje stoken, dan zijn je kleren gauw genoeg droog.”

Terwijl Kees aan de andere kant van de dijk verdween om zich schoon te spoelen, trokken Hielke en Sietse de motor uit de sloot en brachten hem terug naar de plaats waar het oude ijzer lag. Direct daarop kwam Kees daar ook. Hij droop van het water, maar was nu weer tamelijk schoon. Vlug gingen zij in de Kameleon en voeren snel het meer op. Kees kleepte zich zover mogelijk uit en geholpen door Hielke werd zijn natte pluim geducht uitgewrongen. Sietse stuurde de Kameleon naar een hoek van het meer waar vele kleine eilandjes waren. „Het Doolhof, werd dit deel van het meer genoemd, omdat je er moeilijk de weg kon vinden. Dat kwam doordat de eilandjes begroeid waren met riet en struikgewas. De jongens kenden „het Doolhof” heel goed en Sietse stuurde dan ook zonder aarzelen tussen de rietkragen door. De motor werd gestopt, omdat het water er ondiep en modderig was. Door de rietkragen vast te grijpen, trokken ze de Kameleon verder, tot midden in „het Doolhof” waar zij bij een

van de grootste eilandjes aanlegden. Van de struiken plukten zij de dode takken en samen met riet werd er een vuurtje van gestookt. Tussen een struik en een boompje werd een touw over het vuur gespannen. Daaraan kwamen de natte kleren te hangen. De kleren begonnen weldra te dampen.

„Het gaat goed!” zei Hielke, terwijl hij nog wat hout op het vuurtje wierp. De scherpe rook kringelde recht omhoog en als Kees in de kleren kneep om te voelen of ze al droog werden, moest hij telkens niezen van de rook. Sietse schepte een emmertje water en zette dat naast het vuur.

„Je moet altijd voorzichtig zijn,” zei hij. „Als het vuur door het droge gras kruipt, staat het hele eilandje in de fik! Nou en dan zijn we zuur, want dan branden alle eilandjes plat.”

Hij sprenkelde de grond rond het vuur nat zodat er geen uitbreiding te vrezen was. In het kastje onder de achterbank van de Kameleon vond Sietse een grote plastic zak die hij vol water goot en met een touwtje dichtbond.

„Hier heb ik nog een waterbom,” zei hij, „die gooi ik als er brand komt.”

De dunne zomerkleren van Kees droogden vrij snel. Stuk voor stuk kon hij ze weer aantrekken, alleen zijn sokken wilden niet zo vlug drogen. Tenslotte had hij zijn overall ook weer aangetrokken en was het wachten alleen nog op de

sokken. Het vuurtje ging bij gebrek aan brandstof bijna uit. Sietse klom in de boom om te kijken of er ergens nog een dode tak zat. Zijn waterbom hing hij onder in de boom en klom dan tot de top. Er was evenwel geen brandhout te vinden maar wel kon Sietse nu over de andere eilandjes heen kijken.

Maar wat zag hij daar? Twee mannen in een roeiboot naderden snel over het meer. Ze kwamen regelrecht naar ,het Doolhof. Drommels, dat waren Gerben en veldwachter Zwart. Sietse herkende hen duidelijk. Maar dat betekende onraad! Waarom hadden zij zo'n haast om in ,het Doolhof te komen? Of wacht eens. Hadden zij soms de rook van het vuurtje gezien? Maar natuurlijk, dat was het! Vlug liet Sietse zich uit de boom glijden, hij greep de emmer en wierp het vuur uit.

„Wat doe je nou?” riep Kees verontwaardigd.

„Weg wezen,” zei Sietse. „Opschieten, vlug in de boot! Zwart en Gerben komen eraan.”

Sietse maakte het touw los dat over het vuur was gespannen; Hielke en Kees begonnen nu vlug te helpen en brachten alles aan boord. En dan trokken zij de Kameleon snel verder langs de rietkragen.

„Daar hangt nog iets in de boom,” zei Kees.

„Laat maar,” zei Sietse, „dat is de waterbom.”

Zwart en Gerben hadden de ingang van ,het Doolhof bereikt. „We moeten ongeveer in het midden zijn bij dat boompje daar,” besliste Zwart en hij en Gerben duwden ieder met een roeispaan hun boot zo vlug mogelijk tussen de eilandjes door. Zo kwamen zij bij het eilandje, dat de jongens even tevoren verlaten hadden.

Zwart, die voorin stond, moest zich bukken voor de takken van de boom, uit welke Sietse hen had zien naderen. Gerben trok zijn roeispaan omhoog om ze binnen boord te halen. Hij stootte daarbij tegen de waterbom die nog tussen de takken hing. De zak sprong stuk en Zwart kreeg het water over zijn hoofd. Het liep hem over de schouders en tussen zijn kraag. „Wel alle duivels!” bulderde Zwart woest, „dat zal ik jullie betaald zetten,’sta of ik schiet!”

Zwart sprong meteen aan wal en rende h^t eilandje rond. Tot zijn niet geringe verbazing bleek er niemand te zijn. De jongens, die hun Kameleon geruisloos in een boog rond het eilandje hadden getrokken, schrokken wel Van het gebulder van Zwart.

„Hij heeft ons gezien,” zei Kees angstig.

„Wel nee, doorvaren, jô!” zei Sietse.

„Maar hij zegt, ,sta of ik schiet’,” bibberde Kees.

„Dat is allemaal bluf,” zei Sietse, „als wij hem niet zien, hoe kan hij ons dan wel zien?”

En dus trokken zij de Kameleon vlug naar de uitgang van ,het Doolhof.

Terwijl Zwart en Gerben nog druk zochten naar degene die met water had gegooid, startte Sietse reeds de motor en ging de Kameleon er in de hoogste versnelling vandoor. De sokken van Kees werden verder op de kap van de motor gedroogd, en even voordat zij de Woudaap bereikten, kon Kees ze weer aantrekken. Sietse stuurde naar de kant en Kees stapte uit.

„Tot ziens!” zei hij en ging dan schoorvoetend in de molen, bang dat zijn moeder zou ontdekken wat er gebeurd was. De Kameleon voer weer naar de brug waar Sietse onderdoor stuurde en dan lag de trouwe boot weldra weer in zijn havenkje. Hielke en Sietse gingen naar de smederij, waar Klinkhamer vroeg of zij het wiel goed hadden afgeleverd.

„We hebben het aan Gerben gegeven,” zei Hielke.

„Goed zo,” zei Klinkhamer, „jullie worden wel bedankt.”

Een half uur later kwam veldwachter Zwart ook in de smederij. Hij keek lang niet vrolijk en was vermoeid.

„Verroest,” zei Klinkhamer, „heeft het geregend? Uw pet en schouders zijn helemaal nat, Zwart.”

„Ik heb me in het zweet geroeid,” zei Zwart, „om een paar onverantwoordelijke elementen te pakken te krijgen, die nota bene midden in ‚het Doolhof’ een vuurtje stookten. Maar hoe Gerben en ik ook zochten, er was niemand te vinden. Zeg jongens, zijn jullie nog op het meer geweest? Hebben jullie misschien iemand ‚het Doolhof’ zien binnenvaren?”

„Ik wel,” zei Sietse, „het waren twee mannen in een roeiboort. Zij roeiden heel hard.”

„Dat waren Gerben en ik,” bromde Zwart, „hebben jullie verder niemand gezien?”

„Nee,” zei Sietse, „ikke niet! Jij misschien, Hielke?”

Hielke schudde z’n hoofd. Hij durfde zijn mond niet te openen omdat hij dan in lachen zou uitbarsten.

„Ik snap er niets van,” zei Zwart, „er was werkelijk niemand en toch hebben ze mij met water gegooit.”

Hielke en Sietse keken elkaar verwonderd aan. Wie had Zwart met water gegooit? Was er dan nog iemand in ‚het Doolhof’ geweest? Niemand wist er een antwoord op en onverrichterzake ging Zwart terug naar het dorp.

Het liep al tegen zessen, toen Gerben de smederij binnenkwam. Hij moest Klinkhamer nog even vertellen wat hij die middag met Zwart had beleefd.

„Wij voeren ‚het Doolhof’ binnen,” vertelde hij, „en duwden

zo hard we maar konden naar de middelste eilandjes. We gingen onder boomtakken door en juist toen ik mijn roeiriem binnen boord haalde, werd er uit die boom een plons water over Zwarts hoofd gestort. Hij hapte naar adem als een snoek op het droge en kwaad dat-ie werd, kwaad! Het was niet mooi meer. En weten jullie wat er zo gek was? Wij hebben geen sterveling gezien. Nu vraag ik jullie, waar kwam dat water vandaan?”

„Uit het meer,” zei Sietse, die nu begrepen had dat Gerben de waterbom had stuk gestoten.

„Wel nee,” zei Gerben, „het kwam uit de lucht!”

„Het water in het meer komt ook uit de lucht,” zei Sietse.

„Met jullie valt niet te praten,” zei Gerben, „maar ik denk dat er in ,het Doolhof’ een vreemde gast rondspookt.”

Klinkhamer begon te lachen.

„Jij denkt altijd aan spoken,” zei hij, „maar ik denk aan de koffie! Kom jongens, we gaan eten!”

Gerben verliet mopperend de werkplaats en Klinkhamer en de jongens gingen in huis, waar moeder al wachtte met de broodtafel.

Na de maaltijd ging Klinkhamer de krant lezen. Moeder ruimde de tafel op en Hielke en Sietse bladerden in een weekblad met foto’s.

De avond zou verder rustig verlopen zijn, als Dijkstra niet was komen opdagen.

„Goedenavond!” riep hij luid. „We hebben weer wat beleefd. En ik maar denken dat de molen in brand stond. En toen zat het in die aap!”

„Wat zegt u?” schrok Klinkhamer, „stond de Woudaap bijna in brand? Hoe kwam dat?”

„Er was helemaal geen brand!” zei Dijkstra. „Onze Kees rook naar brand! Hij had in een sloot gezeten en toen zijn kleren boven een vuurtje gedroogd. De rook was natuurlijk in zijn kleren getrokken!”

„Die Kees toch,” lachte Klinkhamer.

„Maar,” zei Dijkstra, „die mooie jongens van u waren ermee begonnen!”

„Wat?” riep Klinkhamer, „hebben zij ook in de sloot gezeten? Zeg op! Wat is er allemaal gebeurd, lelijke kwajongens.”

Klinkhamer greep zijn zoons meteen stevig bij de kraag.

„Wij hebben alleen maar een spelletje gespeeld,” zei Sietse.

„Wij reden met een oude motor van de dijk en dan over een plank die daar over de sloot lag. Maar Kees kon het niet. Hij reed naast de plank.”

„Juist! En verder?” vroeg Klinkhamer, „waar heeft Kees toen

zijn kleren gedroogd?”

„In het Doolhof,” bekende Hielke.

„Wel verdraaid!” riep Klinkhamer, „dus voor jullie moest Zwart zich in het zweet roeien. Jullie hadden het hele Doolhof wel plat kunnen branden! Stel je eens voor, een van de mooiste plekjes natuur uit heel de omtrek zou door jullie verwoest zijn. Ik zal jullie leren vuurtjes te stoken.”

En voor de zoveelste maal kreeg onze tweeling een pak slaag en moest meteen naar bed.

„Die stomme Kees ook,” mopperde Hielke, „waarom moest hij ons verraden? Wij hebben nog wel zo onze best gedaan om hem te helpen,”

„Met Kees kun je geen spelletjes doen,” zei Hielke, „als hem iets gebeurt krijgen wij altijd de schuld. Hij is een verrader, dat is-ie.”

HOOFDSTUK II

Een botsing met gevolgen

Gezonde jongens, zoals Hielke en Sietse, blijven nooit lang mopperen en weldra sliepen zij in alsof er niets gebeurd was. Maar midden in hun slaap werden zij ruw gewekt. Het was ongeveer vier uur in de morgen toen er een luide klap klonk, gevolgd door het hevig getoeter van een boot. Meteen sprongen de jongens uit hun bed en Sietse opende vlug het raam. Hij tuurde door de schemering naar het meer.

„Verroest!” riep hij, „een botsing op het meer. Hoor die schipper toeteren, hij roept om hulp!”

De jongens trokken vlug hun overalls aan en holden naar beneden. Boven aan de trap riep hun vader:

„Gaan jullie gauw kijken wat er aan de hand is. Ik zie rook opstijgen, er is zeker brand aan boord.”

„We zullen het u wel vertellen,” riep Hielke. In een ommezien zaten de jongens in de Kameleon. Vlug werd de motor aangeslagen en daar voeren ze al naar de brug.

„Hé jongens!” riep de brugwachter. „Het ene schip zinkt, duw hem als de weerlicht buiten de vaargeul, anders verspert-ie de

doorgang.”

Op ruim honderd meter uit de wal zagen Hielke en Sietse nu twee schepen. Uit het ene stegen rookwolken op en van het andere lag de voorsteven extra diep in het water. Het was duidelijk dat dit schip zinkende was.

De schipper ging met zijn vrouw en twee kinderen al in de roeiboot. De knecht stond nog op het achterdek en blies uit alle macht op een hoorn. De Kameleon voer op de hoogste versnelling en dan stuurde Sietse meteen naast de voorsteven van het zinkende schip.

De stompe neus van de Kameleon drukte tegen de scheepswand en de motor begon op volle kracht te draaien. Het schip, dat zwaar beladen was met bakstenen, was bijna niet in beweging te krijgen. Maar het lukte toch en langzaam begon de voorsteven buiten de vaargeul te geraken.

Vervolgens ging de Kameleon aan de achterkant duwen en kwam het hele schip naast de vaargeul. Langzaam ging het nu in de richting van de wal. Halverwege raakte de voorsteven de grond en liep het schip vast. Het kon nu niet verder zinken en de schipper die vanuit de roeiboot de verrichtingen van de Kameleon had gevolgd, was de jongens reuze dankbaar.

„Bedankt!” riep hij, „jullie waren net op tijd.”

Maar Hielke en Sietse hoorden het niet, want zij gingen nu

gauw naar het andere schip dat in brand stond.

De vrouw van de schipper en haar dochter waren reeds in de roeiboot gegaan; de schipper en zijn knecht deden alle moeite het vuur te blussen. Zij wierpen vele emmers water in het ruim, maar de brand bleek niet te stuiten. Het schip was geladen met een vracht, die bestemd was voor een grote meubelzaak in de stad. Het ruim was volgestouwd met meubels, matrassen, vloerkleden, dekens, rollen gordijnstof enzovoort. Door de botsing was een brandend petroleumstel in de kajuit omgevallen en de brandende petroleum was naar het ruim gestroomd.

„Hij zit al buiten de vaargeul!” riep Hielke. Sietse had het ook gezien en hij wilde nu proberen het schip nog dichter naar de wal te brengen.

Maar dan klonk vanaf de wal de sirene van de brandweerauto. Klinkhamer had de wagen uit de garage gehaald en zijn manschappen gealarmeerd. De sirene bleef aanhoudend toeteren en Hielke zei: „Ik geloof dat vader ons roept.” Klinkhamer had nu een megafoon genomen, waardoor zijn stem goed verstaanbaar over het water klonk. „Hielke en Sietse, hier komen; slangen halen!” commandeerde hij. „Vlug jongens,” riep nu de schipper, „naar de wal.” Hielke en Sietse volgden het bevel van hun vader, die de

commandant van de brandweer was, meteen op. Ze zagen hoe Gerben met een slang langs de wal holde. Aan die slang koppelden andere brandweermannen steeds nieuwe.

„Hielke en Sietse,” riep Klinkhamer, „volg Gerben, en breng hem naar de brand, als ik het sein geef!”

De Kameleon voer nu naast Gerben die een lang lint van slangen langs de weg trok. Toen dit lint een lengte van ruim honderd meter had bereikt, riep Klinkhamer: „In de boot, Gerben!”

Vlug stapte Gerben in de Kameleon en bevestigde met een slangenhouder de slang achter aan de boot, nadat hij eerst een twintig meter slang met een straalpijp voorin had gelegd.

„Varen maar!” riep Gerben nu en de Kameleon ging zo snel mogelijk naar het brandende schip. De slang die van de weg afgetrokken werd, verdween onder water en kwam op de bodem van het meer te liggen.

Nauwelijks was de Kameleon bij het schip of Gerben klom aan boord. Geholpen door de schipper trok hij snel zoveel mogelijk meters slang aan dek, en maakte de slangenhouder aan de reling van het schip vast. Dit alles ging reuze handig en snel en dan gaf Gerben het sein om water. Klinkhamer draaide een kraan open en liet de motor van de pomp volop draaien. Het duurde maar even tot een grote hoeveelheid

water uit de straalpijp kwam spuiten. Gerben richtte de straal in het laadruim, waar nu een luid gesis klonk gevolgd door grote wolken stoom die uit de openstaande luiken stegen. Klinkhamer riep de Kameleon weer naar de wal en liet zich ook naar het brandende schip brengen.

Hij beval de schipper om alle luiken te sluiten. Alleen door een half geopend luik mocht Gerben in de vuurhaard spuiten. De stoom, die nu niet meer kon ontsnappen, vormde een steeds dichter wordende mist in het ruim. Het vuur kreeg daardoor niet genoeg zuurstof meer en doofde al gauw geheel uit. Klinkhamer gaf het sein van „Brand meester” en de watertoevoer werd gestopt. Gerben ging op de rand van het schip zitten en rolde een sigaret.

„Zullen wij je naar de wal brengen?” vroeg Sietse.

„Nee nee,” zei Gerben, „ik mag mijn post niet verlaten voor de commandant roept: „Inpakken!”

Maar Klinkhamer ging eerst het laadruim inspecteren. Pas toen hij ervan overtuigd was, dat er nergens meer vuur aanwezig was, gaf hij het bevel „Inpakken!”

Gerben koppelde de straalpijp los en nadat hij ook de slangenhouder had verwijderd, begonnen de manschappen op de wal de slangen terug te trekken.

„Kan de Kameleon het schip nu naar de wal duwen?” vroeg

Klinkhamer.

„We zullen het proberen,” zei Sietse, „maar het zit buiten de vaargeul.”

De schipper en zijn knecht, geholpen door Klinkhamer en Gerben, gingen met vaarbomen duwen, terwijl de Kameleon zijn stompe voorsteven stevig tegen de zijwand van het schip drukte. Langzaamaan kwam er beweging in het schip, totdat het weer tussen de tonnenbakens van de vaargeul lag. Nu was het voor de sterke Kameleon niet zo moeilijk meer het schip naar de wal te brengen. Hier werd het stevig vastgelegd en moest de schipper blijven wachten tot er een proces-verbaal was opgemaakt van de aanvaring. Enige brandweermannen hadden intussen een praam gehaald, waarmee zij de bakstenen uit het half gezonken schip gingen halen. Door vele hulpvaardige handen werd de praam tot viermaal toe geladen en aan de wal gelost. Daarbij hielp de Kameleon natuurlijk telkens duwen.

Het schip was nu zoveel lichter geworden, dat het weer enigszins kon varen. Weliswaar schuurde de voorsteven nog over de bodem van het meer, maar met een lange staaldraad en een lier kon het toch naar de wal worden getrokken. Daar werd het door de brug geloodst en door de staaldraad steeds verder te verplaatsen werd het schip naar de helling in het

dorp gebracht.

Toen was het al bijna negen uur. Vermoeid maar voldaan kwamen Hielke en Sietse naar huis.

Klinkhamer, die de brandweerauto naar de garage had gebracht, zat samen met moeder te wachten met de boterham.

„Zijn jullie daar eindelijk?” zei moeder lachend. „Jullie hebben het wel druk gehad, geloof ik?”

„Wij niet, moeder,” zei Hielke, „maar onze boot wel!”

„Het heeft ons heel wat benzine gekost,” zei Sietse.

„De tank is bijna leeg.”

„Die kan wel weer gevuld worden,” zei Klinkhamer, „beter een lege tank dan een gezonken schip! De schippers zijn jullie reuze dankbaar.”

„Hoe is die botsing toch ontstaan?” vroeg moeder.

„Zwart heeft er een proces-verbaal van opgemaakt,” zei Klinkhamer, „en daarbij verklaarde de schipper die vanaf het meer kwam, dat hij in de war is gebracht door het rode licht op de brug. Misschien was hij slaperig geworden, maar hoe dan ook, er zijn gelukkig geen mensenlevens te betreuren en de schippers zijn tegen schade verzekerd!”

Tegen de middag kwamen enige heren de schade opnemen. Het schip met de meubels werd nu gelost. Alles werd op de

wal gezet en gesorteerd.

De jongens stonden er natuurlijk bij te kijken. Louw Vrolijk, een vriend van Hielke en Sietse, wees naar een stapeltje schuimrubber matrassen en zei: „Als die opgeruimd worden, vragen wij er een paar!”

„Waarvoor?” vroeg Hielke.

„Wel, als wij eens gaan kamperen, kunnen wij er best op slapen.”

„Je hebt gelijk,” zei Sietse, „we kunnen ze altijd gebruiken. Zelfs bij het vissen. Je kunt er op gaan zitten!”

En Sietse ging meteen naar de heren van de verzekeringsmaatschappij en vroeg of hij enige van die matrassen mocht hebben.

„Waarvoor?” vroeg een van de heren verwonderd. „Wat willen jullie daarmee?”

Gerben, die er bij stond, zei lachend: „De jongens willen slaapoefeningen houden, dan kunnen zij later solliciteren naar de betrekking van proefslaper bij een matrassenfabriek. Dat is het makkelijkste baantje wat er bestaat!”

De heren lachten.

„Deze jongens zijn om de drommel niet lui,” zei de schipper, „als zij vanmorgen niet zo flink hadden geholpen met hun boot, was er van de lading niets overgebleven en van het schip

ook niet!”

„Aha,” zeiden de heren, „dus jullie zijn de schippers van de Kameleon? Wel jongens, zoeken jullie dan maar uit wat er van je gading is!”

Dat lieten onze vrienden zich geen tweemaal zeggen en ieder nam een schuimrubbermatras.

„We nemen er ook een voor Kees,” zei Louw.

„En een voor Cor, als die weer komt logeren,” zei Hielke.

„Sietse nam er nog een voor reserve en met zes enigszins beschadigde matrassen gingen zij naar het erf van Klinkhamer, waar zij hun buit onder het afdakje van het wagenloodsje borgen.

De schipper die hen speurend langs de goederen op de wal zag lopen, riep: „Hé jongens, kunnen jullie dit vloerkleed ook gebruiken?”

„Ik weet het niet,” zei Hielke.

„Maar natuurlijk, graag!” riep Louw.

„Wat moeten we ermee?” vroeg Sietse. „Het is een vloerkleed.”

„We kunnen er toch een tent van maken I” zei Louw.

„Verroest ja, we gaan een tent maken,” zei Sietse.

En het extra grote en zware kleed werd dankbaar aanvaard.

Dat het vol schroeivlekken zat, mocht niet hinderen. Louw

ontdekte nog een kleiner kleed dat zij ook mochten hebben. Eveneens kregen zij vier zogenaamde paardendekens en daarmee waren de jongens tenslotte goed genoeg voorzien om er een tent van te kunnen bouwen.

Sietse ging de Kameleon halen en hiermee werd hun buit naar het erf van Klinkhamer gebracht. Op het grasveldje onder de pereboom moest nu een tent verrijzen.

„Het grote kleed moet het dak worden,” zei Sietse, „we zetten twee palen in de grond en spannen er een touw tussen.

Daarover hangen we het kleed en de tent is al bijna klaar!”

„Dat kan niet,” zei Hielke. „Het kleed is te zwaar om over een touw te hangen. We moeten een stevig geraamte bouwen!”

„Van ijzeren pijpen bijvoorbeeld,” zei Louw.

„Dat kan,” zei Sietse. „Er liggen oude pijpen bij het afval!”

Uit de oudijzerhoop achter de smederij gingen ze stukken buis zoeken, die in de werkplaats op lengte werden gezaagd.

„Wat gaat dat worden, jongens?” vroeg Klinkhamer.

„We willen een tent bouwen, vader,” zei Hielke. „We hebben kleden cadeau gekregen van de schipper.”

Klinkhamer schudde z'n hoofd, maar toch hielp hij hen bij het boren van gaten in de buizen. Met bouten konden de buizen dan aan elkaar worden gekoppeld.

Maar intussen was het twaalf uur geworden en zij gingen eerst

eten. 's Middags kwam Louw gauw terug naar de smederij en zij begonnen het geraamte van buizen in elkaar te schroeven. Dan werd het grote vloerkleed eroverheen getrokken en waren alleen de voor- en achterkant van de tent nog open. Maar daar hingen zij de paardendekens voor en de tent was klaar. Het kleine vloerkleed werd binnen in de tent gelegd en daarop de schuimrubbermatrassen. Drie aan iedere kant, zodat er zes personen in konden slapen. Natuurlijk ging alles niet zo vlot als het hier verteld is, want het vastmaken van de kleden nam veel tijd. Er moesten gaatjes ingeprikt en touwtjes aan gemaakt worden. Maar tegen vijven was de tent toch geheel klaar. De jongens gingen voldaan op de matrassen liggen om uit te rusten.

„Is het geen monstertent?” vroeg Louw tevreden.

„En nog een hele beste ook,” zei Sietse, „zo’n dik kleed heeft niet één kampeertent.”

„De mensen zullen ons wel uitlachen,” zei Hielke, „echte tenten zijn veel mooier.”

„Ze lachen ons toch altijd uit,” zei Sietse, „maar gekochte tenten zijn vaak lek en 's nachts word je er ijskoud in!”

„Dit kleed is zo dicht als beton,” zei Louw, „we zullen er best in kunnen slapen.”

„Ja, we kunnen er best mee kamperen,” zei Sietse.

„Dat mogen wij toch niet,” zei Hielke. „Of Gerben moet weer met ons mee willen gaan, zoals de vorige keer in de veepraam.”

„Wie hoor ik daar mijn naam noemen?” klonk nu buiten de stem van Gerben, die nieuwsgierig kwam kijken naar wat voor moois de jongens nu weer gemaakt hadden.

„Wat moet dit voorstellen?” vroeg hij, „een coloradokever met een gezwollen buik?”

„Coloradokever?” verwonderden zich de jongens, „hoe kom je daar bij?”

„Die gele met zwarte strepen doet toch iedereen aan een coloradokever denken,” zei Gerben.

„Jij bent zelf een kever!” vond Sietse.

Maar dat liet Gerben zich niet zeggen. Kwaad kwam hij de tent binnen om Sietse te grijpen, doch hij struikelde daarbij over een matras en schoot toen als een snoek aan de andere kant door de paardedekens naar buiten. Bijna kwam hij in de vaart terecht en wat hij toen allemaal voor dreigends riep, hoorden de jongens al niet meer. Zij vluchtten gauw in huis. Aan de broodtafel vroeg Klinkhamer: „Blijft die fraaie tent daar nu de hele zomer staan of hebben de heren er andere plannen mee?”

„Misschien kunnen wij ermee uit kamperen,” zei Sietse.

„Maar dat kan toch niet!” meende moeder. „Dat is toch geen kampeertent? Nee jongens, zet dat maar uit je hoofd.”

„Waarom niet?” riep Sietse, „onze tent is beter en sterker dan alle andere! Komt u er zelf maar in kijken!”

„Enfin,” zei Klinkhamer, „als jullie wilt gaan kamperen, zal er eerst over gepraat moeten worden en zover is het nog niet!”

Moeder zag hoe Hielke gaapte en zei: „Zeg jongens, jullie moeten vanavond maar vroeg naar bed gaan, jullie waren vanmorgen om vier uur al op.”

„Ik kan mijn ogen bijna niet open houden,” zei Hielke, „Ga je mee Sietse? We gaan slapen.”

Ze wensten hun ouders welterusten en gingen naar boven. Maar halverwege de trap zei Sietse: „We hebben vergeten onze tent te sluiten. Die vervelende Gerben heeft de dekens weggerukt.”

Dus gingen ze eerst nog even naar hun tent en maakten de dekens weer vast. De tent werd goed afgesloten zodat er geen katten of honden naar binnen konden gaan. Hielke ging nog even op een matras liggen en zei:

„Ik zou hier best kunnen slapen.”

„Heel best,” zei Sietse en hij ging ook nog even liggen. Het was lekker warm in de tent en ze lagen een tijdje te fantaseren hoe en waarheen ze zouden kunnen gaan kamperen. En

ongemerkt vielen ze in slaap. Hoe laat ze weer wakker werden, wisten zij niet, want buiten was het toen al helemaal donker. En dan drong het tot hen door, dat het regende. Een felle bliksemstraal, gevolgd door een hevige donderslag, deed hen geheel wakker schrikken.

„Verroest,” zei Hielke, „het onweert!”

„Machtig hè?” vond Sietse, „het regent dat het giet en er komt geen druppeltje binnen!”

Weer flitste de bliksem en klonk de donderslag nog luider en dringender dan de vorige.

„Ik ga in huis,” zei Hielke, „we liggen hier helemaal niet veilig. Straks slaat de bliksem in de pereboom en wordt de tent ook geraakt!”

„Het onweer is misschien al voorbij,” zei Sietse.

Maar nauwelijks had hij het gezegd of er klonk weer een ratelende donderslag, gevolgd door extra veel regen. Het was een complete stortbui. De wind begon op te steken en rukte van alle kanten aan de tent.

„Van mij mag jij hier blijven,” zei Hielke, „maar ik ga ervandoor.”

Door de steeds heviger wordende wind, was het verre van aangenaam in de tent en daarom stond Sietse ook op. Dan holden zij snel naar huis en rukten aan de keukendeur.

Maar die was op slot. Hun ouders wisten niet beter, of de jongens lagen allang in bed. Hielke rammelde nog eens heftig aan de deur en dan ging het licht aan in de slaapkamer van hun ouders. Hielke rammelde nog eens aan de deur en dan kwam vader in de keuken en riep: „Wie is daar?”

„Wij vader, Hielke en Sietse!”

Klinkhamer maakte de deur vlug open en riep verbaasd:

„Nee maar, waar komen jullie vandaan? En dat nog wel met zo'n noodweer.”

De jongens gingen vlug naar binnen en vertelden hoe zij in de tent in slaap waren gevallen. Moeder, die ook naar dat late bezoek kwam kijken, hoorde hen verbaasd aan.

„Ik dacht dat jullie allang in bed lagen,” zei ze, „het is al twee uur.”

„Tja moeder,” zei Klinkhamer, „ze maken van ons huis nog een duiventil. Dat vliegt maar in en uit zoals het hun belijft.

Op een goeie dag krijgen we nog een telegram, dat de heren in China zitten of op de zuidpool; ze zijn tot alles in staat.

Maar nu naar boven, en gauw!”

Hielke en Sietse holden de trap op en zo keerde de rust terug in huize Klinkhamer.

Alleen in de verte rommelde de donder nog.

HOOFDSTUK III

Cor heeft een rare ontvangst

Natuurlijk gingen Hielke en Sietse de volgende morgen hun tent meteen inspecteren. Alles bleek nog goed vast te zitten en nergens was er regenwater naar binnengekomen.

„Als ik dekens had gehad, was ik de hele nacht hier blijven slapen,” zei Sietse. „Het kan best! Je ligt hier net zo droog als in een huis.”

Het was inderdaad fijn dat de tent zo goed waterdicht bleek te zijn, want als je kamperen gaat is dat een van de voornaamste eisen.

Moeder Klinkhamer had intussen de broodtafel klaar en kwam de jongens roepen.

Aan tafel zei Klinkhamer: „Jullie moeten straks naar school!”

„Wel nee, we hebben toch vakantie?” zei Sietse.

„Dat weet ik,” zei Klinkhamer, „maar de timmerman is in de school aan het werk en nu moeten jullie hem een paar muurroosters brengen.”

„Zolang het geen lesroosters zijn vind ik het best vader!” zei Hielke.

„Hebben jullie dan zo'n hekel aan school?“ vroeg moeder.

„Nou ja,“ zei Sietse, „maar als je het hele jaar al geleerd hebt, mag je toch wel eens vakantie hebben.“

„Tut, tut,“ vond Klinkhamer spottend: „Dat heeft een najaars-, een kerst-, een paas- en een pinkstervakantie gehad en nu weer de grote vakantie. Ik zou zo zeggen dat jullie meer vrij hebben dan op school zijn.“

„Toch leren we genoeg,“ zei Sietse.

„Een mens leert nooit genoeg,“ meende Klinkhamer, „dat zal je wel merken als je ouder wordt.“

Na het eten gingen Hielke en Sietse met vader mee naar de werkplaats. Klinkhamer wees hen de roosters die naar het schoolgebouw gebracht moesten worden.

„Het zijn er zeven,“ telde Hielke.

„Zeven?“ vroeg Klinkhamer verwonderd. „Het moeten er acht zijn!“

Hij kwam het controleren, maar er was er een te weinig.

„U heeft vroeger zeker nog meer vakanties gehad dan wij,“ zei Sietse, „want u kunt niet verder dan tot zeven tellen!“

„Het wordt tijd dat jij bij mij in dienst komt,“ spotte Klinkhamer, „dan laat ik een reclamebord maken met het opschrift: ,Firma Klinkhamer – Hooggeleerde smeden!’

Maar alle gekheid op een stokje, ik moet er gauw een "rooster

bij maken. Zagen jullie alvast acht staafjes van twintig centimeter.”

Klinkhamer maakte een ijzeren raampje en de jongens zorgden voor de staafjes. Deze staafjes werden tussen het raampje gelast en dan was het achtste rooster ook klaar. Hielke en Sietse namen er ieder vier en gingen op weg naar de school.

Tijdens de vakantie werd de school opgeknapt. Zo maakte nu de timmerman openingen in de muren waarin de roosters geplaatst moesten worden. Hierdoor zou er frisse lucht achter de plafonds kunnen komen. Deze plafonds werden door stukadoors opnieuw gewit. In de schaduw van de kerk stond een van de stukadoors te roeren in een grote kuip met witkalk. Met zijn lang wit werkhemd aan leek hij wel een kok, die ijs of slagroom bereidde.

„Wat eten we vandaag, baas?” vroeg Hielke lachend, toen de jongens hem passeerden.

„Gebakken vensterbanken,” zei de stukadoos en dan vroeg hij: „Wat hebben jullie daar?” „Muurroosters,” zei Sietse.

„Aha,” zei de stukadoos. „Eindelijk, daar staan wij al vier dagen op te wachten! Die smid is vast een erg lui kerel.”

„Dat ben je zelf,” riep Sietse kwaad, „mijn vader is nooit lui. Ik zal het hem vertellen, dan zet hij u op uw kop in die kuip!”

„Loop jij maar door,” zei de stukadoor, „of ik zet jou er op je kop in!”

Hielke trok zijn broer maar gauw mee. Sietse mopperde nog toen zij de school binnengingen, waar timmerman Schaafstra de roosters in ontvangst nam.

Bij de smederij van Klinkhamer was intussen een jongen verschenen die naar de naam Cor luisterde. Het was een stadsjongen, die dikwijls bij de burens van Klinkhamer, mijnheer en mevrouw Bleeker, kwam logeren.

„Ha Cor,” riep Klinkhamer, „ben jij de stad ook weer eens ontvlucht?”

Cor gaf Klinkhamer een hand en zei: „Ik ben blij hier weer te zijn, mijnheer Klinkhamer, waar zijn Hielke en Sietse?”

„Naar school,” zei Klinkhamer, „ze brengen er muurroosters heen. Als je heel hard loopt kun je ze misschien nog inhalen.”

Cor ging er meteen vandoor.

Hielke en Sietse, die hun taak volbracht hadden, verlieten de school weer. De stukadoor stond nog steeds in de kuip met de kalkbrij te roeren.

„Ik zou er best een steen in willen gooien,” zei Sietse, die nog niet vergeten kon hoe de stukadoor zijn vader een luiaard had genoemd.

„Ben je gek?“ zei Hielke lachend, „Dat zou...”

Maar wat was dat? Er viel iets in de kuip dat zo’n plons gaf, dat de stukadoor van top tot teen droop van de kalk. Het zat hem in zijn haar, voor z’n ogen en tussen zijn boord. Een moment stond de man geheel verstijfd van schrik. Dan wreef hij zich de ogen uit en bulderde: „Wel alle duivelse bandieten, dat zal ik jullie betaald zetten!”

Hielke en Sietse, die natuurlijk verschrikkelijk moesten lachen, begrepen dat het nu tijd was om ervandoor te gaan. De stukadoor zag hen kennelijk voor de daders aan. Het had geen zin om de man te vertellen hoe onschuldig onze vrienden waren, want hij was vreselijk kwaad.

Snel verdwenen Hielke en Sietse om de hoek van de school en gingen dan vlug door een zijdeur weer naar binnen. Woest holde de stukadoor voor de school langs, de hoek om en daar kreeg hij een jongen te pakken.

Het was Cor.

De stukadoor greep Cor in z’n kraag en sleurde hem naar de kuip. En voor de verbouwereerde jongen wist wat er met hem gebeurde, zat hij al in de kuip en werd hij volgesmeerd met kalk.

„Laat dit je een les wezen, lelijke aap van een kwajongen!” riep de stukadoor toen hij eindelijk zijn slachtoffer losliet.

„Wat heb ik u gedaan?” huilde Cor. „U lijkt wel idioot. Ik ga naar de politie!”

Op het Raadhuisplein liep veldwachter Zwart en Cor begon luid te roepen: „Help help! Politie help!”

Zwart keek verbaasd om en kwam dan meteen naar de huilende Cor. Hielke en Sietse, die vanuit een schoollokaal alles hadden gezien, kwamen nu ook te voorschijn.

„Wat is hier aan de hand?” vroeg Zwart bars.

„Die kerel heeft mij in die kuip geduwd,” riep Cor, „en ik heb niets gedaan.”

„Dat weet je wel beter,” riep de stukadoor, „kijk maar eens hoe ik er uitzie. Dat gooit maar stenen in mijn kuip, terwijl ik sta te roeren. De steen suisde rakelings langs mijn hoofd!”

„Maar ik weet werkelijk van niets,” riep Cor, „ik ben pas in het dorp aangekomen!”

„Wacht eens!” riep de stukadoor, want hij zag nu Hielke en Sietse. „Die twee daar hebben het gedaan! Ik zal ze...”

Maar Zwart hield hem tegen en zei: „Als hier gestraft moet worden, doe ik dat! Hielke en Sietse kom eens hier, hebben jullie een steen in de kuip gegooid?”

„Wel nee,” zei Sietse, „toen het gebeurde, stonden wij op de stoep van de school en dat is te ver weg om een steen zo precies in die kuip te mikken!”

„Hm,” bromde Zwart en dan zei hij tegen de stukadoor:

„Haal die steen er eens uit!”

Mopperend stroopte de stukadoor zijn mouwen omhoog en stak zijn handen in de witkalk. Een heleboel nieuwsgierigen stonden nu vol spanning te kijken wat er uit de kuip te voorschijn zou komen. Het bleek een grote steen te zijn want de stukadoor kon hem met moeite omhoog krijgen.

„Het lijkt wel een hunebed,” zei hij.

Tot ieders verwondering bleek het een stuk natuursteen te zijn dat boven uit een raam van de kerk was gevallen. „Onze kerk wordt oud,” riepen de mensen, „daar moet iets aan gedaan worden. Als het zo doorgaat stort hij helemaal in!”

Maar intussen zat Cor met een drijfnat pak. Hij leek wel een wandelend stenen beeld, zo had de stukadoor hem vol kalk gesmeerd.

„Hoe kon u zo iets doen,” zei Zwart tegen de stukadoor, „het is meer dan erg. Ik zal u een bon geven wegens mishandeling!”

„Het komt door die twee jongens,” zei de stukadoor en hij wees naar Hielke en Sietse. „Ik maakte een grapje met hen over hun vader en toen riep die ene, dat ze mij op m’n hoofd in die kuip moesten zetten. Dus, toen die steen erin plonsde, dacht ik direct dat zij het deden. En zou u niet kwaad zijn

geworden? Per vergissing heb ik toen de verkeerde jongen gepakt. Maar als u mij nu op de bon wilt zetten, vraag ik schadevergoeding aan de kerk. Dat stuk steen had mij het leven kunnen kosten. Er moet hier een hek gezet worden zodat de voorbijgangers niet door vallende stenen worden getroffen!”

„Juist!” riepen de omstanders. „De stukadoor heeft gelijk, er moet hier nodig een hek komen.”

Daar kwam de dominee.

Hij keek verbaasd naar Cor en zei toen tegen Zwart:

„Wilt u maatregelen nemen dat hier niet meer ongelukken kunnen gebeuren! En Cor, kom jij maar met mij mee, zo kun je niet bij je tante verschijnen.”

In het huis van de dominee werd Cor onder de douche gestopt, terwijl dominee per telefoon aan mevrouw Bleeker vertelde, wat er gebeurd was.

Mevrouw Bleeker kwam schone kleren brengen en een half uur later verscheen Cor weer op straat.

Hielke, Sietse en Louw stonden hem op te wachten.

Cor lachte en zei: „Daar was ik bijna een kalkbeeld geworden!”

„Je mag van geluk spreken, dat die kuip niet dieper was,” zei Hielke. „Die stukadoor was zo kwaad dat hij je dan zeker

kopje onder had geduwd.”

„We kunnen toch maar het beste uit varen gaan,” zei Sietse.

„Op het meer vallen geen stenen uit de lucht.”

Nog lachend om het voorval gingen zij naar de smederij, waar Klinkhamer natuurlijk het hele verhaal te; horen kreeg.

„Drommels Cor,” zei Klinkhamer, „jouw vakantie begint hier lang niet best. Maar je hebt een troost, jij kunt nu aan iedereen vertellen, dat je vanwege onze kerk gedoopt bent door een stukadoor met kalkwater.”

„Ja jô” zei Sietse, „en zo iets beleef je alleen in ons dorp!”

HOOFDSTUK IV

Het zwanenest

De jongens lieten hun tent aan Cor zien. Die begon te lachen, toen hij het wonderlijke bouwsel zag.

„Maar het is een hele beste tent,” zei Sietse, „je blijft er kurkdroog in en hij is oersterk! Wij hebben er vannacht in geslapen, maar we hadden geen dekens.”

„Als ik dat geweten had,” zei Louw, „was ik hier ook komen slapen.”

„Maar wij waren per vergissing in slaap gevallen,” zei Hielke. „Toen het begon te onweren, moest vader ons midden in de nacht binnenlaten. Hij keek heel verbaasd, want hij dacht dat wij allang in bed lagen.”

Dat vonden Cor en Louw grappig.

„Het zou wel leuk zijn om er ’s nachts in te kamperen,” zei Louw.

„Maar niet hier op het erf,” zei Hielke, „want dan kunnen wij net zo goed op onze kamer gaan slapen.”

„Is er niet een plekje bij het meer?” vroeg Cor.

„We kunnen gaan kijken,” zei Sietse.

En ze stapten in de Kameleon en voeren het meer op. Achter hen kwamen twee lange roeijollen, ieder met vier roeiers en een stuurman. De boten gingen snel door het water en * voor Sietse was dit het sein om te kijken of de Kameleon nog sneller kon. Hij moest meteen vol gas geven om de roeiers bij te kunnen houden.

„Vlugger Sietse!” riep Cor.

Maar de roeiers, die wel zin in een wedstrijd hadden, begonnen sneller te roeien.

„Toe Sietse, meer gas!” riep Louw.

Maar de gaskraan stond al wijd open. De drie boten gingen nu vrijwel op een lijn. Het ging zo snel, dat zij in een ommezien het midden van het meer hadden bereikt. En dan begon de Kameleon een beetje voor te komen. De jongens zaten vol spanning of ze het nu zouden gaan winnen. Maar de roeiers wilden hun huid zo duur mogelijk verkopen en trokken uit alle macht aan de riemen.

„Komen jullie wat meer achterin!” riep Sietse.

Cor en Louw klommen over de motorkap naar achteren en toen ging de steven van de Kameleon verder uit het water omhoog. Dat gaf direct meer snelheid. Het boegwater spatte schuimend naar alle kanten en voor de roeiers was het nu wel duidelijk, dat het vreemde lompe bootje met die kwajongens

niet bij te houden was, De Kameleon was het eerste aan de andere kant van het meer.

„Hoi hoi hoi!” riepen de jongens toen de roeiers even later aankwamen.

„Gefeliciteerd jongens,” riepen de roeiers, „jullie hebben een fantastische boot!”

De roeijollen gingen verder een kanaal in en de Kameleon voer terug.

„Waar gaan we nu heen?” vroeg Louw, „we hebben nog steeds geen kampeerplaats.”

„We gaan eerst langs deze kant,” zei Sietse.

Maar Hielke wees naar de andere kant en riep: „Daar gaan jongens naar het zwanenest! Wij moeten hen waarschuwen, want de zwanen zijn kwaad en gevaarlijk als je er dichtbij komt.”

„Verroest,” riep Sietse en liet de Kameleon meteen zwenken, „wat hebben zij daar te maken? Als de politie het ziet, krijgen zij een proces-verbaal!”

De Kameleon ging nu dwars over het meer naar een laaggelegen weiland, waar een zwanenpaar een nest had gebouwd in de luwte van een rietkraag.

Vier jongens stapten daar uit een roeiboort en gingen behoedzaam naar het nest. Zij wilden zeker eieren roven.

„Hé jongens,” riep Hielke, „niet doen!”

De jongens bleven staan, maar toen zij zagen dat het geen mannen waren die daar naderden, lachten zij spottend en liepen verder in de richting van het nest. De zwanen, waarvan de ene op de eieren zat te broeden, terwijl de andere erbij op wacht stond, lieten de indringers rustig naderbij komen. Het eigenaardige van zwanen is, dat zij het goedvinden als je bij hen komt, maar dat zij ogenblikkelijk aanvallen zodra je je wilt verwijderen. Onze vrienden, die dit wel wisten, probeerden de indringers te waarschuwen. Maar de jongens lachten hen uit en riepen dat zij geen raad nodig hadden.

„Die stommeriken,” zei Sietse verontwaardigd, „waarom kunnen zij de dieren niet met rust laten?”

Nu had de Kameleon het weiland ook bereikt en vlug sprongen de jongens op de wal. Maar ze kwamen net te laat! De indringers waren reeds vlak bij het nest en probeerden de zwaan ervan te verdrijven. Maar in plaats van ervandoor te gaan, sloeg de zwaan met zijn snavel tegen de hand van de grootste belhamel.

„Au!” riep de jongen verschrikt en hij wilde ervandoor gaan. Maar nu werd hij ogenblikkelijk aangevallen door de andere zwaan die met zijn grote vleugels hard tegen de benen van de jongen begon te slaan. Een van zijn vrienden wilde hem

helpen en probeerde de zwaan van achteren te grijpen. Het razende dier keerde zich evenwel bliksemsnel om en gaf de jongen zo'n slag tegen zijn pols, dat deze brak.

„Help help!” gilde de jongen, „hij heeft mijn pols gebroken!”
Op dat moment kwam Sietse met de peddel en leidde
daarmee de zwaan af. Alle jongens vluchtten toen gauw in de
boot, terwijl Sietse langzaam achteruit liep. Met de peddel

hield hij de zwaan op een afstand en sprak intussen heel rustig tegen het woedende dier.

„Kalm maar! Kalm maar, beesie!” zei Sietse telkens, maar de zwaan probeerde steeds weer opnieuw hem aan te vallen. Van uit beide boten zaten de jongens vol spanning te kijken hoe dit af zou lopen, Maar Sietse bleef kalm, hoewel de zwaan hem telkens van een andere kant trachtte te bereiken. Maar met de peddel ving Sietse keurig alle aanvallen op. Zo kwam hij geleidelijk aan bij de Kameleon, waarvan Hielke de motor reeds gestart had. En dan sprong Sietse aan boord en de Kameleon voer meteen weg. Hielke stuurde naar de roeiboot van de andere jongens.

„Wij zullen jullie vlug naar de dokter brengen,” bood Hielke hen aan. De jongen met de gebroken pols wilde natuurlijk niets liever en zo werd de roeiboot naast de Kameleon gebonden. Snel voeren zij terug naar de brug. Bij het erf van Klinkhamer legden zij aan en werd de onfortuinlijke jongen naar de dokter gebracht, die naast Klinkhamer woonde. De dokter zette de pols, wat de jongen veel pijn deed, en goot er daarna gips omheen. De jongen kreeg een draagband om zijn nek, waarin de pols moest rusten, Over zes weken zou het gips verwijderd mogen worden en zo lang was de jongen dus invalide.

„Dat heb je er nu van,” zei Sietse, toen het slachtoffer, vergezeld van zijn vrienden, terug kwam naar de roeiboot.

„Als je arm weer heel is, is de vakantie net voorbij! Jij zult wel nooit weer een zwanennest willen uithalen, denk ik!”

„Maar ik wist het niet,” zei de jongen.

„En wij waarschuwd jullie toch,” zei Louw.

„Wij dachten dat jullie zelf de eieren wilden hebben,” zei een van de andere jongens.

„Dat dachten jullie dan wel helemaal verkeerd,” zei Hielke.

„Kijk maar eens wat wij gemaakt hebben!”

Hij toonde een bordje waar met rode letters op stond geschreven:

Pas op! Gevaarlijk!

Broedende zwanen! Stoor hen niet!

Zij doen het u ook niet!

„Dat gaan wij bij het nest zetten,” zei Hielke, „dan is men gewaarschuwd voor de gevolgen.”

De jongens gingen beschaamd in hun boot. Zij moesten naar het dorp aan de andere kant van het meer. Maar onze vrienden waren zo sportief om hen met de Kameleon terug te brengen. Daarna gingen zij het bordje bij het zwanenpaar plaatsen. Wellicht zouden de mensen de zwanen nu wel met rust laten, hoopten zij. En dan voeren zij snel naar huis want

het was al twaalf uur. Cor, die naast Louw voor in de boot zat, begon te lachen.

„Wat heb jij voor pret?“ vroeg Hielke.

„Ik dacht er net aan,” zei Cor, „dat de mensen in de stad altijd beweren dat er in een dorp niets te beleven valt. Maar ik ben hier nauwelijks een morgen of ik heb een kalkbad, een wedstrijd tegen roeiers, en een zwanengevecht meegemaakt. Dit is meer dan wat ik in een maand in de stad beleef!”

„Ik hoor het al,” zei Louw lachend, „als jij later getrouwd bent, kom je hier wonen.”

„Vast en zeker!” zei Cor vol overtuiging.

En wie geeft hem ongelijk?

HOOFDSTUK V

Iets over kopziekte — En hoe Kees holde

's Middags zaten de vrienden weer in hun tent, toen Hielke voorstelde om aan boer Jellema te vragen of zij daar op het erf mochten kamperen.

„Maar dan gaat Gerben ons plagen!” zei Louw.

„Dan plagen wij hem terug!” vond Sietse.

„Je ziet wel vaker kampeertenten bij boerderijen staan,” wist Cor. „Het is geen gek plan, want bij een boer kun je melk, boter en eieren kopen.”

„Oké,” zei Sietse, „we gaan naar Jellema!”

Ze gingen in de Kameleon en voeren het meer op.

„Kijk!” riep Louw, „de politieboot ligt bij de zwanen.”

„Dan gaan wij ook even kijken,” zei Sietse en hij stuurde de Kameleon naar de grijze patrouilleboot van de politie.

„Zij staan bij ons bord,” zei Hielke, „misschien moeten wij het weer weghalen.”

De Kameleon had de politieboot spoedig bereikt en de brigadier, die de jongens kende van andere avonturen, wachtte hen op en vroeg:

„Hebben jullie dit fraaie bord hier neergezet?”

„Jawel mijnheer, anders laten de mensen de zwanen niet met rust.”

„Heel goed,” zei de brigadier en dan schreef hij met rood krijt onder op het bord:

„Onder controle van de politie’

Dat vonden de jongens natuurlijk prachtig.

„Zorg altijd goed voor de dieren, jongens,” zei de brigadier. Onze vrienden beloofden het graag en terwijl de politieboot verder voer langs de oevers van het meer, wendde de Kameleon de steven in de richting van de Woudaap.

„We gaan Kees vragen of hij ook meegaat,” zei Sietse, „we hebben bedden genoeg!”

Kees bleek evenwel niet thuis te zijn. Volgens Dijkstra was hij gaan vissen met zijn roeiboot. Dijkstra wees hen de richting die Kees gegaan was.

De Kameleon voer verder en de jongens besloten om eerst aan Jellema toestemming te vragen voor het kamperen.

Weldra legden zij bij het steigertje aan en gingen de dijk over naar de boerderij. Daar zagen zij Gerben bezig met een jong paard. Natuurlijk gingen zij bij hem kijken.

„Maak je er een circuspaard van?” vroeg Hielke.

„Stil zijn,” riep Gerben, „en achter het hek blijven! Jullie

mogen Andries niet afleiden.”

Andries was een jonge hengst, die een paar jaar geleden op de boerderij geboren was. Hij was de zoon van Bles, een goedig en trouw dier. Andries daarentegen was nogal onstuimig en Gerben had de grootste moeite om het dier te laten gehoorzamen.

Maar wat wilde Gerben toch?

Hij had op twee stevige schragen een dikke paal gelegd en wilde Andries nu Ieren om met zijn voorbenen op die paal te gaan staan. Maar Andries sprong telkens over de paal heen en dan moest Gerben hem stevig bij de halster vasthouden, anders ging het paard ervandoor.

„Wat wil Gerben nu?” vroeg Louw zachtjes om de dressuur niet te storen.

„Op de televisie heb ik een boer gezien die ook een paard gedresseerd had,” zei Cor, „dat paard ging ook op een ronde paal staan, eerst met twee benen en dan met alle vier tegelijk.”

„Was dat dan geen circuspaard?” vroeg Hielke.

„Wel nee,” zei Cor, „het was een gewoon trekpaard, maar het kon heel wat. Het ging zelfs in een ledikant liggen slapen met de boer ernaast. Dan liep er een wekker af en het paard stond op. De boer bleef met opzet liggen, maar het paard trok de dekens van het bed en duwde de man er uit. Ook pakte hij

hem z'n pet van het hoofd."

„Dat heeft Gerben zeker ook op de televisie gezien," dacht Sietse, „en nu wil hij Andries diezelfde kunstjes leren."

Vol belangstelling bleven de jongens kijken, hoe Gerben steeds opnieuw probeerde het paard te bewegen om met zijn voorbenen op de paal te gaan staan. Maar al zijn pogingen waren vergeefs. Andries schudde steeds met zijn hoofd als een kwajongen en sprong dan weer over de paal. Gerben werd er tenslotte moedeloos van. En dan greep Andries de pet van Gerbens hoofd.

De jongens applaudisserden.

„Wat mankeert jullie?" vroeg Gerben verbaasd.

„Heb jij Andries dan niet geleerd om jouw pet af te nemen?" vroeg Cor.

„Wat? O ja, natuurlijk!" zei Gerben toen, ofschoon er geen woord van waar was. Andries deed het alleen maar uit speelsheid.

„Ja ja," zei Gerben, „een paard kan heel wat leren, maar het kost veel tijd en geduld, Kom Andries. Til je been nog eens op? Mooi, goed zo! En nu het andere... Verroest, vervelende knol, ben je dan nog stommer dan een koe? Nou, vooruit dan maar! Smeer 'm!"

Gerben liet het paard los, dat als een pijl uit de boog naar de

andere kant van het weiland holde.

„Wat kan hij hard lopen!” zei Sietse vol bewondering.

„Misschien maak ik een harddraver van hem,” bedacht Gerben, „hij is er snel genoeg voor!”

In het weiland ernaast begon nu ook een paard te hollen.

Ieder aan een kant van de sloot gingen Andries en het andere paard om het hardst hollen. De kluiten aarde vlogen hen na, zo sloegen zij met de hoeven in de grond. Het bleek nu dat Andries verreweg het snelst kon lopen.

„Hij wordt een echte harddraver!” riep Hielke.

„Ik hoop het,” zei Gerben, „daar is geld mee te verdienen. Maar nu moet Andries stoppen, want de koeien worden bang.”

Achter in het weiland begonnen enige koeien onrustig heen en weer te lopen en maakten daarbij de dolste sprongen.

Gerben greep Andries vast, waarop het andere paard ook de galoppeerpartij staakte. De koeien bleven hollen.

„Drommels,” zei Gerben, „als zij maar geen kopziekte hebben.”

Aller aandacht was nu bij de koeien. Maar gelukkig werden de dieren zoetjes aan weer kalmer.

„Het is in orde,” zei Gerben, „er is niets aan de hand.”

„Gerben, wat is kopziekte?” vroeg Cor.

„Dat krijgen de koeien wanneer zij pas van de stal komen en te veel van het jonge gras eten. In dat gras schijnt iets te zitten, dat de dieren dol maakt. Het is een ernstige ziekte, en de beesten moeten dikwijls afgemaakt worden. Wie dus kopziekte onder zijn vee krijgt is nog lang niet gelukkig. Maar erger is het, als de mensen het krijgen.”

„Dat bestaat niet!” zei Sietse, „mensen eten geen gras.”

„Nee, maar wel spinazie!” zei Gerben, „en als je daar te veel van eet, heb je de kopziekte voor je het weet. Mijnheer Bos kan er van meepraten. Hij heeft het ook gehad.”

„Welke mijnheer Bos?” vroeg Hielke.

„Bos uit de sigarenwinkel,” zei Gerben. „Hij was vroeger dol op spinazie. Op een dag, toen zijn vrouw niet, thuis was, kookte hij voor zichzelf een emmer vol! Hij deed er tien eieren bij en heeft toen gesmuld zoals hij nog nooit gesmuld had. Totdat hij op moest staan van tafel omdat er iemand in de winkel kwam. En daar begon de herrie. Hij had plotseling de kopziekte. Met grote sprongen, zoals de koeien dat doen, kwam hij de winkel binnen. Mijnheer Zandstra, de hoofdonderwijzer, die voor de toonbank stond, keek natuurlijk heel verbaasd. Maar hij keek nog verbaasder toen Bos tegen de wandrekken opsprong en alle kistjes sigaren over de grond wierp.

„Mijnheer Bost Wat mankeer je?” riep mijnheer Zandstra,
„blijf toch kalm m’n goeie man!”

„Boeoe! Boeoe!” loeide Bos en hij begon de onderwijzer met zakjes tabak te gooien. Mijnheer Zandstra vluchtte gauw de deur uit. Bos hem achterna. Daarbij maakte hij de gekste sprongen en riep maar steeds „Boeoe! Boeoe!” Mijnheer Zandstra vluchtte de bakkerswinkel binnen, maar Bos ging mee. Mijnheer Zandstra holde naar de kamer achter de winkel, waar de bakkersfamilie rond de tafel zat te eten.

Mijnheer Zandstra holde langs de tafel en Bos probeerde over de tafel te springen. Daarbij ging een pan met soep ondersteboven. De soep stroomde over de tafel. „Kan het niet wat minder?” riep de bakker. Maar de onderwijzer holde al verder naar de bakkerij. Daar stond een grote kuip met deeg en laat die Bos daar nou pardoes inspringen. Toen was-ie verkocht. De bakker en zijn knecht grepen hem stevig vast en de onderwijzer haalde Zwart.

„Hij heeft vast te veel gedronken!” riep de bakker.

„Nee,” zei Zwart, „hij is ziek!”

De dokter werd vlug gehaald en die vroeg de patiënt wat hij gegeten had.

„Spinazie!” stotterde Bos.

„Aha,” zei de dokter, „dan heeft u kopziekte. Daarvoor moet

de veearts komen!”

De veearts kwam en gaf hem eenzelfde spuitje als hij ook aan de koeien geeft. Toen was Bos gauw genezen. Maar hij heeft nooit meer spinazie gegeten.”

De jongens lachten hartelijk om dat dolle verhaal.

„Een ding begrijp ik niet,” zei Sietse.

„En dat is?” vroeg Gerben.

„Dat de veearts jou nog nooit een spuitje heeft gegeven!”

„Jij denkt dus dat ik kopziekte heb?” zei Gerben dreigend.

„Kom eens hier, dan maak ik spinazie van je!”

Sietse bleef liever op een eerbiedige afstand. En dan kwam boer Jellema achter de boerderij.

„Zo jongens,” zei hij, „komen jullie kijken hoe Gerben het paard dresseert?”

„Ik doe het niet meer,” zei Gerben, „Andries is veel te ongedurig!”

„Mijnheer Jellema,” zei Hielke, „we hebben een kampeertent gemaakt, mogen wij hier komen kamperen?”

„Wat?” riep Gerben, „willen jullie hier kamperen met die coloradokevertent?”

„Coloradokever?” vroeg Jellema verwonderd, „die moet ik hier niet hebben!”

„Gerben noemt onze tent een coloradokever, omdat het

kleed zwarte en gele strepen heeft,” verklaarde Hielke. Jellema lachte en zei: „Het is goed, zet de tent hier maar neer!”

De jongens bedankten Jellema hartelijk en besloten Kees te gaan zoeken. Kees had immers een roeiboort en daarin moest de tent dan vervoerd worden. Als dat goed ging, zouden zij misschien de volgende week verder van huis kunnen gaan. Waarom zou je thuis blijven, als je zo’n beste tent hebt? Dus gingen zij in de Kameleon en voeren in de richting die Dijkstra hen had gewezen.

In een weiland zagen zij de koeien wild heen en weer hollen. „Zouden die de kopziekte hebben?” vroeg Cor.

„We gaan kijken!” vond Sietse en hij gaf de motor meer gas. Met grote snelheid voeren zij nu naar het weiland.

„Er loopt een jongen tussen de koeien!” riep Louw. „Het is Kees!” zag Hielke.

Kees liep in grote cirkels over het weiland, achtervolgd door een kudde koeien, die met hun koppen omlaag en de staarten omhoog, bijzonder dreigend achter hem aan holden. De Kameleon legde aan en de jongens riepen:

„Hallo Kees! Kom hierheen!”

„Help!” riep Kees, „help! help!”

Hij wou naar de Kameleon hollen, maar de koeien hielden

hem tegen.

„We moeten Kees helpen,” zei Hielke, „we gaan allemaal tegelijk het land op en beginnen daarbij luid te schreeuwen. En wees vooral niet bang.”

Sietse nam voor de zekerheid de peddel mee en dan liepen zij onder het roepen van: „Hoei! Hoei!” naar hun bedreigde vriend.

Daar schrokken de koeien van en trokken terug. Luid snuivend stonden zij naar de jongens te kijken, maar Kees kon nu ongehinderd met zijn vrienden naar de Kameleon gaan.

„Waar is je boot?” vroeg Sietse.

„Vlakbij, tussen het riet,” zei Kees.

„Wat deed je op het weiland?” vroeg Hielke, „was je aan het wormen zoeken?”

„Wel nee,” zei Kees, „ik wou kijken of er een nest van een leeuwerik was. Toen ik dicht in de buurt kwam, begonnen de leeuweriken heel schril te fluiten. En jullie kunnen het geloven of niet, maar de koeien die helemaal aan het andere eind van het land Hepen te grazen, kwamen plotseling in galop op mij af. Nou, ik ervandoor. Maar voordat ik bij mijn boot was, hadden die gekke beesten mij ingehaald en zij joegen mij de andere kant weer uit. Zo ben ik minstens een

half uur heen en weer gehold en jullie kwamen net op tijd, want ik kon bijna niet meer.”

„Dat was wel vreemd,” vond Cor, „ik heb nooit geweten dat de koeien leeuweriken beschermen.”

„Maar ik weet het nu wel zeker,” zei Kees, terwijl hij zich het zweet afveegde. „Poeh, wat heb ik het warm!”

„Als ik het aan de jongens in de stad vertel, zal niemand het willen geloven,” zei Cor.

„Dan moeten zij het maar eens gaan proberen,” vond Kees.

„Het is om je dood te schrikken als er vijftien van die grote witte koeien op je af komen stormen.”

„Toch vind ik het mooi dat de dieren elkaar helpen,” meende Hielke, „de leeuweriken behoeven niet bang te zijn dat hun nestje wordt uitgehaald.”

Ze zochten de boot van Kees tussen het riet vandaan en maakten hem naast de Kameleon vast. Zo voeren ze terug naar de Woudaap. Onderweg werd Kees verteld van het plan met de kampeertent. Kees wilde graag meedoen en stelde zijn roeiboot direct beschikbaar voor het vervoer van de tent. En met het vooruitzicht dat er de volgende dag weer genoeg te doen zou zijn, werd eerst Kees bij de Woudaap afgeleverd en voeren de anderen ook naar huis.

Het klinkt misschien wat vreemd, maar jongens hebben pas

goed vakantie, als zij veel te „doen" hebben!

HOOFDSTUK VI

De kampeerders

De volgende morgen voeren Hielke en Sietse reeds vroeg met de Kameleon naar de Woudaap. Zij gingen Kees en zijn roeiboot halen. Kees had nog maar nauwelijks zijn brood op, toen de Kameleon bij de molen aanlegde.

„Kom je, Kees?” riep Hielke.

„Wat zijn jullie vroeg,” riep Dijkstra, „hebben jullie het zo druk?”

„Wij moeten onze tent naar boer Jellema brengen,” zei Hielke, „we gaan kamperen.”

„Aha!” zei Dijkstra, „en ga jij ook mee, Kees?”

„Maar ik weet nog niet of ik in de tent blijf slapen,” zei Kees.

„Dat doe je wel!” beval Dijkstra, „wat je vrienden kunnen kan jij ook! Ik wil niet dat je een papkindje blijft. Je bent al veertien, Cornelis Dijkstra!”

„Maar ik wil wel graag,” zei Kees en dan ging hij zijn roeiboot losmaken en bracht hem naast de Kameleon. De boten werden aan elkaar vastgebonden en dan voeren zij naar het erf van Klinkhamer. Louw en Cor stonden daar al te wachten.

Nadat de roeiboot naast de wal was gelegd, haalden zij eerst de matrassen uit de tent en droegen die naar de boot. Vervolgens werd het grondkleed en daarna het dakkleed naar de boot gebracht. De buizen van het geraamte werden losgeschroefd en nadat die ook in de roeiboot waren gelegd, konden zij vertrekken.

„Maar wij hebben nog niet alles,” zei Louw, „onze dekens moeten nog mee en m’n bord en beker. En waarop moeten we koken?”

„Dat komt allemaal vanmiddag wel,” vond Hielke, „we gaan eerst de tent opzetten en daarna halen we onze andere spullen!”

Dat vonden ze allemaal best en de Kameleon vertrok met de volgeladen roeiboot naar Jellema’s boerderij. Daar werd alles over de dijk naar het erf gedragen. Jellema wees de jongens waar de tent mocht staan.

Achter de boerderij dicht bij het hek van het weiland begonnen ze te bouwen. Louw legde eerst het grondzeil.

„Wat doe je nu?” vroeg Sietse.

„Ik leg het kleed neer,” verklaarde Louw, „als we de palen rond het kleed zetten, staat alles meteen op z’n plaats”

„Je hebt gelijk, Louw,” zei Hielke, „het kleed past precies in de tent, dus zijn dit de goede afmetingen!”

Het idee van Louw maakte het bouwen nu reuze gemakkelijk en met vijf paar handen stond de tent snel overeind.

Juist toen de laatste matras naar binnen was gebracht, kwam Gerben. „Zoouou?” zei hij en hij keek met afkeurende blikken naar de tent, „blijft dat monster hier staan?”

„Ja,” zei Hielke, „het mag van Jellema!”

„En worden hier dan ook vuurtjes gestookt en eten gekookt?”

„Wij maken geen vuurtjes, wij koken op petroleumstellen,” zei Sietse.

„Aha!” zei Gerben, „dat is gevaarlijk. Petroleum wil fel branden. En als dan de tent in de brand raakt, gaat de boerderij ook in de fik! Dus moet hij hier vandaan!”

„Waarom?” vroeg Cor.

„Begrijp je dat dan niet?” riep Gerben, „de wind waait naar de boerderij toe, dus waait het vuur naar de hooischuur!”

„Er is bijna geen wind,” wierp Kees tegen.

„De wind kan aanwakkeren, Keesie!” zei Gerben, „en dat risico mogen wij niet nemen, dus moet de tent naar de andere kant van de boerderij!”

„En als de wind tegen de avond draait, moeten wij de tent dan weer hier zetten?” vroeg Hielke.

„Natuurlijk,” zei Gerben, „we moeten ons aan de voorschriften van de brandweer houden. Breek de tent maar

af.”

„Ik geloof er niets van,” zei Sietse, „ik ga het Jellema vragen!” De boer stond in de deuropening van de schuur naar de jongens te kijken. Sietse ging naar hem toe en vertelde wat Gerben van hen verlangde.

„Laat jullie niets wijsmaken, Sietse,” zei Jellema. „De tent staat ver genoeg van de schuur! Van brandgevaar is geen sprake!” Sietse ging dit aan Gerben vertellen en zei: „Je bent een ouwe zeursok die graag grappig wil wezen.”

„Maar zo is het niet!” riep Gerben, „Jellema weet er niets van, omdat hij nooit bij de brandweer is geweest, maar ik zal voor de zekerheid een waterslang klaarleggen. Als de tent dan in lichtelaaie staat, kunnen we hem natspuiten. En jullie moeten steeds voor een emmer met water zorgen, die in de tent aanwezig moet zijn. Ook dat is een voorschrift van de brandweer!”

„Oké Gerben,” riepen de jongens lachend, „het komt in orde!”

„Jullie lachen er nu smakelijk om,” zei Gerben, „maar ik wed dat geen een van jullie weet, wat hij moet doen, als hij in een brandende tent is.”

„Dan vlieg ik vlug naar buiten,” zei Kees.

„Dan ga je door het vuur,” zei Gerben, „en dat betekent dat je

kleren ook in brand raken.”

„Dan loop ik meteen naar de sloot en spring te water,” wist Kees.

„Voordat jij bij de sloot bent, zou je al branden als een fakkel. Je moet nooit gaan lopen als je kleren in brand staan, je moet direct gaan liggen! En als je een wollen deken om je heen slaat, kunnen de vlammen je niets doen, want wol brandt niet!” verklaarde Gerben.

„Als ik dus in een brandende tent lig,” vroeg Cor, „moet ik me in een wollen deken wikkelen en zo door het vuur kruipen?”

„Juist,” zei Gerben, „dat is de beste manier.”

„Dan kunnen wij dus de brand ook blussen met onze dekens?” vroeg Hielke.

„Jazeker,” zei Gerben, „wanneer een vuurtje met een deken wordt bedekt, gaat het beslist uit. Zo heeft men in laboratoria, waar men met brandbare stoffen proeven neemt, altijd enige wollen dekens bij de hand. Dat is zelfs voorschrift.”

„Mijn moeder had verleden week brand in een pan met vet,” zei Louw, „en toen heeft vader de pan gauw het raam uitgekierd!”

„Dat was niet nodig geweest,” vond Gerben. „Als je vader er een deken overheen had gegooit of er een emmer

ondersteboven overheen had gezet, was het vuur gewoon gedoofd en het vet niet verloren geweest!”

„Jij weet er heel wat van, Gerben,” zei Cor, „we zullen je les goed onthouden.”

„Ja ja,” zei Gerben, „van een boerenknecht kun je ook nog wel iets leren!”

En dan ging hij trots naar de grote hooisluur.

„Kom jongens,” zei Sietse, „we gaan onze andere spullen halen.”

Ze voeren met de Kameleon en de roeiboot terug naar het dorp en gingen eerst naar het huis van Louw, die vlak bij de boterfabriek woonde. Louw kreeg van zijn moeder twee dekens, een bord, een beker, een vork en lepel, een pakje boter en een pond suiker mee.

Daarna voeren zij naar het huis van Klinkhamer. Hielke en Sietse kregen samen twee grote dekens en verder hun eetgerei met tevens twee oude petroleumstellen, een ketel, twee pannen, een emmer en suiker en thee. Cor kwam met een grote en een kleine deken en een hagelwit kussen.

„Ik heb vergeten een kussen mee te nemen,” zei Louw.

„Die hebben wij toch ook niet?” zei Sietse. „Ik maak van mijn overal een rolletje en dat is mijn kussen!”

Ze gingen nu naar de Woudaap, waar de spullen van Kees

aan boord werden gebracht. Kees kreeg ook een koekepan mee.

„Ha!” riep Cor, „nu kunnen wij pannekoeken bakken.”

„Hebben jullie wel meel en olie?” vroeg mevrouw Dijkstra.

Daar hadden de jongens natuurlijk niet aan gedacht.

„Jullie zijn nog geen goede koks,” vond mevrouw Dijkstra lachend en dan haalde zij een halve fles olie en een pakje meel.

„Kijk,” zei ze, „de gebruiksaanwijzing staat op het pakje. Het is niet zo heel moeilijk, als jullie maar voorzichtig zijn met de kokende olie!”

De jongens beloofden dat zij geen domme dingen zouden doen en voeren dan naar de boerderij terug. Het eerst gingen zij hun bedden opmaken. Hielke en Sietse maakten van twee matrassen één bed, omdat zij samen onder hun dekens moesten slapen. Cor, Louw en Kees namen ook ieder een matras en spreidden er de dekens overheen. En dan werd het tijd om voor het eten te gaan zorgen. De petroleumstellen werden in de luwte van de tent gezet en aangestoken.

Op het ene stel werd een ketel met water gezet en op het andere de koekepan met een beetje bakolie erin.

„We moeten nog melk hebben om het meel aan te mengen,” zei Kees, „het staat hier op het pakje!”

Hielke ging naar de boerderij en haalde melk. Kees deed het meel in een pan en goot de melk erop. Met een lepel ging hij roeren, maar er vormden zich een heleboel kluiten, die hij met de lepel probeerde fijn te drukken.

„Je hebt het helemaal verkeerd gedaan,” zei Cor, „er is te veel melk bij.”

„Niet waar!” wierp Kees tegen, „op het pakje staat, dat er ongeveer een halve liter in moet. Nou, en meer heb ik niet gebruikt.”

„Maar dat geldt voor een vol pakje,” zei Louw, „en dit pakje is maar driekwart vol.”

„Zeur niet,” zei Kees, „laat het maar aan mij over. Het komt best in orde.” En hij perste de meelkluiten zo stijf tegen de wand van de pan, dat de lepel ervan brak.

„Goed zo, Kees!” knikte Hielke, „nu moet je straks pap eten met de vork.”

„Wel nee,” zei Kees, „ik bind een latje aan de lepel, dan kan ik er nog best mee eten.”

Hij ging nu met de vork de meelkluiten fijnmaken en dat ging zelfs veel beter. Eindelijk was het deeg klaar en Sietse zou nu beginnen met het bakken.

Er werd een flinke hoeveelheid deeg in de koekenpan gedaan waarbij de gloeiende olie luid siste. Het deeg begon

meteen te bakken. De jongens zaten er allemaal Vol belangstelling bij te kijken. Sietse wachtte even en moest de pannenkoek dan keren. Hij probeerde het baksel omhoog te zwiepen, maar de pannenkoek bleef aan de pan vastkleven. Met een mes werd de koek losgestoken en dan wierp Sietse de koek omhoog en ving hem weer op.

„Bravo!” riep Cor.

„Waardeloos!” zei Hielke, „de koek ligt er weer precies zo in, ze is helemaal niet gekeerd.”

Sietse probeerde het nog eens. De koek keerde nu slechts half en viel toen dubbel in de pan.

Met het mes legde Sietse de koek weer vlak. „Denk erom,” zei Hielke, „je laat hem te lang bakken. De bovenkant is al helemaal zwart!”

Sietse wachtte nog even en liet de pannenkoek dan op zijn bord glijden.

„Hij is veel te dik!” riep Cor, „mijn moeder maakt ze minstens driemaal dunner.”

„Maar ik ben je moeder niet,” zei Sietse, „doe jij het maar eens beter.”

„Welja,” bedacht Louw, „laat ieder z’n eigen pannenkoek bakken!”

Cor wilde het graag proberen en hij deed veel minder deeg in de pan. Het gevolg was, dat zijn pannenkoek allee maar veel kleiner werd. Het was een dikke ronde plak.

„Het lijkt wel een vetleren medaille,” vond Sietse.

„Nu ik,” zei Kees en begerig als altijd deed hij extra veel deeg in de pan.

„Ben je gek?” riep Louw, „jij neemt alle deeg!”

„En wat dan nog?” vroeg Kees verontwaardigd. „De meel en de olie zijn van mijn moeder, vergeet dat niet!”

Dat vonden de anderen niet leuk van Kees, maar 2 lieten hem z’n gang maar gaan. De koek, die Kees bakt werd veel te dik en toen de beide kanten zwart gebrand waren, bleek het

binnenste nog niet gaar te zijn. Maar volgens Kees was dat juist lekker.

„Over smaak valt niet te twisten,” meende Hielke. „Nu mag jij bakken, Louw!”

„Maar er is nauwelijks deeg voor één pannenkoek,” zei Louw. „Ik zal er nog wat melk bij doen!”

Louw maakte de rest van het deeg veel dunner en deed de helft vervolgens in de koekenpan. En kijk, nu vloek het deeg gelijkmatig over de bodem met als resultaat, d Louw een prachtige dunne pannenkoek kreeg.

„Wie doet het me na?” riep Louw lachend. „Nu weten jullie voortaan hoe pannekoeken worden gebakken!”

Hielke was nu aan de beurt en hij deed de rest van het deeg in de pan en kreeg dan net zo’n mooie koek als Louw.

Nu was ieder voorzien en gingen ze eten. Sietse kauwde alsof hij leer at en Cor moest er kleine stukjes afsnijden anders kon hij zijn baksel niet naar binnen werken.

Kees rolde zijn pannenkoek op en begon hem uit de hand op te eten. Het binnenste van de koek, dat nog lang niet gaar was, druppelde door z’n vingers heen en veroorzaakte vlekken op z’n kielte en broek. Maar daar trok Kees zich niets van aan en hij beweerde dat het heerlijk smaakte. Of dat wel helemaal waar was, werd door de anderen betwijfeld, maar Louw en

Hielke smulden echt. Hun pannekoeken waren dan ook zoals een pannenkoek behoort te zijn. Maar aan één pannenkoek hebben gezonde jongens niet genoeg. Weliswaar kookte het water in de ketel en konden zij even later ieder een beker thee drinken. Maar ook dat maakte de maaltijd niet voldoende. Dus moesten de jongens iets verzinnen om hun maag voller te krijgen.

„We moeten brood kopen,” zei Louw.

„Of pakjes pudding,” meende Kees.

„Wel nee,” zei Sietse, „we vragen aan Jellema om aardappels en maken er patates frites van. We hebben immers olie?”

„Dat is een geweldig idee,” riep Cor. „Ik zal Jellema wel vragen om aardappels.”

Cor ging meteen naar de boerderij en kwam direct terug met de mededeling dat er in de loods een grote hoop aardappels lagen. Daarvan mochten zij nemen zoveel ze maar wilden.

„Uit welke loods?” vroeg Hielke.

„Uit die daar, natuurlijk,” zei Sietse en hij ging, gevolgd door de anderen naar de wagenloods.

In een hoek lag inderdaad een hoopje aardappels, die er evenwel niet zo best uitzagen.

„Het zijn veenpiepers,” wist Hielke.

„Wat geeft dat?” zei Sietse, „we snijden ze toch in kleine

reepjes. En we zoeken de mooiste eruit!”

Ze vulden een emmer tot de helft en gingen ermee terug naar de tent. De aardappels werden eerst geschild en daarna in reepjes gesneden. Vervolgens werden de reepjes in de kokende olie gedompeld. Dit moest voorzichtig gebeuren want als er water bij kokende olie komt, begint dat hevig te spetteren. En deze aardappels waren erg waterig. Toen Sietse de eerste reepjes in de pan liet glijden, gingen de jongens gauw op een afstandje staan. Voor die gloeiende spatten hadden zij veel respect. Het was overigens fijn om te zien hoe de reepjes in die kokende olie in elkaar schrompelden tot ze goudbruin werden en Sietse ze eruit viste.

Natuurlijk wou Kees gauw een stukje proeven, maar hij wierp het meteen in het gras.

„Smaakt het niet?” vroeg Louw lachend.

„Het is gloeiend heet,” jammerde Kees.

„Blijf er dan ook af!” zei Cor, „Je bent toch geen kind meer, Cornelis Dijkstra.”

Sietse bakte zo lang, tot de aardappels op waren en er van de olie niet veel meer over was. Maar toen hadden zij dan ook een flinke pan vol „patatekes”, zoals Sietse het noemde.

Ieder kreeg z’n deel en de smulpartij kon beginnen.

„Wie heeft er zout?” vroeg Louw.

Maar dat had niemand meegenomen.

„Toch moet er zout bij,” zei Kees. „Zo smaakt het niet!”

Jellema en Gerben kwamen even bij de jongens kijken.

„Smaakt het?” vroeg Jellema lachend.

„Nee,” zei Kees. „We hebben geen zout.”

„Zijn dat de aardappelschillen?” vroeg Gerben en hij keek verwonderd naar het hoopje dat naast de tent lag,

„Ja!” zei Sietse. „Wat dan? Zijn de schillen niet dun genoeg?” Gerben begon luid te lachen. „Wat een ezels!” riep hij. „Jullie hebben veenpiepers genomen, die zijn voor de varkens! Ha ha! Ik wil wel geloven dat ze zonder zout niet smaken. Nou ja, per slot van rekening zijn jullie toch een stelletje varkens!” Jellema moest ook lachen. De jongens keken evenwel lang niet vrolijk. Ze hadden juist zo’n trek en was nu al hun gekook voor niets geweest?

„Moeten wij ze dan weggooien?” vroeg Sietse aarzelend.

„Wel nee,” zei Jellema. „Met wat zout zal het wel smaken. Kom maar mee. Ik zal jullie zout geven.”

„De varkens worden moddervet van deze aardappels,” zei Gerben. „Als jullie die pan leeg eten, zullen jullie van geen varken meer te onderscheiden zijn.”

„Dan eet jij zeker alle dagen deze aardappels!” zei Sietse. En toen moest hij er vlug vandoor gaan, anders had Gerben hem

gegrepen. Hielke, die met Jellema was meegegaan, kwam nu terug met zout. En daarmee bleken de „patatekes" best te smaken. Het enige bezwaar was, dat zij er veel dorst van kregen.

De ketel met thee werd dan ook finaal leeggedronken. Maar allen waren best verzadigd! Kees ging in de tent liggen rusten en dat voorbeeld volgden de anderen toen ook. Binnen een kwartier vielen zij in slaap en wist geen van hen meer of het nu dag of nacht was. Terwijl de torenklok drie uur sloeg, sliepen zij als marmotten.

En dat midden op een zomerse dag!

HOOFDSTUK VII

Met Gerben is er altijd wat!

Het waren de muggen die de jongens wekten. Hun gezoem en gegons maakte onze vrienden onrustig en toen Sietse bovendien gestoken werd, was hij meteen helemaal wakker. Hij stond op en wekte daardoor ook de anderen.

„Hoe laat is het?” vroeg Hielke.

„Ik weet het niet,” zei Sietse, „maar ik zie dat Gerben de melkbussen naar de dijk brengt.”

„Verroest,” zei Hielke. „Dan is het al zes uur!”

„Pas zes uur?” vroeg Louw slaperig, „dan blijf ik nog even liggen.”

„Maar jô,” zei Cor, „het is zes uur in de avond. Wij hebben de hele middag geslapen!”

„Maar ik blijf hier zo niet slapen,” zei Kees, „je wordt gewoonweg opgegeten door de muggen. Daar moeten we iets aan doen.”

„Als we de tent beter sluiten, komt er geen mug binnen,” dacht Louw.

„Maar dan stik je van de warmte,” zei Hielke.

„Wij moeten Gerben vragen, of hij een sigaret in de tent wil roken,” vond Cor. „Rook verdrijft muggen!”

Ze gingen op zoek naar Gerben, maar hij was naar het dorp gefietst. Ze vonden achter de wagenloods veel kippenveren en dat bracht hen op het idee om zich er als Indianen mee te tooien.

Toen Jellema even later langs de tent kwam, zei hij lachend: „Jullie zien er gevaarlijk uit, ik hoop niet dat jullie mij gaan scalperen!”

„Wij hebben niet eens wapens,” bedacht Louw „en we lusten geen mensenvlees.”

„Maar wij hebben wel honger,” zei Kees.

„Hebben jullie dan geen brood meegenomen?” vroeg Jellema.

„Dat hebben we vergeten, maar we kunnen best zonder,” zei Hielke.

„Dat is te gek,” vond Jellema. „Met een holle maag kunnen jullie niet slapen. Ik zal zorgen dat jullie nog een stevig bord pap krijgen,”

De boerin kwam een half uur later een grote pan gortepap brengen. Daarbij had zij een flinke pot honing en dat smaakte wat lekker door de pap. De jongens smulden er dan ook van als van een koningsmaal. Er bleef geen lepel vol van over.

Kees at zoveel, dat hij geen pap meer kon zeggen. De jongens bedankten de boerin heel hartelijk en zeiden haar, dat zij nog nooit zulke lekkere pap hadden geproefd.

„Ik ben blij dat het jullie goed gesmaakt heeft,” zei mevrouw Jellema, „maar je moet mij niet vleien!”

De borden werden nu afgewassen onder de kraan achter de boerderij. Een handdoek om de borden mee af te drogen had geen van allen meegenomen. Daarom zwaaiden zij de borden heen en weer om ze op die manier te drogen. Cor en Louw kregen daarbij een botsing zodat hun borden aan gruzelementen vlogen.

„Die hoef ik nooit weer af te wassen,” zei Louw laconiek. Maar Cor keek beteuterd.. „Ik weet niet wat tante daarvan zal zeggen,” bedacht hij. „Het was nogal een mooi bord.”

„Jouw tante zal ook wel eens een bordje breken,” meende Hielke. „En, je deed het toch niet met opzet?”

Sietse vulde intussen een emmer vol water en droeg hem naar de tent.

„We moeten ons aan de voorschriften van de brandweer houden,” zei hij. „Daarom zet ik deze emmer in de tent. Denken jullie erom? Hij staat vlak achter het kleed.”

„We moeten ook nog rook in de tent hebben tegen de muggen,” zei Kees. „Als jullie mij even naar m’n huis varen,

haal ik een pijp en tabak.”

„Heb jij dan een pijp? En mag jij roken?” vroeg Cor.

„Ik heb nog nooit gerookt,” zei Kees. „Maar ik heb wel een pijp waarmee ik vroeger bellen blies. Nou, en een pijpje tabak kan geen kwaad!”

„Dan kunnen wij als echte Indianen de vredespijp roken!” vond Louw. „Zullen we maar even naar de Woudaap varen?”

Dat vonden ze allemaal best en de hele club ging in de Kameleon. Met een matig gangetje voeren zij in de richting van de molen. Enige zeilers lachten hen uit omdat de jongens zo Indiaans waren uitgedost.

Sietse liet daarom de Kameleon in de grootste versnelling vlak langs de zeilboten varen. Het gevolg was dat de jachtjes woest op en neer deinden door de golven die de Kameleon opwierp.

„Bandieten!” riepen de zeilers.

„Ugh! Ugh!” riepen de Indianen en voeren dan verder naar de Woudaap. Onder het uitroepen van hun strijdkreet sprongen zij vlug aan wal en holden rond de molen.

„Wat is er met jullie aan de hand?” riep Dijkstra verbaasd, „hebben jullie iets verkeeds gegeten?”

„Wij zijn Indianen die de molen bestormen!” zei Hielke. Mevrouw Dijkstra kwam ook kijken naar dat lawaai.

„Hebben jullie al pannenkoeken gegeten?” vroeg ze.

„Jawel mevrouw,” zei Cor. „Maar het ging niet gemakkelijk. De koek die ik gebakken heb was bijna niet te eten.”

„En kon Kees het ook niet?” vroeg mevrouw Dijkstra. „Hij staat er altijd met z’n neus bij als ik aan het bakken ben.”

„Die koek van Kees was hall gaar,” zei Louw. „Maar het was wel de grootste.”

„Dat verwondert mij niets,” zei Dijkstra. „Kees is altijd bang dat hij minder krijgt dan een ander. Hé Kees! Waar ben je?”

„Hier!” riep Kees, die juist uit de molen kwam. „Wat is er?”

„Wat hoor ik?” vroeg Dijkstra spottend, „heb jij maar één pannenkoek gehad? Wat zal jij dan nu een honger hebben?”

„Wel nee,” zei Kees, „we hebben ook nog varkensvoer gegeten en gortepap met honing!”

„Varkensvoer?” riep z’n moeder verbaasd.

„Het waren aardappels die voor de varkens bestemd waren,” zei Sietse.

Dijkstra schudde zijn hoofd.

„Als jullie geen ouders hadden, zouden jullie prompt verwilderen,” meende hij.

„Wat kwam je hier doen, Kees?” vroeg mevrouw Dijkstra.

„Even m’n zakdoek halen,” zei Kees.

„Ik dacht dat je kwam om een nachtzoen,” plaagde Dijkstra.

„Geef die maar aan de kat,” zei Kees en dan ging hij gauw in de Kameleon en voeren de Indianen terug naar hun wigwam. Bij de tent teruggekomen, wilde Kees meteen de pijp gaan roken, maar Hielke hield hem tegen.

„Je moet ermee wachten tot vlak voor het slapen gaan,” zei Hielke, „anders is de rook voor die tijd al verdwenen.”

Kees legde de pijp toen onder het tentkleed en dat had hij nauwelijks gedaan of er kwam bezoek.

Mijnheer en mevrouw Bleeker kwamen even kijken hoe Cor het maakte.

„Hallo jongens!” riep mijnheer Bleeker, „hoe maken jullie het?”

Mevrouw Bleeker, die hagelwitte zomerschoentjes droeg, kwam voorzichtig door het gras naar de tent.

„Komt u ook kamperen?” vroeg Cor lachend.

„Wat zien jullie er gek uit,” zei mevrouw. „Moet dat Indianen veurstellen?”

„Ja tante,” zei Cor, „en morgenvroeg komen wij op wilde paarden het dorp binnen galopperen!”

„Maer ik verbied je om te gaen paerdrijden,” zei tante. De jongens begonnen te lachen.

„Cor maakt maar een grapje,” zei mijnheer Bleeker. Natuurlijk wilde mevrouw weten wat de jongens hadden

gegeten. Maar toen zij hoorde waaruit de maaltijd had bestaan, vroeg ze bezorgd: „Maer Cor? Ben jij dan niet ziek, m'n jongen?”

„Wel nee tante. Ik heb nog nooit zo lekker gegeten!”

Mevrouw wilde de slaappleatsen ook zien. Mijnheer Bleeker trok het kleed open, maar daarbij stootte hij de emmer met water om, waarvan het grootste deel over de voeten van mevrouw stroomde.

„Lieve help!” riep mevrouw verschrikt, „mijn mooie nieuwe schoenen. Wat een ramp! Nu zijn ze helemael bedorven!”

„Maar wie zet er ook een emmer vlak bij de ingang?” mopperde mijnheer Bleeker.

„Het moet van de brandweer,” zei Sietoe.

„Brandweer?” vroeg mevrouw, „Maer als het hier gevaerlijk is, mag Cox niet blijven!”

„Er is geen brandgevaar, tante,” zei Cor. „Maar voor het geval dat er brand zou komen, hebben wij die emmer klaarstaan.”

„Ik vind het allemaal maer vreemd,” zei mevrouw. „Jullie hebben altijd iets bijzonders!”

„Laten we naar huis gaan,” zei mijnheer Bleeker. „Met die natte voeten word je nog verkouden!”

Maar voordat mevrouw vertrok haalde zij uit haar tas een eigegebakken cake, die de jongens met gejuich in ontvangst

namen.

Toen moest mevrouw lachen.

„Ik hoop dat het jullie beter zal smaeken dan die varkens aardappels,” zei ze.

Nu, daarvan waren de jongens al bij voorbaat overtuigd en zij bedankten mevrouw hartelijk.

Nauwelijks waren zijn oom en tante weer vertrokken of Cor sneed de cake in vijf stukken en de smulpartij kon beginnen.

„Jouw tante kan beter bakken dan wij, Cor!” zei Sietse. „Je moet haar vragen of zij in het vervolg met ons mee gaat kamperen!”

„Maar dan moet zij wel laarzen aantrekken,” zei Louw. „Voor natte voeten en zo!”

„Jammer dat de cake niet groter is,” zei Kees.

„Daar heb je hem weer,” zei Hielke. „Hij is nooit tevreden.” Het begon schemerig te worden. Jellema kwam nog even achter de boerderij kijken en vroeg: „Moeten jullie nog niet naar bed? Het is al tien uur.”

„Ja Jellema, wij gaan in de wigwam,” zei Hielke.

Ze wensten de boer welterusten en nadat Jellema verdwenen was, haalde Kees de pijp te voorschijn en stak hem aan. Hij blies twee rookwolken in de tent en reikte de pijp dan aan Louw over. Louw deed ook twee trekken aan de pijp en kreeg

daarbij een hoestbui, doordat hij te veel rook in z'n mond kreeg. Sietse kon het beter en Cor en Hielke bliezen de rook ook op tijd uit. Dan was de beurt weer aan Kees en ging de pijp, zoals dat bij Indianen gebruikelijk is, nogmaals de kring rond, totdat de pijp leeg was en er flink wat rook in de tent stond.

„Nu gauw naar binnen,” zei Sietse en allemaal gingen zij vlug door de opening, waarop Sietse het kleed sloot. Tastend in het donker zochten de jongens hun bed, want een lantaarn hadden zij niet bij zich.

„Wij mogen wel een lijstje maken van alles wat wij vergeten hebben mee te nemen, want we hebben geen zout, geen lamp, geen brood, geen handdoeken, geen zeep...” zei Cor.

„En geen aardappels,” vulde Hielke aan.

„Geen haarkam,” ontdekte Louw.

„Geen spiegel,” zei Sietse.

„En wat nog meer niet, Kees?” vroeg Cor.

Als antwoord begon Kees luid te snurken. Toen gingen de anderen ook maar slapen.

Een uur later kwam Gerben terug op de boerderij. Hij bracht zijn fiets in de schuur en zag dat bij de tent alles in diepe rust was. Omdat de tent zo hermetisch gesloten was, werd Gerben nieuwsgierig en hij ging naar de ingang en maakte het kleed

een weinig open. Maar, drommels, wat rook hij daar? Gerben snoof als een speurhond. Nee maar, er was brand! Vergissen was uitgesloten Daar binnen was rook, en waar rook is, is vuur! En wat doet een brandweerman in zo'n geval, direct alarm maken en eerst de mensen redden. Dus rukte Gerben het kleed voor de ingang weg en bulderde luid: „Eruit jongens! Eruit! Er is brand, brand!”

Hevig geschrokken vlogen de jongens de tent uit.

„Wat een geluk dat ik kwam kijken,” riep Gerben. „De tent zit vol rook, zo meteen staat hij in lichtelaaie!” En dan holde hij naar de schuur en kwam terug met de waterslang. En als de jongens hem niet hadden tegengehouden had hij de hele tent van binnen nat gespoten.

„Niet doen, Gerben,” riepen zij. „Het is tabaksrook, er is geen brand!”

„Tabaksrook?” zei Gerben verwonderd. „Verroest, nu ruik ik het ook. Hoe komt die rook erin?”

Dat was een moeilijk te beantwoorden vraag. Maar Cor wist raad. En geheel naar waarheid, antwoordde hij: „Mijn oom is in de tent geweest!”

„En toen stootte hij de emmer met water om,” vulde Sietse gauw aan. „En alles over de witte schoentjes van Cors tante.” Dat vond Gerben vermakelijk. En nog lachend zei hij:

„Neem het mij niet kwalijk jongens, dat ik jullie gestoord heb, maar ik was werkelijk geschrokken. Wel te rusten!” Sietse hing het kleed weer voor de ingang en dan duurde het niet lang of zij sliepen weer opnieuw.

’s Morgens vroeg, toen de boeren gingen melken, kwam Gerben nog even bij de tent kijken. Hoe groot was zijn verwondering toen hij daar broederlijk naast Cor een van de varkens zag liggen. Het dier was uit zijn hok ontsnapt en aangelokt door de aardappelschillen was hij naar de tent gegaan. Nadat hij de schillen had opgegeten, was hij de tent binnengegaan. Daar zag hij naast Cor nog een matras, waarop hij heerlijk ging liggen slapen.

Gerben, die het varken nu zo stil mogelijk uit de tent wilde verdrijven, siste: „Ksss! Ksss!” Maar de krulstaart trok zich daar niets van aan. Hij lag prinsheerlijk en was nog helemaal niet van plan om op te staan. Toen bedacht Gerben een list. Hij ging naar de schuur en haalde een voeremmer. Met een stok ging hij in de emmer roeren, zodat het goed hoorbaar was. Dat geluid kenden de varkens heel goed en het viertal dat nog in het hok zat opgesloten, begon dan ook luid te knorren. Het varken in de tent was nu meteen klaar wakker en eveneens luid knorrend begon het naar de uitgang te zoeken. Daarbij liep het doodgewoon over de slapende jongens heen,

die natuurlijk verschrikt wakker werden. Sietse greep om zich heen en kreeg een varkensoor te pakken. Daardoor begon de krulstaart zo erbarmelijk te schreeuwen, dat de jongens holderdebolder de tent uitrenden. En daar zagen zij Gerben, die slap lag van het lachen. En dan kroop onder de zijkant van de tent, het varken naar buiten.

Sietse werd kwaad op Gerben en riep: „Gemenerik! Moet onze tent stuk, waarom kon je ons niet met rust laten?”

„Maar ik heb dat varken niet in jullie tent gebracht,” riep Gerben nog lachend.

„Natuurlijk niet,” snauwde Hielke, „zo ben jij niet.”

„Wel verdraaid!” riep Gerben, „wat denken jullie wel van mij. Toen ik kwam kijken, lag het varken al in de tent. Ik wilde het alleen maar naar buiten lokken.”

De jongens konden het moeilijk geloven.

„Zo’n varken gaat toch niet zomaar in de tent?” vroeg Louw.

„Hij zat toch in een hok?”

„Ik denk dat jij het varken met opzet hebt losgelaten,” zei Sietse.

„Jullie kunnen voor mijn part het fornuis in,” riep Gerben.

„Hoepel maar gauw op met die snerttent! Wat doen jullie hier? Alle gras wordt vertrapt. Ik ga daar straks maaien en dan rijd ik met de tractor de hele tent plat. Breek hem maar gauw

af!”

Gerben bracht het varken terug in zijn hok en ging dan de koeien melken.

„Ik heb het wel gezegd,” zei Louw, „je kunt hier niet kamperen, want dan gaat Gerben je plagen.”

„We krijgen hem nog wel,” zei Sietse.

„Maar we kunnen de tent wel afbreken,” vond Hielke.

„We kunnen net zo goed achter de smederij kamperen, want hier zijn we toch ook nog vlak bij huis.”

„Dit was een proef om te kijken of wij in de tent kunnen slapen,” zei Cor, „en dat gaat best vind ik.”

„Zeg dat wel,” zei Kees. „Jij sliep naast een varken alsof het je broer was.”

Daar moesten ze allemaal om lachen en dan werd er besloten de tent af te breken. Boer Jellema keek wel verwonderd, toen hij de jongens daar zo vroeg mee bezig zag.

„Bevalt het jullie niet?” vroeg hij.

„O ja, heel best,” zei Hielke, „maar gisteravond heeft Gerben ons uit de tent gehaald omdat hij meende dat er brand was, en vanmorgen lag er een varken bij ons.”

„Tja,” zei Jellema, „als je dat niet gewend bent, valt het niet mee. Maar jullie mogen altijd terugkomen!”

De jongens bedankten Jellema voor de gastvrijheid en

brachten dan hun spullen in de roeiboot van Kees. Weldra was alles ingeladen en voeren zij naar huis.

„Zet mij maar bij de molen af,” zei Kees, „ik moet eerst eten en kom daarna mijn boot wel halen.” De Kameleon legde bij de Woudaap aan en Kees sprong op de wal. „Tot ziens,” riep hij en dan voer de Kameleon verder. Vanuit de boot zagen de jongens hoe Kees aan de nog gesloten deur stond te rammelen.

„Dijkstra is nog niet op,” zei Louw. „Hoe laat is het?” Niemand wist het. Maar toen zij onder de brug doorvoeren sloeg de torenklok zes uur.

„Dat is pech,” zei Cor, „ik zal nog minstens anderhalf uur moeten wachten, voordat mijn oom opstaat.”

„Mijn vader begint om zes uur op de fabriek,” zei Louw. Toen ze achter de smederij aanlegden, verscheen voor het slaapkamerraam het hoofd van Klinkhamer. Hij had de motor van de Kameleon gehoord.

„Hallo vader!” riep Hielke, „daar zijn we weer,” Maar dat zag Klinkhamer wel en hij kwam al gauw naar buiten. „Wat is er gebeurd?” vroeg hij verwonderd, „is jullie tent in elkaar gezakt?”

De jongens vertelden hun belevenissen die Klinkhamer hartelijk deden lachen. „Had ik het niet gedacht?” zei hij, „van

Gerben kun je de gekste dingen verwachten.”

Buurman Bleeker was ook al wakker geworden en mevrouw kwam met krulspelden in het haar en een regenjas over haar pyjama naar buiten en vroeg zenuwachtig: „Wat is er?

Waerom zijn jullie zo vroeg? Is alles in orde, Cor?”

„Mijn bord is stuk en ik heb reuze trek in eten, maar verder is alles oké tante,” zei Cor.

„Kom dan maar gauw mee,” zei tante. „Maer je moet je eerst wassen, want je ruikt helemael naar de boerderij.”

Louw mocht de fiets van Hielke en Sietse lenen en reed vlug naar huis. Moeder Klinkhamer was al bezig de tafel te dekken. Nadat Hielke en Sietse zich gewassen hadden, konden zij zich te goed doen aan extra stapels boterhammen. Zij begonnen dan ook meteen gretig en flink te eten.

„Het is maar gelukkig moeder, dat je genoeg brood in huis hebt,” zei Klinkhamer.

Moeder lachte fijntjes. „Daar had ik al op gerekend,” zei ze. „Ik had niet veel vertrouwen in de kookkunst van de jongens. Ik verwachtte al dat zij flink trek zouden hebben bij hun thuiskomst!”

„Dat heb je dan heel goed geraden,” vond Klinkhamer.

„Jullie mogen blij zijn, jongens, dat jullie zo’n beste moeder hebben.”

HOOFDSTUK VIII

De wonderlijke inzameling

's Avonds kwam de dominee bij Klinkhamer op bezoek.

„Klinkhamer,” zei hij gewichtig, „het gaat mis met onze kerk! De architect heeft een onderzoek ingesteld en hij zegt dat het de hoogste tijd is om te gaan repareren. En dat gaat heel wat geld kosten!”

„Daar was ik al bang voor,” zei Klinkhamer. „Ik hoorde van de jongens hoe er een stuk steen uit de muur viel en toen heb ik direct gedacht: dat wordt een dure reparatie! Maar tja, hoe komen we aan het nodige geld?”

„Wij willen wel met een lijst lopen!” bood Sietse spontaan aan.

„Dat is geen jongenswerk!” vond Klinkhamer.

„Maar de jongens mogen gerust hun steentje bijdragen,” zei de dominee. „Vele draadjes maken een mans-hemd. Als iedereen meewerkt, krijgt onze kerk des te eerder een nieuw kleed, niet waar?”

„Natuurlijk,” zei Klinkhamer, „maar het meeste geld zal toch door de boeren uit de polder bijeengebracht moeten worden.

Het is alleen maar de vraag, hoe krijgen wij hen in een goede stemming, zodat zij genoeg willen geven?”

Tja hoe? Er zou een bazaar gehouden kunnen worden met attracties, maar of dat genoeg geld zou opbrengen was hoogst twijfelachtig. Dominee zou aan de dames van de vrouwenvereniging vragen of zij zo’n feest zouden willen organiseren. En Klinkhamer beloofde om er eens met de boeren over te praten. Want het dorp zou zijn kerk toch niet willen missen.

De volgende morgen, toen de jongens weer achter de smederij in hun weer opgebouwde tent zaten, vroeg Louw:

„Wat zullen wij nu eens gaan doen?”

„We kunnen proberen geld in te zamelen voor onze kerk,” zei Hielke.

„Ja,” zei Sietse, „want als-ie niet gerepareerd wordt, ligt-ie vandaag of morgen plat!”

„Wie zegt dat?” vroeg Kees.

„De dominee,” zei Hielke. „Hij was gisteravond bij ons.”

„Stel je voor dat de toren omviel,” zei Louw, „dan konden wij nooit meer op de klok kijken.”

„En dan kon ik fijn iedere dag te laat op school komen,” zei Kees, „omdat ik dan niet de tijd wist.”

„Dus jij zou wel willen dat de toren omviel?” vroeg Hielke.

Maar dat wilde Kees toch liever niet,

„Als we eens met een lijst gingen lopen?” stelde Cor voor.

„Maar dan moeten wij de mensen eerst in een goede stemming brengen,” wist Sietse. „Dan geven ze meer!”

„Dus wij moeten ze aan het lachen maken?” vroeg Louw.

„Hoe willen jullie dat doen?” wilde Cor weten.

„We gaan ons gek aankleden,” zei Sietse, „boven op zolder liggen wel oude kleren.”

„Maar we zullen toch eerst aan Zwart vergunning moeten vragen,” zei Hielke. „Wie gaat er mee naar het gemeentehuis?”

Louw was bereid om mee te gaan en zij vertrokken meteen op de hoge fiets. Een kwartier later kwamen zij al terug met een briefje waarop het gemeentestempel was gedrukt en een verklaring dat de jongens die dag in het dorp mochten collecteren. Sietse had intussen op de zolder in de oude spullen gezocht en kwam tot moeders verbazing naar beneden met oude wollen truien, bivakmutsen en een groot hemd.

„Wat moet dat in hemelsnaam?” vroeg zij.

„Wij gaan een collecte houden voor de kerk,” zei Sietse.

„Daarom gaan wij ons verkleden. Als de mensen erom lachen, geven ze meer!”

„Maar dat wordt toch al te gek?“ riep moeder uit.

Sietse holde gauw naar buiten en verdween met zijn buit in de tent. Wat daar verder plaats vond, bleek een half uur later toen een wonderlijk stel knapen in de smederij verscheen.

Klinkhamer lachte zich tranen, zo mooi vond hij het. Hielke en Sietse droegen ieder een dikke trui met mutsen die zij heel diep over de oren hadden getrokken. Daarbij deden zij net alsof zij breiden. Hun breinaalden waren fietsspaken en een kluwen touw het garen. Cor had een zwarte dameshoed met een tros kunstbloemen op het hoofd en droeg een oude melkkoker waarin hij het geld moest inzamelen. Op de melkkoker stond geschreven: ‚Voor de kerkbouw‘.

Kees droeg een hele grote bril zonder glazen en hij had een schort voor. Maar het mooiste van al was Louw, die een oud hemd van Klinkhamer om z’n smalle schouders had hangen. Voor op z’n borst stond in zwarte roetletters: ‚Een manshemd‘.

Hij en Kees droegen een bord waarop stond: Iedere dag een draadje, is in een jaar een manshemd! Brei allemaal mee aan een nieuw kleed voor onze kerk!

„Het is geweldig!“ riep Klinkhamer. „Jullie krijgen vast veel succes! En hij gaf een rijksdaalder. Maar dan kwam moeder in de werkplaats en riep: „Maar dat is te gek! Dat kan niet!“

„Laat ze maar,” zei Klinkhamer nog lachend. „Zij doen een goed werk.”

„Maar het is toch geen gezicht,” riep moeder uit, „wat zullen de mensen er wel van zeggen.”

De jongens gingen er maar gauw vandoor en hun volgend adres was het huis van de dokter.

De dienstbode, die open deed, proestte het uit van het lachen. Zij ging naar binnen en dan kwamen mevrouw en de dokter ook even kijken.

„Goed zo, jongens,” zei de dokter lachend. „Dat is nog eens origineel!” En hij gaf tien gulden.

De jongens bedankten de dokter hartelijk en gingen dan naar het huis van de notaris. Hier was de ontvangst niet minder vrolijk, de notaris en zijn klerken kwamen er speciaal voor uit hun kantoor. En weer kregen de jongens tien gulden.

„Het gaat best!” zei Sietse vergenoegd, hoewel hij liep te transpireren van de warmte. Het valt ook niet mee om in het hartje van de zomer een dikke trui en een ijsmuts te dragen. Ze belden nu aan bij het huis van de rijke mijnheer Siegerdsma. De huishoudster, die opendeed, moest ook al lachen en haalde mijnheer Siegerdsma er ook bij. Deze keek eerst nors naar de jongens, las dan verbaasd wat er op het bord geschreven stond en zei: „Wat is dat voor een

geklungel? Jullie kunnen niet eens breien, geef eens hier!” En hij nam Hielke z’n breiwerk af en begon zowaar met de fietsspaken en het touw te breien. De jongens keken verbaasd toe.

„Dat hadden jullie niet gedacht hè?” zei Siegerdsma. „Maar ik wil het jullie wel leren!”

„Daarvoor hebben wij geen tijd,” zei Sietse, „we moeten nog langs alle huizen.”

„Klungel dan maar verder,” zei Siegerdsma en hij gaf het breiwerk terug.

„Geeft u niets voor de kerkbouw?” vroeg Cor.

„Ik heb er toch al een stukje voor gebreid?” zei Siegerdsma stroef.

„Maar dat is de bedoeling niet,” zei Cor. „Om de kerk te kunnen repareren is veel geld nodig!”

„Dan is dat bord niet goed,” zei Siegerdsma, „er staat helemaal niet op dat je geld moet geven. Maar enfin, hier is een kleinigheid!” En hij gaf vijftientig gulden!

Wat keken de jongens daar van op. En toen lachte Siegerdsma.

Verheugd ging de ‚breiclub’ verder en overal waar zij aanbelden, werden zij met gelach ontvangen. En die lachende mensen gaven gul. Natuurlijk kon niet iedereen zoveel

bijdragen als de dokter, de notaris of Siegerdsma, maar het bedrag in de melkkoker groeide zienderogen. Toen de jongens in de straat kwamen waar Gerben woonde, moest hun grote vriend onbedaarlijk lachen.

„Zoiets is nog nooit vertoond!” riep hij. „Hebben jullie het niet koud, jongens? Zomaar in een trui en ijsmuts en dat nog wel in de zomer? Zijn jullie nu te vroeg of te laat voor het carnaval?”

„Geef maar liever wat,” zei Sietse, „voor die flauwe grappen kopen we niets!”

„Oké,” zei Gerben en hij gaf een rijksdaalder. Dan haalde hij zijn piston uit huis en blies luide fanfares door de straat. Het gevolg was dat overal de deuren opengingen en vrouwen en mannen verschenen. Hierdoor konden de jongens vlugger geld inzamelen, want nu hoefden zij niet bij alle deuren aan te bellen en te wachten tot er iemand opendeed. Gerben, die de vertoning van de jongens reuze mooi vond, bleef op zijn piston blazen.

Maar dan kwam veldwachter Zwart de straat in en vroeg bars: „Mag ik jouw muziek vergunning even zien? Dat staat hier maar te blazen alsof er geen verordeningen bestaan, het zou me een mooie heksenketel worden als iedereen op straat muziek ging maken. Ruk ogenblikkelijk in met die toeter!

Blaaskaak!”

„Hm,” mopperde Gerben. „Het is nooit goed of het deugt niet, maar goed, ik ga al!”

Gerben liep op zo’n koddige manier terug naar zijn huis, dat de jongens het uitproestten van het lachen.

Zwart keek nu boos naar hen en zei: „Wie geeft jullie het recht om hier een circusoptocht te houden? Jullie veroorzaken opstootjes, doe gewoon, of ik verbied jullie om nog langer te collecteren!”

„Wij veroorzaken geen opstootjes!” zei Sietse.

„Kijk dan maar eens om je heen,” zei Zwart. Er vormde zich een grote kring nieuwsgierigen rond de veldwachter en de jongens.

„Dat is onze schuld niet,” zei Hielke, „dat komt door u.”

„Wat zeg je?” vroeg Zwart dreigend, en het begon er voor Hielke minder goed uit te zien. Doch daar kwam de dominee. Hij begon luid te lachen, toen hij de opschriften las en de wonderlijk uitgedoste jongens bekeek.

„Jullie zijn fenomenaal!” zei hij, „hebben jullie dat zelf bedacht?”

„Jawel dominee! En kijkt u eens hoeveel wij reeds hebben opgehaald.” Cor liet dominee in de melkkoker kijken.

„Wij moeten deze straat nog afbreien,” zei Sietse, „en dan komen wij u alles brengen,”

„Fijn jongens!” zei de dominee, „dan zal ik mijn vrouw zeggen dat zij de limonade alvast klaar moet zetten.

Mijnheer Zwart, houdt u de jongens onder uw hoede?”

„Tot uw dienst, dominee!” zei Zwart, terwijl hij salueerde.

Over een circusoptocht werd al niet meer gesproken. De jongens gingen vlug verder met hun collecte, totdat zij bij alle huizen van het dorp waren geweest. Welgemoed trokken zij naar de pastorie waar de dominee hen reeds opwachtte. Hij nam hen mee naar zijn studeerkamer en daar werden zij getrakteerd op limonade met lekkere koek. Daarna kwam het grote ogenblik van het tellen van het ingezamelde geld. De melkkoker werd geledigd op het schrijfbureau en allen schaalden zich eromheen.

„Kijk toch eens,” zei dominee. „Het zijn allemaal guldens, rijksdaalders en briefjes van tien! En zowaar ook van vijfentwintig gulden!”

„Dat is van mijnheer Siegerdsma,” zei Kees.

„Aha,” zei de dominee lachend. „Wel jongens, we gaan stapeltjes maken. De guldens bij de guldens enzovoort.”

Dat was leuk werk en de jongens legden alles soort bij soort. Nu kon dominee gemakkelijk tellen hoeveel er in het totaal was. De jongens telden mee.

„Ik kom op tweehonderdeenenzeventig gulden,” zei

dominee. „Hoeveel hebben jullie?” Het bleek dat de jongens hetzelfde bedrag hadden geteld.

„Dit is een reuze prestatie, jongelui,” zei dominee, „dat moet in de krant! Als alle mensen het goede voorbeeld van jullie navolgen, komt het met onze kerk wel in orde! En nu drinken jullie nog een glas limonade en dan wil ik graag een foto van jullie nemen.”

De foto werd voor de kerk genomen en de volgende dag prijkte deze foto in de krant.

„Zie je dat, moeder,” riep Klinkhamer lachend, „is het niet een prachtstel? In welk dorp ter wereld vind je zoiets? Dat kan alleen bij ons! Kijk toch eens, wat een idioot hemd die Louw aan heeft!”

„Het is een oud hemd van jou,” zei moeder nuchter, „de jongens hebben het uit de voddendam genomen, anders hadden zij het nooit gekregen! Het is toch zeker geen gezicht?”

„Geen gezicht?” riep Klinkhamer. „Het is het mooiste wat ik in jaren heb gezien. Tjonge, wat je met een oud hemd al kunt verdienen! Tweehonderdenzeventig gulden! Dat is toch wat!” Moeder gaf er maar geen antwoord op. Vader en de jongens lachten haar toch maar uit. Maar de foto heeft zij uit de krant geknipt en nog lang bewaard!

HOOFDSTUK IX

Gerben laat zich inschrijven

De volgende dag, stonden de jongens in de smederij te overleggen, wat zij nog meer konden doen om geld voor de kerk in te zamelen. Sietse stelde voor om naar de boeren in de polder te gaan, maar dat vond Klinkhamer niet goed. Hij zei, dat de dominee en het kerkbestuur dat beter konden doen.

„Laten wij naar het dorp aan de overkant gaan,” zei Louw. „Misschien mogen wij daar ook collecteren.” Maar ook dat raadde Klinkhamer hen af omdat het dorp in een andere gemeente lag. Maar wat dan?

Op de werkbank lag een krant en daarin las Cor, dat er in Krooswijk grote feesten zouden worden gehouden, waarbij ook een harddraverij voor paarden op het programma stond. Aan de draverij mochten alleen paarden meedoen, die nog nooit een prijs hadden gewonnen. De eerste prijs was driehonderd gulden.

„Kijk jongens!” zei Cor, „in Krooswijk is het binnenkort feest, is dat niet het dorp waar de Kameleon de eerste prijs won bij

de bootraces?”

„Ja,” zei Sietse, „daar wonnen wij toen een mooie beker! Zijn er gauw weer wedstrijden?”

„Niet voor boten,” zei Cor, „wel voor paarden!” Ze gingen nu allemaal de advertentie lezen.

„Dat is wel wat voor Andries,” vond Kees.

„Je hebt gelijk,” zei Hielke, „Andries zou best mee kunnen doen!”

„We gaan het aan Gerben vragen,” stelde Sietse voor.

„Hij wil toch niet!” zei Louw.

„Hij moet,” zei Sietse. „Het is voor een goed doel! Als Andries de prijs wint, geven we het geld voor de kerkbouw!”

„Dan vragen wij het aan Jellema,” bedacht Cor. „Want die is de eigenaar van het paard.”

„Kom dan,” zei Sietse, die zoals gewoonlijk direct spijkers met koppen wilde slaan, Het hele stel volgde hem naar de Kameleon en dan voeren zij snel naar de boerderij van Jellema. De boer en Gerben bleken in huis te zijn. Zij zaten aan de koffie en Jellema wenkte de jongens om binnen te komen. De hele club stond weldra in de grote ruime woonkeuken.

„Wat zoeken jullie, jongens?” vroeg Jellema vriendelijk.

„Ik weet het,” riep Gerben. „Hun verstand. Dat hebben ze

hier verloren in die kevertent!”

De jongens lachten en dan zei Hielke aarzelend: „Wij komen vragen of Andries mee mag doen aan de draverij in Krooswijk?”

„Andries?” vroeg Jellema verbaasd, „maar dat is een doodgewoon trekpaard!”

„Maar hij kan heel hard lopen!” zei Cor.

„Daarom is hij nog geen harddraver!” zei Jellema, „wat zeg jij Gerben?”

„Wat niet is, kan komen!” zei Gerben laconiek.

„Je wilt toch niet beweren, dat Andries wel een harddraver kan worden?” vroeg Jellema. „Daarvoor is hij toch veel te lomp gebouwd? Hij mag dan flink hard kunnen lopen, maar een harddraver is hij niet!”

„Maar echte harddravers mogen niet meedoen,” zei Louw.

„In welke krant staat dat?” vroeg Jellema. „Ik heb er niets van gelezen!”

Cor, die de krant had meegenomen, legde deze voor Jellema op tafel. De boer las de advertentie en zei dan: „Tja, het is bedoeld voor gewone paarden. Een eerste prijs van driehonderd gulden? Wel Gerben, als je mee wilt doen, mag je het van mij proberen!”

„Het zou heel mooi zijn, als het geld dan voor de kerkbouw

werd gegeven!” zei Sietse.

„Aha,” lachte Jellema, „is dat de bedoeling? Jullie hebben weer een voortreffelijk plan gemaakt. Als de zaken zo staan, kan ik het onmogelijk weigeren! Dus Gerben, je gaat meedoen!”

Gerben schudde zijn hoofd.

„Ik had de advertentie ook gelezen,” zei hij. „Maar Krooswijk ligt niet naast de deur. Er zal een vrachtauto aan te pas moeten komen om Andries erheen te brengen. Dat kost minstens vijftig gulden! En als Andries geen prijs wint, zou het dus een schadepost worden.”

„Wel nee,” zei Sietse, „we kunnen er toch heen varen?”

„Vertel mij wat,” zei Gerben. „Alleen als je ’s morgens heel vroeg weggaat, zouden we er op tijd kunnen zijn, maar dan is het paard lang niet fit meer. En ik ook niet. De vorige keer hadden wij de veerpraam van schipper Wierda, daarin konden wij overnachten. Maar die praam is verleden jaar verkocht.”

„Maar Jellema heeft toch een praam?” zei Sietse.

„Daarin kun je niet overnachten,” wierp Gerben tegen.

„Dat doen we natuurlijk in onze tent!” zei Kees.

„In die malle kevertent?” riep Gerben verontwaardigd. „Jij denkt toch zeker niet dat ik op m’n achterhoofd ben

gevallen?”

„Maar het is een beste tent!” zei Sietse, „Hij is waterdicht en lekker warm. En we hebben fijne matrassen! Je slaapt er veel beter op dan in stro!”

„Ja zeker,” zei Gerben, „en alle mensen zullen krom staan van het lachen als wij die tent opbouwen.”

„Maar trek jij je dan iets van de mensen aan?” vroeg Hielke verbaasd. „Dat had ik niet van je gedacht, Gerben!”

„Hoepel maar op met jullie smoesjes,” zei Gerben. „Ik laat me niet door jullie voor spot zetten!” En om aan het gesprek een einde te maken, ging hij naar buiten.

„Wilt u nog eens met hem praten, Jellema?” vroegen de jongens. „Het is immers voor een goed doel?”

Jellema beloofde dat hij zijn best zou doen en als troost gaf zijn vrouw de jongens ieder een lekkere appel. Ietwat teleurgesteld voeren de vrienden terug.

Onderweg vroeg Louw: „Wanneer worden de wedstrijden gehouden?”

Cor keek weer in de krant en zei: „Over elf dagen. Het is op een donderdagmiddag om twee uur. En men moet zich 's morgens voor twaalf uur hebben opgegeven in hotel „de Harmonie”. Het kan ook per telefoon!”

„We moeten de advertentie goed bewaren,” zei Hielke,

„misschien wil Gerben toch nog meedoen en dan hebben wij alvast het telefoonnummer.”

De krant werd nu veilig in het kastje onder de achterbank geborgen. Zo kwamen zij terug bij het erf van Klinkhamer, waar zij in hun tent gingen beraadslagen over wat hen nu te doen stond.

„Gerben wil dus alleen niet, omdat de tent niet mooi genoeg is,” zei Kees.

„Dat geloof ik ook,” zei Hielke. „Dus moeten wij de tent mooier maken.”

„Hm,” zei Sietse, „hij is mooi genoeg!”

„Als we een dun kleed of doek over alles heentrekken zal het een stuk beter lijken,” dacht Cor.

„Het kan heel dun doek zijn,” zei Louw, „want het dak is al waterdicht!”

„Vader heeft nog een oude Friese vlag,” zei Hielke. „Het is een hele grote. Vroeger stond hij wel op de kerktoren. Hij kan best de hele tent bedekken, dus als we die mogen hebben, zijn we gauw klaar!”

„Dat zou reuze zijn!” riep Cor lachend. „Dan slapen wij onder de bescherming van de Friese vlag, als Gerben dat niet wil is hij geen goede Fries!”

Ze gingen naar de smederij, waar Klinkhamer wel even

verbaasd keek, toen de jongens hem om de vlag vroegen. „Maar waarom willen jullie die over de tent leggen?” vroeg hij. „Omdat Gerben de tent niet mooi genoeg vindt,” zei Kees. „Wat heeft Gerben daarmee te maken?” vroeg Klinkhamer. De jongens vertelden toen hun hele plan. Klinkhamer hoorde hen met stijgende verbazing aan. Die jongens waren gewoonweg onuitputtelijk in het maken van plannen. Waar haalden zij het allemaal vandaan? Stel je voor dat Gerben meeinging. Dan betekende dat voor die knapen in ieder geval een leuk uitstapje met de kans een goede daad te kunnen doen. Je moet toch maar op het idee komen, niet waar? Enfin, de vlag mochten zij wel hebben.

Klinkhamer gaf z'n toestemming en Hielke en Sietse gingen meteen in huis om op de zolder de vlag te zoeken. Moeder kwam er gauw bij, want jongens maken gewoonlijk veel rommel en moeder had alles veel te netjes opgestapeld. Zij wees hen een kartonnen doos die onder een stapeltje andere dozen stond en daaruit kwam de vlag te voorschijn. Vlug gingen de vrienden ermee naar de tent en nu bleek de vlag alles royaal te kunnen bedekken.

Dat leek volgens de jongens veel mooier en dat zou Gerben zeker met hen eens zijn. Maar voordat zij het aan Gerben konden vragen, moesten zij wachten tot de avond, want na

melkenstijd kwam Gerben gewoonlijk naar het dorp. Daarom gingen ze nu een lijst maken van alles wat er meegenomen moest worden, als de tocht naar Krooswijk zou doorgaan. Stel je voor dat niemand een handdoek en zeep had meegenomen, dan kon je niet erg fris op het feest verschijnen. Dus bespraken de jongens alles wat van belang was om mee te nemen, maar eensklaps zwegen allen. " want wie stond daar in de opening van de tent? Gerben!

Met een somber gezicht keek hij naar binnen.

„Wat hebben jullie nu weer uitgehaald?” zei hij. „Was het nog niet erg genoeg, moet onze vlag er nu ook al aan geloven? Weg die vlag of ik ga niet mee!”

Sprakeloos keken de jongens hem aan. Maar dan riepen zij verrast: „Ga je dus wel mee? Doe je het werkelijk?”

„Ik doe het,” zei Gerben, „maar enkel en alleen voor het goede doel. Dus, die vlag moet eraf! En die buizen moeten netjes geschilderd worden. Ze zijn nota bene helemaal roestig!”

„Goed, Gerben,” zei Hielke. „Wij zullen alles doen wat je maar wilt!”

„Dan wil ik, dat jullie er met niemand over spreken, het moet een verrassing blijven. Dus, mondjes dicht en zorg ervoor dat alles prima in orde is!”

En met deze bevelen liet Gerben de jongens achter.

„Zo is hij nu altijd,” zei Sietse. „Eerst wil hij niet, maar later blijkt dat hij nog liever wil dan wij.”

„Maar Gerben heeft wel gelijk, dat wij de buizen moeten schilderen,” zei Hielke. „Ik ga vader vragen om verf.”

„Dan gaan wij de kleden van het geraamte trekken,” zei Sietse.

„Anders kunnen we de buizen niet schoonschuren.”

Zo hadden ze weer volop werk. Met staalborstels en schuurlinnen werden de buizen ontdaan van de roest, totdat ze weer enigszins glommen. Daarna werd er aluminiumverf opgesmeerd en nu leek het geraamte wel splinternieuw. Het was sneldrogende verf en voor de avond kon het kleed weer over de buizen worden getrokken.

Gerben die de tent kwam bekijken, knikte goedkeurend.

„Zo is het beter,” zei hij, „van buiten blijft het natuurlijk een kevertent, maar van binnen lijkt het veel op een tent van een Arabische sheik.”

„En als Andries dan draaft als een Arabische volbloed, wint hij vast een prijs en wordt het een leuk uitstapje, Gerben!” meende Hielke.

„Dat zal de tijd leren,” zei Gerben. „Maar ik kan jullie wel vertellen dat Andries niet voor een echte harddraver onderdoet! Gisteravond heb ik hem getraind op de

polderdijk en hij liep zo hard, dat een auto die achter ons reed, ons niet voorbij kon komen.”

„Is het waar?” vroegen de jongens verbaasd.

„Natuurlijk,” zei Gerben, „maar ik gaf dan ook geen ruimte!”

Daar moesten de jongens om lachen en dat moedigde Gerben aan om nog meer te vertellen. Hij ging er eens rustig bij zitten en zei: „Toch is Andries een bijzonder schrander dier, hij begrijpt altijd direct wat je van hem verlangt. Ik durf zelfs te beweren, dat hij mij woordelijk kan verstaan. Daarvan kan ik jullie een kras staaltje vertellen. Verleden week lag er bij de boerderij een prachtige salonboot. Het was een boot waar de rijkdom aan alle kanten afstraalde. De eigenaar was zeker een miljonair, Tjonge, zeg ik tegen Jellema, die mijnheer is vast zo rijk dat zelfs de paarden u tegen hem zeggen!

Dit had Andries gehoord en wat gebeurde er, toen ik even later met hem langs de boot kwam? Andries maakte een diepe buiging voor de deftige mijnheer. Hij ging op z'n voorste knieën liggen en deed z'n kop een paar maal op en neer. En toen ging hij weer met mij verder. En telkens als ik met hem de boot passeerde, maakte Andries een eerbiedige buiging.

Totdat die mijnheer mij aanhield en vroeg: „Waarom doet

dat paard steeds zo vreemd?”

„Omdat u zo deftig bent,” zei ik.

En daar werd me die mijnheer toch kwaad! Vreselijk! Hij ging meteen aan boord en vertrok binnen de minuut. En zowaar als ik hier bij jullie zit, Andries had de tranen in zijn ogen.

Was hij daarvoor nu zo beleefd geweest? Maar tja, de meeste mensen hebben geen verstand van paarden en dat is wel jammer.”

De jongens stemden daar lachend mee in. Als je goede vrienden met Gerben wilde blijven, moest je hem nooit tegenspreken en net doen alsof je al zijn verhalen geloofde.

„Deze tent valt mij toch honderd procent mee,” zei Gerben.

„Wij kunnen het er best twee nachten in uithouden. Dus jongens, als jullie voor alle benodigdheden zorgt, gaan we volgende woensdag starten!”

„En heb je je al opgegeven voor de draverij?” vroeg Hielke.

„Het kan per telefoon.”

„Dat mogen jullie wel voor mij doen,” zei Gerben en dan ging hij naar het dorp.

Nauwelijks was Gerben vertrokken of de jongens begonnen van vreugde te stoeien en te ravotten zodat de tent ervan stond te schudden! Het was dan ook een prettig vooruitzicht zo’n uitstapje naar Krooswijk. Toen ze uitgestoeid waren, zei

Sietse: „En nu gaan we telefoneren,” waarop het hele stel naar de woning van Klinkhamer trok.

De smid, die in de keuken zijn handen stond te wassen, vroeg verwonderd: „Wat is dat? Komen jullie hier allemaal eten?”

„Vader, we moeten telefoneren met ‚de Harmonie’ in Krooswijk,” zei Sietse. „Gerben gaat meedoen aan de draverij!

„Dat wist ik allang,” zei Klinkhamer lachend.

„Had Gerben het u dan verteld?” vroeg Hielke verwonderd.

„Wel nee,” zei Klinkhamer, „maar hij was het, die de krant met de advertentie op de werkbank had gelegd!”

„Verroest,” riepen de jongens, „dat deed hij natuurlijk met opzet. Hij hoopte dat wij het zouden lezen en dat wij dan naar het feest wilden gaan. Nee maar, wat is die Gerben uitgekookt!”

„Dat is hij al zolang ik hem ken,” zei Klinkhamer lachend.

„En als hij op de wedstrijd ook zo uitgekookt is, zal hij misschien nog wel een prijs winnen. Dus ga maar gauw telefoneren.”

En dat hebben de jongens toen meteen gedaan.

HOOFDSTUK X

Met Gerben op reis

Voor de reis naar Krooswijk moest de praam van Jellema grondig worden schoongemaakt. De jongens boenden op aanwijzing van Gerben de zijkanten schoon en spoelden daarna met emmers water na. De bodem werd geducht geschrobd en tenslotte zag de praam er keurig uit. Voor het paard werd een dikke laag vers stro voor in de boot gelegd en het achterste deel werd bestemd om er de tent met alle benodigdheden in te laden. Omdat zij woensdagochtend vroeg wilden vertrekken, werd de avond tevoren de tent aan boord van de praam gebracht. En dan kwam de dag van het vertrek.

Om zeven uur 's morgens was Louw al present bij Klinkhamer. Hij droeg een koffertje met eetgerei en brood. Over z'n schouder had hij een deken geslagen.

„Jij bent er vroeg bij, Louw,” zei Klinkhamer. „Hielke en Sietse zijn nog aan het eten. Of liever gezegd, zij zitten te bunkeren alsof zij voor drie dagen tegelijk willen eten.”

„Wel nee vader,” zei Hielke, „dat is helemaal niet nodig.

Gerben is een beste kok. Bij ons vorig uitstapje kregen wij volop te eten.”

„Toen ben ik niet mee geweest,” zei Louw. „Daarom heb ik voor de zekerheid maar boterhammen meegenomen.”

„Zekerheid is toch maar alles, Louw,” zei Klinkhamer lachend. „Zeg jongen?, moeten jullie geen brood meenemen?”

„Maar dat kan niet,” zei moeder, „zij hebben al het brood opgegeten.”

„Wat een schrokken!” riep Klinkhamer.

„Nou ja,” zei Sietse, „of je je brood nu meeneemt in je maag of in een koffertje, dat blijft toch hetzelfde.”

„Dan heb jij zeker een koeienmaag, zodat je kunt herkauwen,” zei Klinkhamer.

„De jongens zullen niet verhongeren,” zei moeder. „Ze kunnen overal eten kopen. Hielke, hier is geld, zorg dat je het niet verliest.”

„Dank u wel, moeder,” zei Hielke en hij stopte de portemonnee onder z’n zakdoek in zijn broekzak. Daar kwam Cor ook.

„Heb jij nog eten meegenomen, Cor?” vroeg Sietse.

„Eten?” vroeg Cor verwonderd. „Waarom? Gerben zorgt er toch voor?”

„Hoort u dat, vader?” riep Sietse. „Cor weet ook nog wel hoe goed Gerben kan koken.”

„Dat is dan een zorg minder voor mij,” zei Klinkhamer en hij knipoogde tegen Louw.

„Zullen we dan maar gaan?” vroeg Sietse.

Mevrouw Bleeker kwam ook om het viertal uitgeleide te doen. Zij gaf Cor ook geld mee en zei: „Als je het te koud krijgt, kom dan met de bus terug.”

„Goed tante,” zei Cor, „maar zo koud kan het niet zijn of ik zal eerst die wedstrijd zien!”

De jongens gingen in de Kameleon.

„Voorzichtig zijn, jongens,” zei moeder Klinkhamer.

„En geen gekke dingen doen,” waarschuwde Klinkhamer.

„En Cor, pas op dat je niet te water valt en vooral niet in natte kleren blijven rondlopen,” zei mevrouw Bleeker en zij had nog veel meer willen zeggen, maar Sietse liet de Kameleon al wegvaren.

Nagewuifd door vader en moeder Klinkhamer en mevrouw Bleeker ging de Kameleon onder de brug door en het meer op. Eerst gingen zij nu naar de Woudaap, waar Kees in gezelschap van zijn ouders stond te wachten. Kees had een grote broodtrommel die volgestouwd was met eten.

„Wat zit daarin?” vroeg Hielke, waarop Kees even het deksel

opende.

„Heb jij ook voor het paard meegenomen?“ vroeg Cor verbaasd.

„Kees is nog nooit drie dagen van huis geweest,” zei Dijkstra, „en nu is hij bang dat hij zal verhongeren. Maar ik heb hem gewaarschuwd dat er wat zal waaien als hij met brood terugkomt. Hij moet alles prompt opgegeten hebben.

„Heb je al een deken, Kees?“ vroeg z’n moeder.

„Ja, hier is-ie!” zei Kees.

„Wel nee, dat is de mijne!” riep Louw. Het bleek dat Louw en Kees precies dezelfde dekens hadden, maar dat vond mevrouw Dijkstra niet goed. „Ik zal je een andere meegeven, Kees,” zei ze. De deken van Kees werd verruild en dan vertrok de Kameleon naar de boerderij van Jellema. Ook Kees kreeg van zijn ouders nog allerlei raadgevingen mee, maar hij luisterde al niet meer. Hij had zijn broodtrommel geopend en haalde er een krentenkadetje uit. „Als het toch op moet,” zei hij met een volle mond tegen z’n lachende vrienden, „zal ik er maar meteen aan beginnen.”

Weldra bereikten zij de boerderij, maar bij de praam was er nog geen spoor van Gerben.

„Misschien kan hij Andries niet vangen,” veronderstelde Louw.

„Stel je voor dat Andries beslist niet in de praam durft,” zei Cor. „Dan kunnen wij wel weer naar huis gaan.”

De Kameleon legde naast de praam aan.

„Gerben is wel aan boord geweest,” zei Hielke. „Kijk maar, z’n plunjezak en het paardentuig liggen er al.”

De jongens gingen aan wal en klommen tegen de dijk op. En dan zagen zij Gerben bij de boerderij bezig het paard te borstelen.

„Hallo Gerben!” riepen ze en holden naar hem toe.

„Hallo jongens,” zei Gerben, „ik stond al op jullie te wachten. Jullie moeten nu eerst even vriendschap sluiten met Andries. Ga hem strelen en geef hem suikerklontjes. Hier is een zak vol. Ik ga intussen nog wat spullen halen.”

Gerben verdween in de boerderij en de jongens begonnen tegen het paard te praten alsof het hun grootste vriend was. Andries smulde daarbij van de suikerklontjes welke de jongens hem beurtelings voorhielden. Paarden zijn daar dol op. Cor moest nog geleerd worden, hoe je zo’n klontje aan Andries moet geven.

„Leg het gewoon op je hand,” zei Hielke, „en houd je hand goed vlak. Wees niet bang, want hij zal je heus niet bijten!” Cor leerde het kunstje gauw genoeg en Andries voelde zich heel prettig tussen die vriendelijke jongens. Gerben kwam

terug met een in papier gewikkelde pan.

„Kom jongens,” zei hij, „het is zover.”

Jellema en zijn vrouw kwamen kijken. „Zal ik Andries bij de halster nemen, Gerben?” vroeg Sietse.

„Dat is niet nodig,” zei Gerben. „Hij gaat zo wel mee. Kom Andries! Zeg jongens, neem de borstels en de zak met klontjes ook mee.”

Gerben liep het erf af en het paard en de jongens volgden hem alsof hij de rattenvanger van Hamelen was.

„Durft Andries wel in de boot, Gerben?” vroeg Cor.

„Andries durft alles,” zei Gerben.

Met spanning keken de jongens toe toen Gerben in de praam stapte. En zonder dat hij iets behoeft te zeggen volgde Andries hem. Dan keerde Andries zich met zijn hoofd naar Jellema, die hem over de manen streek.

„Flink je best doen Andries,” zei Jellema. „En veel geluk, Gerben!”

„Wij zullen ervan maken, wat ervan te maken is,” zei Gerben. „En als de andere paarden niet sneller zijn, winnen wij de prijs!”

Dat was nogal logisch en de jongens lachten om die bewering van hun grote vriend.

Allen waren nu in de praam gestapt, behalve Sietse. Die was

de machinist van de Kameleon. Jellema maakte het touw van de praam los en dan begon de Kameleon te duwen. De sterke motor had niet veel moeite met de vlakke praam en spoedig voeren beide boten met een flinke snelheid over het meer. Jellema stond boven op de dijk hen na te kijken. Andries vond het varen schijnbaar leuk, want hij ging voor in de praam staan en keek over het meer als een matroos op wacht.

„Andries doet net alsof hij alle dagen uit varen gaat,” merkte Louw op.

„Dat komt omdat hij zo verstandig is,” zei Gerben. „De meeste mensen weten niet half hoe verstandig een paard kan zijn. Zo kwam er verleden week een handelaar op de boerderij, die Andries wilde kopen. Maar Jellema wil hem beslist niet kwijt. Wij houden allemaal veel van hem, want hij is op de boerderij geboren. Maar die koopman hield maar vol met bieden, totdat Jellema zei: „Beste man, nu moet je niet vervelend worden, het paard is voor geen goud te koop, en daarmee uit!” En nog wilde die koopman doorgaan met bieden, maar eensklaps sprong Andries op en zette zijn voorbenen op de man z’n schouders. De koopman kon van schrik geen pap meer zeggen. Hij stond te trillen als een vioolsnaar. Ik zei toen gauw: „Af Andries’ en toen liet hij de

man weer vrij. Maar die koopman was gauw vertrokken. Hij moest Andries niet meer!”

„Dat was wel fantastisch!” zei Cor lachend.

„Geloof je het niet?” vroeg Gerben kwaad.

„Ik bedoel, het was fantastisch van Andries om die koopman zo bang te maken,” verbeterde Cor gauw.

„Juist!” vond Gerben.

Ze naderden nu de overkant van het meer en voeren dan een kanaal binnen. Even verder was een dorp waar enige mannen riepen: „Hé Gerben! Ga je het paard verkopen?”

Maar Gerben behoefde geen antwoord te geven, want dat deed Andries reeds door luid te hinniken.

„Hij lacht jullie uit,” riep Gerben. „Vrijdag staat hij in de krant als winnaar van de races in Krooswijk.”

„Daar is-ie veel te stijf voor!” riepen de mannen. „Hij heeft houten poten.”

„Hi, hi, hi!” hinnikte Andries.

„Wat denk je Gerben, is Andries werkelijk te stijf?” vroeg Hielke.

„Kletskoek,” zei Gerben. „Die kerels hebben net zoveel verstand van paarden als een walvis van voetballen! Jullie begrijpt toch zeker wel, dat ik niet aan de draverij zou meedoen als ik geen goed paard had? Maar we zullen ze in

Krooswijk iets laten zien waar ze nog eeuwen later over zullen spreken.”

„Dan word je een tweede Don Quichot,” zei Cor.

„Van die harddraver heb ik nog nooit gehoord,” zei Gerben.

„Harddraver?” riepen de jongens vrolijk. „Dat was een man. Een Spanjaard!”

„Dat interesseert mij niet,” zei Gerben. „De enige Spanjaarden die ik ken zijn sinterklaas en zwarte Piet. En als die Don Sjalot net zo’n best paard had als de goede Sint, wil ik wel geloven dat hij beroemd is geworden. Misschien zou ik Andries ook wel kunnen leren om over de daken te lopen.”

„Als je dat kunt, word je schatrijk,” zei Louw.

„Ik ben rijk genoeg,” zei Gerben. „Zolang wij nog zo gezellig met elkaar uit varen gaan, zijn we schatrijk! Of niet?”

Dat waren ze natuurlijk met hem eens.

„Gerben,” riep Sietse, „we zijn gauw bij de sluis. Kunnen wij er nog in?”

Gerben ging voor in de praam staan en zag hoe de sluiswachter op hen stond te wachten.

„Doorvaren maar!” riep Gerben.

De Kameleon duwde weldra de praam in de sluis. Keurig stuurde Sietse de boot naast een schip, beladen met hooi. De sluisdeuren gingen achter hen dicht en het water begon te

zakken. Gerben zorgde ervoor dat de praam goed vrij bleef van de wal. De jongens zaten lachend te kijken naar Andries, die grote happen hooi van het naastgelegen schip nam.

„Hé jongens!” riep de schipper. „Trek dat paard weg, hij eet m’n hele schuit leeg!”

„Andries, laat dat!” riep Gerben.

Het paard trok nog gauw wat hooi in de praam en staakte dan de roverij.

De sluis was nu zo ver leeggelopen dat de deuren aan de andere kant geopend konden worden. De schepen verlieten een voor een de sluis. De praam van onze vrienden was de laatste, maar eenmaal in het brede kanaal duurde het niet lang of de snelvarende Kameleon had alle schepen ingehaald.

„Onze boot is het snelste van allemaal,” riep Cor en hij begon te zingen: „En er is geen ploeg in Nederland die ons ooit kan verslaan!”

Allemaal zongen ze met hem mee, behalve Kees. Die zat stil achterin en at!

„Hé, schrokkie!” riep Gerben. „Eet jij om te leven of leef jij om enkel maar te eten? Het is nog lang geen twaalf uur.

Verroest, m’n horloge staat stil. Ik heb het pas negen uur.”

„Dat klopt Gerben,” zei Cor. „Kijk maar, mijn horloge wijst ook negen.”

„Maar dan schieten wij geweldig op,” riep Gerben verheugd.
„Als wij zo doorgaan, kunnen wij vandaag nog in Krooswijk zijn.”

„De vorige keer kwamen wij er pas de volgende dag aan,” wist Cor nog.

„Maar toen moest de Kameleon een veel grotere praam duwen,” zei Hielke. „We gaan nu wel tweemaal zo hard.”

„We hebben toen ook een paar maal gestopt om te gaan eten,” zei Gerben. „Als wij dat nu niet doen, zijn we voor de avond op onze bestemming.”

„Maar gaan wij dan de hele dag niet eten?” vroeg Kees met volle mond.

„Kerel, kerel,” riep Gerben verbaasd. „Jij hebt nog niets anders gedaan dan eten!”

„Maar ik bedoel warm eten,” verdedigde Kees zich.

„Heb jij daar dan ook nog trek in?” vroeg Gerben. „Hoe bestaat het. Je zult me tien van zulke knapen in de kost hebben. Dat kan geen vader en moeder volhouden. Jij zal je ouders nog de oren van het hoofd eten. Maar goed, Keesie schrok, jij krijgt straks warm eten. Ai, zou ik daarvoor midden in het stro een vuur moeten stoken. Maar er is één voorwaarde, als je mijn eten niet lust, word je onder de praam doorgehaald!”

Dat dreigement maakte wel indruk op Kees, want hij deed de broodtrommel dicht en hield op met eten. Hij moest een plaatsje in zijn maag vrijhouden voor de maaltijd die Gerben zou bereiden. Hoe Gerben in de varende praam zou kunnen koken, was hem overigens niet duidelijk, maar van Gerben kon je alles verwachten.

Andries stak zijn hoofd buiten boord en probeerde te drinken. Maar hij kreeg water in zijn neus en proestend trok hij z'n hoofd terug.

„Heb je dorst, Andries?” zei Gerben. „Wacht, ik zal water voor je scheppen.”

„Hier is een emmer,” zei Cor, „zal ik hem vullen?”

Hij hield de emmer al buiten boord, maar Gerben riep: „Pas op, door de snelheid word je over boord getrokken! Geef maar hier.”

Gerben nam de emmer en liet hem voorzichtig vollopen.

Door de snelheid van de praam oefende het water een grote trekkracht uit en Gerben moest de emmer dan ook stevig vasthouden. Cor begreep nu, dat het niet zonder gevaar is, om tijdens het varen water te scheppen.

„Weet je hoe de schippers het doen?” vroeg Hielke. „Zij hebben de emmer aan een touw en werpen hem dan naar voren in het water. Voordat de emmer dan achter hen komt,

halen zij hem op.”

„Ik begrijp het,” zei Cor. „Het is eigenlijk heel eenvoudig. De emmer gaat pas trekken als hij achter je komt. Zolang hij voor je is, heb je geen last.”

„Weer wat geleerd, Cor,” zei Louw. „Als je nog een tijdje bij ons blijft, kun je examen doen voor kapitein.”

Andries dronk de emmer half leeg en ging dan behaaglijk in het stro liggen. Hij vond het uitstapje niet onaardig en hinnikte af en toe luid tegen de paarden in de weilanden alsof hij zijn vreugde wilde tonen.

De stemming aan boord was opperbest. Er is dan ook niets mooiers dan te varen tussen weilanden met bloemen en grazend vee of langs wuivende rietkragen en door dorpjes met wuivende kinderen.

„Het leven is fijn als je op het water bent,” zei Gerben.

„En nog fijner als je erin ligt,” zei Hielke vrolijk.

Maar voor zwemmen hadden ze nu geen tijd. Eerst moest hun doel bereikt zijn. Dat doel was Krooswijk. Daarbij had alleen Kees nog een andere zorg. Hoe en wanneer kregen ze nu warm eten?

HOOFDSTUK XI

De sjeik heeft mooie verhalen

Steeds maar verder duwde de onvermoeibare Kameleon de praam door het kanaal. Ze passeerden vele dorpjes en toen Kees op een torenklok zag dat het al twaalf uur was geweest, vroeg hij aan Gerben of het geen tijd werd voor het eten.

„Heb jij dan alweer honger?” vroeg Gerben. „Je mag je wel na laten kijken, er zit vast geen bodem in je maag. Maar goed, we gaan eten. Ik wil niet dat jij later aan iedereen vertelt, dat ik niet goed voor jullie gezorgd heb.”

„Maar Gerben,” riepen Cor en Hielke, „we zouden toch blijven doorvaren?”

„Natuurlijk!” zei Gerben. „Een oceaanstomer stopt toch ook niet, als de bemanning gaat eten?”

En hij haalde twee flessen karnemelksepap te voorschijn en legde ze op een plaatsje in de zon.

„Zodra de pap warm is, begint het diner,” zei hij.

„Hm,” vond Kees, „krijgen we alleen maar pap? Dat noem ik geen maaltijd.”

„Jij wilt mij toch zeker niet vertellen, hoe ik een maaltijd moet

samenstellen?” vroeg Gerben verontwaardigd. „Of zeg jij thuis je moeder ook steeds, hoe en wat zij moet koken?”

„Wel nee,” zei Kees.

„Juist!” vond Gerben. „Dan wacht jij het verder maar af wat de pot schaft.”

Toch werden de andere jongens zoetjes aan ook nieuwsgierig naar de maaltijd die Gerben hen op zou dienen. Want Gerben maakte helemaal geen toebereidselen. Wel ging hij Andries een portie haver geven, waarvan de viervoeter heerlijk smulde. Vervolgens voelde hij of de flessen pap warm genoeg waren en riep dan: „Borden klaar, we gaan dineren!”

Lachend zochten de jongens hun borden en Louw vroeg: „We hoeven zeker alleen maar een lepel te gebruiken?”

„Om de drommel niet,” zei Gerben. „Van pap alleen kun je niet leven. Daarvoor heb je geen tanden en kiezen gekregen. Dus, mes, vork en lepel, zoals het bij een diner behoort.”

Vol verwachting zaten de jongens nu klaar om een portie in ontvangst te nemen. Gerben trok nu de grote in papier gewikkelde pan te voorschijn en toonde de jongens een flinke stapel spekpannenkoeken.

„Dit is een traktatie van mevrouw Jellema,” zei hij. „Er is in het hele land geen boerin die zulke heerlijke pannekoeken

kan bakken. Ze zijn nog lekker warm.”

De pannenkoeken zagen er aanlokkelijk uit en met suiker bestrooid smaakten ze de jongens als een koningsmaal. Zelfs Kees had geen op- of aanmerkingen. Hij zat stil te smullen alsof hij die morgen nog niets gegeten had.

„Zo lekker hebben jullie ze nog nooit geproefd, hè?” zei Gerben, terwijl hij met genoeg toezag, hoe de jongens de stapel pannenkoeken steeds kleiner maakten. Dat de praam af en toe zigzag door het kanaal voer, mocht hem niet hinderen, dat kwam omdat Sietse meer aandacht bij het eten dan bij het stuur had. Maar hoe de jongens ook smulden, zij konden alle pannenkoeken lang niet op. Er bleef zelfs nog genoeg over voor nog een maaltijd.

„Mijn berekening klopt niet,” zei Gerben. „Ik had verwacht dat ieder er minstens tien zou opeten.”

„Maar Gerben, die kunnen wij toch fijn bewaren voor morgen?” zei Hielke.

„Oké,” zei Gerben, „maar morgen zijn ze koud.”

„Ik lust ze zelfs wel ijskoud,” zei Kees.

„Dan kan niemand er verder op tegen zijn,” zei Gerben.

„Want als jij het goedvindt, vindt iedereen het goed.”

En dan kregen ze allemaal een bord pap. Gerben bleek ook een pot honing meegenomen te hebben en daarmee werd de

pap extra lekker gemaakt. Toen hiermee de maaltijd was geëindigd, zei Cor: „Gerben, je hebt ons geweldig getrakteerd.”

„Tot uw dienst, mijnheer,” zei Gerben.

„En wij zullen mevrouw Jellema een mooie ansicht sturen, met een bedankje voor de pannekoeken,” zei Louw.

„Dat is een heel nobel idee, Louw,” zei Gerben. „Ik vind het prachtig dat jullie zulke goede manieren hebben. Nee Kees, je moet je bord niet afwassen in het water van de vaart. Wacht er maar mee tot wij in Krooswijk kokend water hebben.”

„Ik heb mijn bord schoongelikt,” zei Hielke.

„Over goede manieren gesproken,” riep Cor lachend.

Zo ging de tocht genoeglijk verder en het was nauwelijks vier uur, toen zij de ingang van het meer bereikten, waaraan het dorp Krooswijk lag. Aan de overkant was de kerktoeren duidelijk zichtbaar.

„Nu gaan we even aanleggen,” zei Gerben. „Andries moet z’n benen strekken, anders is hij morgen te stijf.”

Sietse stuurde naar de wal en allen stapten uit. Behalve Andries. Hij scheen geen zin te hebben om z’n strobed te verlaten.

„Hé, luilak,” riep Gerben. „Kom er uit!”

Andries stond eindelijk op, maar nauwelijks was hij aan wal of

hij ging in het gras liggen rollen. Dan sprong hij op en holde een paar maal heen en weer. Vervolgens begon hij te grazen, maar dat vond Gerben niet goed en hij riep Andries bij zich. Andries kwam terug en ging weer in de praam waar hij hinnikend op Gerben en de jongens wachtte.

„Hij weet precies wat er van hem verlangd wordt,” zei Gerben trots. „Hij is een van de schranderste paarden die ik ooit heb meegemaakt. Hij is heel wat mans.”

„Met melk meer mans!” zei Sietse en dan liet hij de boten het meer op varen.

„Melk is goed voor elk,” zei Gerben. „En waar is het meer goed voor?”

„Voor kaas,” zei Hielke.

„Voor boter,” wist Louw.

„Voor de kalfjes,” zei Kees.

„Voor deeg,” meende Cor.

„Jullie weten er niets van,” zei Gerben. „Het is goed voor de vissen, de schepen en om in te zwemmen.”

„In melk?” riepen de jongens lachend.

„Nee in het meer!” zei Gerben. „Ik vroeg toch, waar is het meer goed voor?” Die Gerben zat altijd vol kleine grapjes. Sietse stuurde de praam precies langs de vaarroute die door rode bakens was aangegeven. Op een onbekend meer moet

je voorzichtig zijn met buiten de vaargeul te gaan. Je weet immers niet of het overal diep genoeg is, en de boot zou vast kunnen lopen. Maar tussen de bakens kun je veilig op de grootste snelheid varen en zo werd Kroos wijk spoedig bereikt.

„Daar bij die plezierboten hebben wij de vorige keer gelegen, Sietse,” wees Gerben.

„Ja, ik weet het, ik zie al een mooi plaatsje,” riep Sietse terug. Tussen fraaie motorjachten werd de praam naar de wal gestuurd en stevig vastgelegd.

Enige heren, die in ligstoelen op de wal zaten, keken lachend naar die praam vol jongelui. Een van hen vroeg: „Romen jullie weer met die wonderboot meedoen aan een wedstrijd?”

„Zijn er dan bootraces?” vroeg Sietse.

„Dit jaar niet,” zei een andere mijnheer. „Waarschijnlijk volgend jaar. Morgen is er een harddraverij voor paarden.”

„Dat klopt,” zei Gerben. „Daarvoor zijn wij hier. Kom Andries, stap uit. Dan zal ik je aan de lijn zetten.”

Gerben duwde een ijzeren pen in de grond met een lang touw eraan. Hieraan werd Andries vastgebonden.

„Moet dat paard meedoen aan de draverij?” vroeg een van de heren spottend.

„Ja zeker,” zei Gerben. „Vindt u dat gek?”

„Maar dat is toch een trekpaard?” zei de mijnheer.

„Hij is van alles,” zei Gerben. „Hij is een trekpaard en tevens een harddraver!”

Een van de andere heren vroeg: „Is dit misschien een IJslands paard? De vorige keer heeft u verteld dat de paarden op IJsland zulke snelle dravers zijn. En leeft uw paard alleen van gebakken vis?”

Gerben, die al zoveel verhalen had verteld, kon zich niet goed meer herinneren wat hij die mijnheer het vorige jaar op de mouw had gespeld. Hij keek hem onderzoekend aan en begon dan te lachen, „Ha!” zei hij, „nu herken ik u ook. Uw boot vaart op wonderolie, niet waar?”

„Geen wonderolie, maar speciale olie,” verbeterde de mijnheer. „Ik had toen de derde prijs. En u rookte zo graag sigaren, niet waar? Hier, steekt u eens op.”

„Met genoeg,” zei Gerben breed lachend. „Hm hm, ze zijn nog even lekker als verleden jaar.” Gerben blies grote rookwolken in de lucht en riep dan naar de jongens: „Wat drommel! Wat staan jullie daar te suffen, ga de kevertent bouwen. Of moeten wij in de open lucht slapen?” „Waar moet de tent staan?” vroeg Hielke.

„Dertig meter uit de wal,” zei Gerben. „Dat is doktersvoorschrift.”

„Voorschrift van de dokter?“ vroegen de heren verwonderd.

„Ja, in verband met het slaapwandelen,” zei Gerben. „Anders zouden ze te water lopen en verdrinken.”

De jongens begonnen alles uit de praam op de wal te brengen. Omdat de heren en andere kampeerders naar hen zaten te kijken, deden de jongens hun best om alles zo vlug mogelijk uit te voeren. Cor en Louw legden het grondkleed. Hielke, Sietse en Kees plaatsten de buizen eromheen en dan werd het dakkleed eroverheen getrokken. Binnen de tien minuten was de hele tent klaar.

„Wel?“ zei Gerben tegen de heren, „wat zegt u me daarvan?“

De heren lachten en zeiden dat het een wonderlijke tent was.

„Dit is de beste die er ooit gemaakt is,” zei Gerben. „Hij is nagemaakt volgens de tent van een voornamen bedoeïenen sjeik. Hij is veel beter dan die andere dunne fladderdoektentjes!”

„Maar hij is niet zo mooi,” merkte een van de heren op.

„Dat is een kwestie van smaak,” meende Gerben. „Ik vind hem juist heel mooi met die gele en zwarte strepen!”

De jongens stootten elkaar eens aan.

„Hoor hem eens,” zei Hielke. „Tegen ons zegt hij dat het een kevertent is.”

„Wat doen jullie, jongens?“ riep Gerben. „Hebben jullie al

een ketel water op het stel gezet voor de afwas? En er moet ook koffie gezet worden.”

„Oké, kapitein,” riep Sietse en de jongens voerden de opdracht uit. Zij wassen de borden af en maakten een ketel koffie. Gerben zat bij de heren te snoeven over zijn paard dat natuurlijk de eerste prijs zou winnen. Totdat de jongens kapitein Gerben kwamen melden dat de koffie klaar was. Gerben ging mee naar de tent en haalde drie broden uit een linnen zak. Hij deelde de broden doormidden en gaf ieder een helft.

„Bij gebrek aan een tafel,” zei hij. „Het is mij niet mogelijk voor ieder de boterhammen te snijden. Ieder moet dat maar voor zichzelf doen op deze manier.”

Gerben klemde het halve brood, met de afgesneden kant omhoog, tussen zijn knieën en smeerde er boter op. Dan legde hij er rookvlees op en sneed vervolgens een plak eraf. Dat je op die manier brood kan eten, hadden de jongens nog nooit gezien, maar zij vonden het mooi genoeg om het meteen na te doen.

„Als tante mij zo zag eten, zou ze het verbieden,” zei Cor. „Maar jouw tante heeft ook geen verstand van kamperen,” zei Gerben, „want dat is een kunst die je echt moet leren. Ik moest in het leger altijd voor de tent van de generaal zorgen,

zo maakten wij eens een storm mee waarbij alle tenten plat waaiden, behalve die van de generaal. De generaal en ik waren toen de enigen, die de hele nacht rustig sliepen.”

„Sliep jij dan bij de generaal in de tent?” vroeg Louw.

„Ja zeker,” zei Gerben. „Ik dekte hem ’s avonds toe en ’s morgens bracht ik hem z’n ontbijt op bed. Toen mijn diensttijd om was, had de generaal de tranen in zijn ogen en snikkend zei hij: „Gerben, zo’n eerste klas helper als jij bent, krijg ik nooit weer!” En hij gaf mij de ridderorde van de Nederlandse tentleeuw.”

„Die ridderorde zou ik wel eens willen zien,” zei Cor.

„Zodra wij weer thuis zijn kom je maar kijken,” zei Gerben.

Toen de koffie op was, en niemand meer brood lustte, gingen ze met z’n allen naar het dorp. Daar bezochten zij het feestterrein waarop de harddraversbaan was uitgezet. Tot Gerben’s tevredenheid was het gras goed kort gemaaid en de grond bleek niet te zacht te zijn.

„De baan is prima,” zei hij. „Het kan een mooie draverij worden.”

Vervolgens gingen ze ansichtkaarten kopen. De mooiste was voor mevrouw Jellema, met de hartelijke dank voor de pannekoeken. Het was intussen al bij negenen toen ze bij de tent terugkwamen. Gerben gaf Andries nog wat haver en bleef

dan bij de heren zitten praten. De jongens gingen naar bed. Toen Gerben ook in de tent kwam, sliepen de jongens al. Dat voorbeeld volgde Gerben toen gauw na, want hij moest de volgende dag goed fit zijn. Als je ook van plan bent om een eerste prijs te winnen, moet je vooral niet lopen te suffen. En zo sliep Gerben als een sjeik in de bedoeïenentent!

HOOFDSTUK XII

De rakkatet

Sietse was de volgende morgen de eerste die opstond. Hij ging de tent uit, maar kwam dan haastig terug met de onheilstijding, dat Andries verdwenen was. Meteen waren de anderen allemaal klaar wakker. Gerben sprong op en onder het uitroepen van: „Dat bestaat niet!” kwam hij haastig naar buiten. Maar op de plaats waar hij Andries de vorige avond had achtergelaten, was geen paard meer te bekennen. Zelfs het touw waaraan Andries was vastgebonden, bleek verdwenen.

„Dat noem ik een groot schandaal!” riep Gerben kwaad. „Ik ga direct de politie waarschuwen.”

„Is de Kameleon er nog wel?” vroeg Cor.

Sietse holde meteen naar de waterkant en wat zag hij daar? Op het stro in de praam lag Andries heerlijk te slapen. Het strobod beviel hem zeker beter dan het bedauwde gras. Gerben was reuze opgelucht toen hij z'n paard daar zo vredig zag liggen.

„Het was een reuze strop geweest, als hij gestolen was,” zei

Gerben.

„Maar de politie had hem wel weer opgespoord,” meende Cor,

„Dat kan soms een paar dagen duren,” zei Gerben, „en dan waren de draverijen al voorbij geweest.”

Andries kwam uit de praam en Gerben trakteerde hem op suikerklontjes. Vervolgens kreeg hij een portie haver, waarna Gerben en de jongens hun boterhammen gingen eten. Ze dronken daarbij thee, die uit dezelfde ketel werd geschonken, waarin de vorige dag koffie was gezet.

„Deze thee smaakt naar koffie en ziet eruit als chocoladewater,” zei Sietse lachend. Maar het smaakte hen allemaal best en de rest van het brood ging nu helemaal op. Hielke liet Gerben de advertentie nogmaals lezen en wees hem erop, dat er om twaalf uur in hotel ‚de Harmonie’ geloot moest worden voor de startnummers van de draverij.

„Ik weet het,” zei Gerben, „ik ken die advertentie uit m’n hoofd. Het wordt vandaag een grote dag, jongens. En wij zullen beginnen met onze Andries eens keurig te borstelen.” Ze gingen naar het paard en Gerben deed de jongens voor hoe je een paardevacht moest borstelen. Het bleek dat Andries het heerlijk vond en daarom borstelden de jongens hem ijverig. Totdat Gerben besliste dat het mooi genoeg was.

Om twaalf uur was Gerben present in het hotel waar hij bij de loting nummer zeven trok. Vlug ging hij terug naar de jongens en dan dronken zij koffie en maakten de rest van de pannekoeken op. Vlug werden de borden afgewassen, terwijl Gerben Andries zadelde en de leidsels aandeed. Daar klonk al de muziek van het fanfarekorps in de dorpsstraat en Gerben haastte zich om zich bij de stoet ruiters achter de muziek te scharen. De jongens liepen ernaast, maar moesten Andries flink ruimte geven omdat het paard dwars over de weg huppelde.

De toeschouwers lachten en riepen: „Kijk die malle knol eens, hij wil niet eens recht lopen! Dat zal me een vertoning worden!”

En het werd een vertoning.

Twaalf paarden deden er mee en telkens moesten er vier aan de start komen. De nummers een tot en met vier waren het eerst aan de beurt. Achter een touw dat over de baan was gespannen, stelden de vier ruiters zich op. Dan weid het touw weggetrokken en de paarden gingen ervandoor. Gerben had alle moeite om Andries in bedwang te houden, want het dier wilde de andere paarden achterna. Intussen renden de vier harddravers naar de eerste bocht. Een klein zwart paard, dat aan de binnenkant liep, bleek voor te zijn. Dan kwamen zij op

de lange zijde van de baan, waar een grote schimmel het zwarte paard begon in te halen. Maar in de volgende bocht kwam het zwarte paard weer iets voor en dan volgde het laatste rechte stuk. Nu werd het spannend. De ruiters vuurden hun paarden aan tot het uiterste en de schimmel wist het eerst de eindstreep te bereiken, direct gevolgd door het zwarte paard. „Kijk,” zei Gerben, „die schimmel moet straks nog een keer draven tegen de volgende twee winnaars. Dat gaat dan om de eerste, tweede en derde prijs.”

„Dus,” begreep Sietse, „als je de eerste race wint, heb je altijd al de derde prijs.”

„Juist,” zei Gerben, „dan heb ik honderd gulden.”

„Maar wij hopen dat jij de eerste prijs wint,” zei Hielke.

„Dat hoop ik ook,” beaamde Gerben en dan was het zijn beurt om aan de start te verschijnen. Gerben stuurde Andries bij de drie andere paarden achter het touw. Maar in plaats van recht achter het touw te gaan staan, zoals de andere paarden deden, ging Andries dwars in de baan staan. En hoe Gerben ook aan de teugels trok, Andries gehoorzaamde niet!

Het publiek begon luid te lachen. Dan werd het touw weggetrokken en de paarden gingen ervandoor. Doordat Andries niet recht stond, was hij de laatste die van start ging. Tevens had hij de buitenkant van de baan, hetgeen in de

bocht erg onvoordelig is. Maar Andries begon te draven dat het een lust was. Zelfs in de bocht passeerde hij een tegenstander. Op het rechte stuk aan de overkant ging hij weer een tegenstander voorbij en in de volgende bocht passeerde hij nummer drie. Nu lag er nog één paard aan de kop en aangevuurd door Gerben, begon Andries te lopen wat hij kon. Zienderogen haalde hij het voorste paard in en dat werd hoog tijd, want de eindstreep kwam al in zicht. Nog een uiterste krachtsinspanning en met nauwelijks een halve meter voorsprong werd Andries winnaar. De jongens, die geweldig in spanning hadden gezeten, sprongen een gat in de lucht van vreugde. Zij renden naar Gerben en streelden Andries aan alle kanten. Andries hinnikte blij en ging dan even lopen grazen.

„Hij doet net of er niets gebeurd is,” zei Kees. „Ik trilde van spanning en ik was reuze bang dat hij het zou verliezen.”

„Ja ja,” zei Gerben, „Andries is een vreemde grappenmaker. En ik geloof zelfs dat hij nog wel harder kan.”

De heren van de motorjachten, die ook waren komen kijken, en die met Gerben gewed hadden over het winnen van de eerste prijs, kwamen Gerben even gelukwensen.

„Maar de eerste prijs heb je nog niet,” zei een van de heren, „want ik heb de tijd opgenomen met een chronometer en de

winnaar van de eerste race deed vijf seconden minder over de baan dan jouw paard.”

„Maar ik had de grootste versnelling ook niet ingeschakeld,” zei Gerben lachend. „In de volgende race kunt u ons nauwelijks zien. Dan vliegen wij als een ‚rakkatet’ langs de baan.”

De laatste vier deelnemers kwamen nu aan. de start. Ook deze race ging, volgens de mijnheer met de chronometer, sneller dan de race die Gerben won. Een groot bruin paard werd de derde winnaar.

Om de paarden enige rust te gunnen, werd er eerst een ringrijderij gehouden in Friese sjezen. De dames die naast de koetsiers zaten, moesten onder het rijden proberen met een kleine houten speer een ring van een paal te prikken.

Wie misprikte mocht niet meer meedoen. Het was een leuk gezicht, die oude sjezen met de deelnemers in Fries kostuum. Daarbij speelde de fanfare vrolijke muziek en de tijd vloog om.

En dan kwam het grote moment van de race om de eerste, tweede en derde prijs. Bij het opnemen van de tijd was gebleken, dat Andries de minst snelle ronde had gemaakt, en daarom mocht hij zich nu aan de binnenkant van de baan opstellen. Andries had zeker veel geleerd van die eerste race,

want hij bleef nu recht achter de startlijn staan. Wel was hij zichtbaar nerveus en stond luid te snuiven.

En daar werd het touw weggetrokken en de race begon. De ruiter met het bruine paard kwam meteen heel dicht naast Gerben draven.

„Die vent doet gemeen!” riepen de jongens. „Hij probeert Andries weg te drukken!”

Dat was inderdaad waar. Het was duidelijk dat die ruiter zich tot taak had gesteld om Andries het draven te beletten, zodat

de schimmel het dan gemakkelijk zou kunnen winnen.

„Die andere twee spelen onder een hoedje I" riep Cor. „De gemeneriken!"

Maar dat plannetje ging niet door, want Gerben en Andries lieten zich niet wegdrukken. Integendeel!

Andries werd door dat opdringerige paard geprikkeld om harder en harder te gaan lopen. Gerben ging in de stijgbeugels staan en boog zich over de nek van Andries. Hij liet zijn paard de vrije teugel en al in de eerste bocht begon Andries een voorsprong te nemen. De beide andere ruiters zaten luid tegen hun paarden te schreeuwen, maar hoe zij ook tierden, Andries kwam steeds verder voor. Op het lange rechte stuk maakte hij zijn voorsprong nog groter. Daar was hij al bij de volgende bocht voor de twee andere paarden was er nu geen houden meer aan. Op het laatste rechte stuk had hij drie lengtes voorsprong. Zo kwam hij zegevierend over de eindstreep! Gerben was zo blij, dat hij Andries omhelsde. En de jongens riepen wel duizend keer hoera. De driehonderd gulden waren binnen! En eerlijk verdiend. Verdiend door een kranige Andries die luid hinnikend met Gerben een ererondje langs het publiek draafde.

Een journalist kwam Gerben vragen wat hij met het gewonnen geld ging doen.

„Vraagt u dat maar aan de jongens,” zei Gerben.

Natuurlijk vertelden de jongens graag van de oude kerk in hun dorp, die nodig gerepareerd moest worden, en waarvoor zij geld inzamelden.

De journalist schreef alles op en liet ook een foto maken van Gerben op het paard met de jongens ernaast.

En dan gingen alle deelnemers naar hotel ‚de Harmonie’, waar Gerben de prijs in ontvangst mocht nemen, bestaande uit driehonderd gulden en een herinneringsmedaille.

„Wat zal de dominee opkijken, als wij hem het geld komen brengen,” dacht Hielke.

„Reken maar,” beaamde Gerben. „En ik krijg nog dertig gulden van de heren met wie ik gewed heb.”

Ze gingen terug naar hun tent, waarbij Andries fier en zelfbewust door de dorpsstraat stapte.

En hij mocht trots zijn!

Bij hun tent werden zij met luid hoerageroep opgewacht door alle kampeerders. Andries werd door iedereen verwend met suikerklontjes, wortels en nog veel meer. Totdat hij er genoeg van kreeg en op zijn strobed in de praam ging liggen slapen.

Gerben kreeg van de heren de gewonnen dertig gulden.

„Wie doet het mij na?” vroeg Gerben trots.

„Driehonderddertig gulden in een halve dag verdiend. Zo

zou ik schatrijk kunnen worden!”

„Dan moet je steeds aan alle draverijen meedoen,” zei Cor.

„Maar dan is het niet gezegd dat ik steeds de prijs win!” zei Gerben.

„Natuurlijk win jij het altijd,” voorspelde Sietse. „Er is toch nergens een paard dat zo snel gaat als een ,rakkatet’!”

HOOFDSTUK XIII

Toch het doel bereikt

Die avond gingen zij vroeg slapen, omdat zij de volgende morgen zo gauw mogelijk wilden vertrekken. Al om zeven uur waren zij de volgende dag bezig de tent af te breken en in de praam te laden. Gerben nam afscheid van de heren en kreeg nog een doos sigaren cadeau. Verder uitgeleide gedaan door de overige kampeerders, gingen onze vrienden vertrekken.

Onderweg zei Gerben: „Nu hebben we nog vergeten om voor eten te zorgen.”

„Dat is grappig,” zei Cor. „Nu hebben we veel geld en geen eten.”

„Ik heb nog brood over,” zei Kees.

„Dan zullen wij je helpen het op te maken,” lachte Louw.

„Anders krijg je van je vader een pak rikketik!”

Kees verdeelde het brood in zes gelijke porties en terwijl ze zaten te eten, bereikten zij de andere oever van het meer.

Louw zwaaide nog een laatste groet naar Krooswijk en dan voeren zij het kanaal binnen. De wind begon aan te wakkeren

en gaf de boten nog meer snelheid. In het eerstvolgende dorp wezen de mensen hen na en zeiden: „Daar heb je het paard dat gisteren de prijs won!” De jongens glunderden en Gerben keek heel trots.

„Andries is meteen beroemd geworden,” zei Kees.

„En Gerben ook,” vulde Cor aan.

„Zo is het,” zei Gerben, „zonder mij had Andries niets gewonnen.”

„Jij hebt geweldig gereden, Gerben,” zei Hielke.

„Dat dacht ik ook,” meende Gerben. „En daarom trakteer ik mezelf nog maar eens op een sigaar.”

Terwijl de sterke Kameleon de boten in de hoogste versnelling voortstuwde, zat Gerben genoeglijk te roken.

Tegen twaalfen liet Gerben in een dorp aanleggen, waar hij de jongens op gebakjes, patates frites, gebakken vis en limonade trakteerde. Het was wel een vreemd mengelmoes, maar daar hadden de jongens geen hinder van. Het voornaamste was, dat zij na die maaltijd totaal geen trek meer hadden en dus voeren ze snel verder.

Langs het kanaal liep een smalle weg. Er was bijna geen verkeer. Alleen in de verte ging een woonwagen, die door de snelle Kameleon spoedig werd ingehaald,

„Tjonge,” zei Gerben, „het gaat lekker hard. Die woonwagen

was pas nog erg ver weg en nu hebben wij hem bijna al ingehaald.”

„Maar die wagen staat stil,” zei Cor.

„Verroest!” riep Hielke. „Het paard ligt midden op de weg.”

„Dat is niet in de haak, jongens,” zei Gerben. „Leg even aan, Sietse, misschien kunnen we helpen.”

Even voorbij de woonwagen schoof de praam tegen de wal. Gerben en de jongens stapten uit en gingen naar het paard kijken dat roerloos op de weg lag. De woonwagenbewoner was druk bezig het tuig los te snijden. Zijn vrouw, omringd door enige kleine kinderen, stond er verslagen bij. Gerben zag in een oogopslag dat hier hulp te laat kwam. Het paard was dood.

„Was hij ziek?” vroeg Gerben, „of te oud?”

„Hij was oud,” zei de man somber.

„Het is verschrikkelijk,” jammerde de vrouw. „Zonder paard kunnen wij niets beginnen. Hoe komen wij hier nu ooit vandaan?”

„Help mij liever het touw los te maken mopperde haar man.

„Wij zullen u wel helpen,” zei Gerben en nadat het tuig helemaal los was gemaakt, werd het dode dier met vereende krachten in de berm van de weg getrokken. Daarna duwden ze de wagen naar de kant zodat het verkeer geen hinder zou

ondervinden.

„Moeten wij hier nu blijven?“ vroeg de vrouw snikkend.

„Hoe krijgen we ooit een nieuw paard?“

Dat wist haar man ook niet, maar Gerben wel! Hij stak zijn hand in z'n binnenzak en haalde de envelop met ruim driehonderd gulden te voorschijn.

„Alstublieft,” zei hij tegen de man. „Hier is geld. Ga naar dat dorp en vertel wat er gebeurd is, koop een nieuw paard, en als er geld te weinig is, moet de burgemeester er maar wat bij doen.”

„Maarre,” zei de man verbluft, „als de politie dan vraagt hoe ik aan zoveel geld kom?“

„Zeg dan dat je het gekregen hebt van Andries. Zo heet het paard daar in de boot. Is het geen prachtdier? Hij won dat geld gisteren in Krooswijk, en nu gaan wij ervandoor, Veel geluk!”

„God zegene u,” riep de vrouw en zij drukte Gerben de beide handen.

„Ik ben heus geen heilige hoor,” zei Gerben, verlegen door zoveel dankbetoon. „Kom jongens, in de boot!” De vrouw hilde van blijdschap en haar man had ook al tranen in de ogen. Sietse startte gauw de motor en nagewuifd door de woonwagenbewoners, voeren zij snel verder.

„Dat was me wat,” zei Gerben. „Ik ging ook al bijna huilen. Beste Andries, jij weet niet half wat een goed werk jij hebt gedaan.”

Hi hi hi! hinnikte Andries, maar dat was bestemd voor een paard dat in een weiland draafde.

„Jij bent een goed mens, Gerben,” zei Hielke.

„Dat is zo,” stemden de anderen mee in.

„Dat vind ik gemeen,” riep Gerben quasi verontwaardigd.

„Eerst fijn met mij uitgaan en me dan voor de gek houden, hè! Maar dit is de laatste keer geweest dat ik jullie een plezier doe!”

De jongens lachten en dan voeren zij een tijdje zwijgend verder, totdat Hielke zei: „Enfin, Gerben heeft toch nog een medaille.”

„Maar daar kun je de kerk niet mee repareren,” zei Kees.

„Onze kerk wordt zonder die driehonderd gulden ook wel gerepareerd,” zei Louw.

„Natuurlijk wel,” zei Gerben. „En voor de dominee hoeft het geen teleurstelling te zijn, want hij weet van niets. Of hebben jullie het hem verteld?”

Dat hadden de jongens niet gedaan, maar toch wist de dominee het al, want het stond in de krant. Gerben had immers zelf alles in geuren en kleuren aan een verslaggever

verteld. Ze naderden weer de sluis en konden er meteen binnenvaren.

„Gefeliciteerd,” riep, de sluiswachter naar Gerben. „Ik zal even telefoneren, om te zeggen dat jullie in aantocht zijn. Dan kunnen ze jullie met muziek ontvangen!”

„Ja, dat is wel nodig,” riep Gerben lachend. Maar hij beseft niet, dat de sluiswachter inderdaad ging telefoneren.

En zo gebeurde het dat onze vrienden die middag opgewacht werden door de dominee, de burgemeester en vele anderen, onder wie natuurlijk ook veldwachter Zwart.

Toen de praam en de Kameleon over het meer naderbij kwamen, zei Gerben: „Ik zou wel zeggen, wat staan daar een mensen op de dijk?”

„Ik zie het uniform van Zwart,” zei Louw.

„En daar is de burgemeester,” riep Hielke.

„En m’n vader,” riep Kees.

„En m’n tante,” riep Cor. „Wat zou dat betekenen?”

„Wat dat betekent?” riep Gerben. „Dat is voor ons, zij staan ons op te wachten!”

„Dan weten zij zeker dat wij de prijs hebben gewonnen,” zei Louw.

„Verroest ja,” riep Gerben. „Het heeft natuurlijk in de krant gestaan. Wat een pech! We staan er gekleurd op, wat moet

dominee wel denken?”

Ze naderden nu snel de boerderij van Jellema en met een sierlijke boog stuurde Sietse de praam langs de wal.

De eerste die uitstapte was Andries! Tot grote vrolijkheid van alle aanwezigen ging hij op een draf naar de boerderij.

Dan kwam de burgemeester naar voren en sprak: „Jongelui! Gerben! Hartelijk gefeliciteerd met de overwinning. Het was voor mij een grote verrassing toen ik vanmorgen in de krant las met welk nobel doel jullie naar Krooswijk waren gegaan.

En dat jullie daarbij zoveel succes hadden, stemt ons, en natuurlijk de dominee in het bijzonder, tot grote vreugde.

Daarom voelde ik mij dan ook geroepen om jullie te verwelkomen!”

„Inderdaad,” zei dominee. „Het is mij ook een grote behoefte om mijn dank aan jullie kenbaar te maken!”

„Stop!” riep Gerben. „Houdt u alstublieft op, heren!”

„Doe nou maar niet zo bescheiden?” bromde Zwart vaderlijk.

„We hebben het geld niet meer,” riep Gerben, „Wij hebben het cadeau gegeven aan een arme woonwagenbewoner. Zijn paard lag dood voor de wagen.”

Een moment was iedereen stil, maar dan barstte er een daverend applaus los.

„Gerben,” zei dominee, terwijl hij hem de hand schudde.

„Dat was een prachtige daad, kerel. Je had nooit beter kunnen doen. Ik ben werkelijk trots op jullie!”

„Dan is alles oké,” zei Gerben. „En Jellema, hier is de medaille die Andries gewonnen heeft.”

„Geweldig,” zei Jellema lachend, „maar hij is voor jou, want jij was de berijder.”

„Jongens, nog wel bedankt voor de mooie ansichtkaart,” riep mevrouw Jellema. „Jullie wisten mij wel te vleien.”

„Maar de pannenkoeken waren ook echt heerlijk,” riepen de jongens.

„Hoe staat het met je brood, Kees?” vroeg Dijkstra.

„Alles op!” riep Kees en Dijkstra keek verbijsterd in de lege broodtrommel.

„Dat je nog niet ontploft bent, is mij een raadsel,” zei hij.

„En Cor? Ben je niet verkouden geworden?” vroeg mevrouw Bleeker.

„Ik ben zo lekker als een rakkatet!” riep Cor lachend. Maar wat een rakkatet was, begreep tante niet.

„Zeg jongens,” zei Gerben, „morgen kunnen jullie de praam wel leeg maken, ga nu maar naar huis om je te wassen, want zover ik weet, heeft niemand van jullie deze dagen een handdoek en zeep gezien.”

„Foei!” riep mevrouw Bleeker, „wat een smeerpotsen.”

„Wel nee mevrouw,” zei dominee, „het zijn echte jongens!”
Onze vrienden bedankten Gerben voor alles wat hij voor hen deed en ook Jellema en zijn vrouw werden nogmaals bedankt.

Dan voeren ze met de Kameleon naar huis. Klinkhamer lachte hartelijk toen hij hoorde waar het geld gebleven was.

„Dat was een echte christelijke daad van jullie,” zei hij.

„Dominee zou precies hetzelfde hebben gedaan. De reis is dus verder goed verlopen? En Louw, heeft Gerben goed voor je gezorgd, of moest je je in ’t leven houden met je boterhammen?”

„Ojee, m’n boterhammen!” riep Louw. „Ik heb ze helemaal vergeten.”

Hij maakte z’n koffertje open en haalde er een pakje verdroogd brood uit.

„Dat is wel het beste bewijs hoe goed Gerben voor jullie gezorgd heeft,” lachte Klinkhamer.

„Gerben is een reuze kapitein en ook een hele beste ruiter,” zei Hielke.

„En dat is-ie!” beaamde Cor.

Aan tafel vertelden Hielke en Sietse alles van de reis. Daarbij aten zij flink wat boterhammen. „Want,” zei Sietse, „zoals moeder ze klaarmaakt, kan Gerben het nog niet.”

Moeder lachte en vroeg: „Waar zijn jullie dekens?”

„Die liggen nog in de praam,” schrok Hielke. „We hebben ze vergeten mee te nemen.”

„We gaan ze direct wel even halen, we varen in tien minuten heen en weer,” zei Sietse.

Er kwam iemand bij de deur. Het bleek veldwachter Zwart te zijn. „Jongelui,” zei hij. „Ik kom jullie even vertellen dat de woonwagenbewoner al een nieuw paard heeft. De politie uit dat dorp heeft het mij zojuist per telefoon verteld. De mensen vonden de daad van jullie zo mooi, dat zij allemaal een steentje bijdroegen voor een nieuw paard. En namens de woonwagenman moet ik jullie nogmaals hartelijk bedanken.”

„Wij zullen het meteen aan Gerben vertellen,” zei Sietse.

„We moeten toch nog even naar de boerderij,”

De jongens holden naar de Kameleon en voeren dan snel het meer op. Het was stil op het wijde water, er voer bijna geen boot meer. Alleen in de verte klonk het zware getuf van een vrachtschip. Bij de Woudaap was ook al niemand te zien.

Kees lag zeker al in bed of hij zat nog steeds te eten. En wat deed Gerben? Toen Hielke en Sietse op de boerderij kwamen, vonden zij hun vriend in de grote gezellige keuken, waar hij druk de krant zat te lezen.

„Kijk jongens,” zei Jellema lachend, „Gerben snuffelt alle

kranten door op zoek naar draverijen. Hij heeft de smaak zo te pakken gekregen, dat hij morgen direct wel weer mee wil doen.”

„Het gaat niet om die draverijen,” zei Gerben, „maar ik zou zo graag nog een prijs willen winnen voor de dominee, hij heeft immers heel veel geld nodig voor z’n kerk?”

„Zeg, Gerben,” zei Hielke, „die woonwagenbewoner heeft al een nieuw paard. De politie uit dat dorp heeft het aan Zwart getelefoneerd. De woonwagenman bedankte ons nog eens extra.”

„Het doet me genoegen,” zei Gerben, „maar ik had liever dat jullie mij kwamen vertellen waar nog zo’n draverij is. En zijn jullie speciaal hier gekomen voor mij?”

„Nou ja,” zei Hielke, „we moeten onze dekens halen en dus kwamen wij het je even vertellen.”

„Bedankt,” zei Gerben. „En kom gauw eens terug als jullie nog een draverij weten!”

Jellema knipoogde tegen de jongens en dan gingen Hielke en Sietse naar de praam, zochten hun dekens en voeren terug. De zon begon achter de horizon te zinken en wierp haar laatste gouden stralen over het meer. Hielke zat er naar te kijken en wees naar de verte waar bij de polderdijk een fontein in de zonnestralen schitterde. „Kijk eens Sietse! Mooi

hè? Het is zeker een stukje van een regenboog.”

„Ben je gek,” zei Sietse, „dat is geen regenboog, dat lijkt wel stoom of rook of water!”

„Ik snap er niks van,” zei Hielke, „daar staat toch geen huis of boerderij. Misschien zijn er kampeerders.”

„Best mogelijk,” vond Sietse, „maar wat die lui daar dan uitvoeren is mij een raadsel. Dus gaan we kijken.”

Sietse wendde het roer en liet de Kameleon recht naar dat onbekende verschijnsel stevenen.

Toen ze dichterbij kwamen zei Hielke: „Het lijkt net zo’n waterstraal als van een walvis.”

„Dan gaan we op de walvisjacht,” meende Sietse. „Ik heb nooit geweten dat ze hier in het meer zwommen, maar misschien is er eentje door de zeesluizen naar binnen geglipt!”

„Maar het is wel degelijk water,” zei Hielke, „het is een fontein!”

„Verroest, een fontein!” herhaalde Sietse. „Sedert wanneer hebben ze dat ding hier geplaatst?”

„Dat snap ik ook niet,” zei Hielke. „En waarom juist hier, waar bijna nooit een mens komt?”

Ze naderden nu snel de plaats waar vanachter de dijk een metershoge fontein de lucht inspoot. Vlug legden ze aan en

holden tegen de dijk op. Maar wat zij toen zagen, deed hen een ogenblik verstijven van schrik.

De fontein, die van verre zo mooi leek, werd veroorzaakt door een gesprongen waterleiding. Het water dat met veel kracht uit de leiding spoot, had al een flinke bres in de dijk gespoeld. En wanneer dat zo door zou gaan, was er groot gevaar dat de dijk zou doorbreken. Dan zou de hele polder onder water komen te staan. En wat dat betekende, wisten Hielke en Sietse nog best, want een paar jaar geleden was er aan de andere kant van het dorp ook 'n dijk bezweken en een kleinere polder ondergelopen.

Sietse rende terug naar de Kameleon en haalde de dekens. Samen wierpen zij de dekens op de spuitende fontein en dan ging Hielke op de dekens staan. Hiermee bereikte hij, dat de waterstraal een andere richting nam en nu geen grond meer van de dijk wegspoelde.

„Kun je het zo houden?” riep Sietse.

„Ik zal het proberen!” riep Hielke terug. „Ga jij gauw hulp halen. Waarschuw Zwart!”

Sietse holde naar de boot en voer zo snel de Kameleon maar varen kon, het meer over naar huis. Vliegensvlug legde hij achter het erf aan, holde het grasveldje over en stormde de keuken binnen, onder het uitroepen van:

„Vader, er is een ramp! De waterleiding spoelt de polderdijk stuk, bel vlug Zwart op!” Maar Zwart zat gelukkig nog bij Klinkhamer aan de koffie en hij was in een ommezien bij de telefoon.

„Ik moet het waterleidingbedrijf hebben!” riep hij. „Wat is het nummer!”

Klinkhamer zocht al in het telefoonboek, terwijl Zwart het kengetal van de stad draaide.

„Waar is het lek?” vroeg Zwart aan Sietse.

„Tussen de Woudaap en het Paviljoen, bij de grote polder!”

„Hier is het nummer,” zei Klinkhamer. „Acht-vier-zeven-zes-een.”

Zwart had de cijfers al gedraaid. Het duurde even en dan kwam er gehoor.

„Mijnheer,” zei Zwart. „U spreekt met de politie. De waterleiding is gesprongen en spoelt de polderdijk stuk. Laat u ogenblikkelijk de zaak afsluiten, anders gaat hier de grote polder onder water. Het lek is tussen de Woudaap en het Paviljoen, zorgt u er ogenblikkelijk voor? Anders wordt het een grote ramp! Goed, dag mijnheer.”

Zwart hing de hoorn op en zei: „Zo, daar wordt aan gewerkt. Nu moeten wij de boeren optrommelen om de dijk weer aan te vullen.”

„Ik kan wel een paar boeren opbellen,” zei Klinkhamer.

„Dan ga ik alvast naar de polder,” zei Zwart.

„En ik ga naar Hielke,” zei Sietse en hij holde weer naar de Kameleon en voer zo snel hij kon naar zijn broer terug.

Hielke stond hem al op te wachten. De waterleiding was nu afgesloten en de spuitende fontein daardoor verdwenen. Er stroomde nog wel steeds water uit de leiding, maar er zat geen kracht meer achter, zodat er geen modder meer uit de dijk werd gespoeld.

Hielke, die doornat was geworden, stond te rillen van de kou. Het leidingwater was veel kouder dan het water in het meer. Sietse ging het ontstane gat bekijken.

„De dijk is nog maar een meter breed,” riep hij. „Als het nu begon te stormen en te regenen zou hij gauw doorbreken.”

„Ik wil naar huis,” riep Hielke. „Ik vernikkel van de kou!”

„Waar zijn onze dekens?” riep Sietse.

„Onder de modder!” riep Hielke. „Ga je nu mee, anders ga ik alleen.”

„Ik blijf hier,” zei Sietse. „Ik moet de mensen toch wijzen waar het lek is.”

„Oké!” zei Hielke en hij vertrok met de Kameleon.

Moeder Klinkhamer gaf hem gauw schone kleren. „Ga maar gauw naar bed,” zei ze.

„Ik moet Sietse nog terughalen,” zei Hielke. „Waar is vader?”
„Vader is met de verlichtingsinstallatie van de brandweer naar de dijk,” zei moeder. „Wacht, ik zal de koffie in een thermosfles doen, dan kun je die aan hem geven.”

Toen Hielke terugkwam bij de dijk, zag hij van de ene kant boerenwagens vol zand naderen en van de andere kant een reparatiewagen van het waterleidingbedrijf. En zo werd tot laat in de avond met vereende krachten gewerkt om de schade aan de dijk en de waterleiding zo goed mogelijk te herstellen. Maar voordat dat klaar was, lagen Hielke en Sietse allang in bed.

Twee dagen later stopte een auto voor de smederij. Daaruit kwamen twee heren, waarvan de ene zo dik was, dat hij wel tweemaal per jaar jarig moest zijn, zei Gerben. De heren bleken de directeurs van het waterleidingbedrijf te zijn. Zij kwamen voor Hielke en Sietse die zij een beloning wilden geven voor hun kranig en snel optreden bij het lek in de leiding.

De dikke mijnheer zei heel vaderlijk: „Zeggen jullie nu eens, wat jullie heel graag willen hebben.”

„Ieder een nieuwe deken,” zei Sietse.

Daar hoorden de heren heel verbaasd van op.

„Wij hebben de onze verspeeld bij het stoppen van het lek,”

zei Hielke.

„Maar die dekens krijgen jullie natuurlijk vergoed,” zeiden de heren. „Dat is geen cadeau, zeg dus maar wat jullie erg graag willen hebben.”

„Als het driehonderd gulden mag kosten?” zei Sietse, „dan zou ik graag willen dat u dat geld aan de dominee gaf.”

Daar begrepen de heren weer niets van, maar Gerben vertelde hen van de draverij en waar de gewonnen prijs tenslotte terecht was gekomen.

„Wel jongens,” zeiden de heren toen, „dan zullen wij dat bedrag namens jullie aan de dominee overmaken. En willen jullie nu een dag onze gasten zijn? Dan zullen wij jullie het waterleidingbedrijf laten zien.”

„Alstublieft,” zei Sietse.

„Graag!” zei Hielke en zij gingen meteen naar de auto.

„Maar dat gaat zo maar niet,” riep Klinkhamer. „Trek eerst andere kleren aan, hè? Wie gaat er nu op klompen naar de stad?”

„Ze zijn bang dat ze natte voeten krijgen,” zei Gerben.

Zo kregen Hielke en Sietse door de heren van het waterleidingbedrijf een prachtige dag. Een dag die besloten werd met een diner in een deftig hotel. Dat diner was voor de jongens een hele gebeurtenis.

„Het eten was zo prachtig klaargemaakt,” vertelde Hielke thuis, „het leek wel een schilderij. Een nagmaakte zeeleeuw met een bal op z’n neus stond midden op de tafel. En je kon hem opeten. En er waren bootjes met gondeliers en platte schotels vol kleurig lekkers. Het leken wel bloembollenvelden en alles kon je opeten!”

„Maar wat hebben jullie nu gegeten?” vroeg moeder.

„Dat weet ik niet,” zei Hielke.

„Die zeeleeuw was zeker gemaakt van aardappelpuree?” vroeg moeder.

„Vraagt u het mij maar niet,” zei Sietse, „het leek alles heel prachtig, maar wat ik precies gegeten heb, mag Joost weten! Soms leek het wel pulp.”

„Pulp?” riep Klinkhamer lachend.

„Nou ja,” zei Sietse, „dit weet ik wél; het eten van moeder is lekkerder. Je weet dan tenminste wat je eet.”

„Hoor je dat, moeder?” riep Klinkhamer vrolijk. „Het eten van de fijnste kok is de heren nog niet goed genoeg!”

„Voor mij is het een mooi compliment,” zei moeder lachend. Rest ons nog te vertellen, dat de boeren in de polder, dank zij het goede voorbeeld van de jongens, bereid werden gevonden om de onkosten van de kerk gezamenlijk te betalen. Zo bleef de kerk behouden. Want wat is een dorp

zonder een kerk?

„Dat is hetzelfde als Hielke en Sietse zonder hun Kameleon!”
zei Gerben.

Gerben kan de dingen altijd zo ‚fantastisch’ zeggen, niet waar?

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit
29. De Kameleon treft doel!
30. Volle kracht Kameleon!
31. Met de Kameleon op avontuur
32. De Kameleon maakt schoon schip
33. De Kameleon knapt het op!
34. Met de Kameleon vooruit!
35. De Kameleon steekt van wal
36. De Kameleon doet een goede vangst!
37. De vlag in top voor de Kameleon
38. De Kameleon in de storm
39. Alle hens aan dek Kameleon
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden
41. Op reis met de Kameleon
42. De Kameleon heeft succes
43. De Kameleon vaart voorop!
44. Lang leve de Kameleon!

45. De Kameleon helpt altijd!
46. De Kameleon ruikt onraad
47. De Kameleon geeft vol gas
48. De Kameleon maakt plezier
49. De Kameleon ligt op de loer
50. De Kameleon in het goud
51. De Kameleon houdt stand
52. De Kameleon vaart door
53. De Kameleon gooit het roer om
54. Recht door zee Kameleon
55. De Kameleon op dreef
56. De Kameleon in woelig water
57. Met de Kameleon voor de wind
58. De Kameleon heeft goed nieuws
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij
60. De Kameleon maakt het helemaal
61. De Kameleon slaat alarm
62. De Kameleon stuurloos
63. De Kameleon op jacht